

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi

LLO.410.9.2.2024

Pani
Magdalena Stajuda
Prezes Zarządu
Fundacji „DIES MEI”

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/031 – Funkcjonowanie Funduszu Sprawiedliwości

W treści wystąpienia pokontrolnego NIK wyłączyła jawność informacji ustawowo chronionych, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U z 2022 r. poz. 902), poprzez ich anonimizację.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 93-106 Łódź
T. +48 42 239 32 00, F. +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

wpole

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Fundacja „DIES MEI” ¹ , ul. 20 Stycznia 53 lok. 19, 95-200 Pabianice
Kierownik jednostki kontrolowanej	Magdalena Stajuda, Prezes Zarządu Fundacji ² od dnia 28 grudnia 2017 r. ³
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Uzyskiwanie dofinansowania ze środków Funduszu. 2. Wykonywanie umowy nr DFS-VI.7211.67.2021 z 3 stycznia 2022 r. oraz nr DFS-V.7222.14.2023 z 28 marca 2023 r. na realizację zadań Funduszu Sprawiedliwości.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2021 r. do dnia zakończenia kontroli z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, o ile mają one związek z kontrolowaną działalnością, w szczególności realizowaną umową (porozumieniem) dotacji.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontrolerzy	1. Grażyna Tuzikiewicz-Gnitecka, p.o. Wicedyrektor Delegatury NIK w Łodzi, upoważnienie do kontroli nr LLO/106/2024 z 26 września 2024 r. 2. Zuzanna Sieradzka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/68/2024 z 28 maja 2024 r. 3. Agnieszka Tomalska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/69/2024 z 28 maja 2024 r. 4. Magdalena Walicka-Bąk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/70/2024 z 28 maja 2024 r. 5. Dominik Gołacki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/71/2024 z 28 maja 2024 r.

(akta kontroli str. 1-4, 12897)

¹ Dalej: „Fundacja” lub „Beneficjent”.

² Dalej: „Prezes” lub „Prezes Fundacji”.

³ Według Informacji z Rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej („KRS”).

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: „ustawa o NIK”).

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację przez Fundację DIES MEI w latach 2022-2023 r. umowy dotacji nr DFS-VI.7211.67.2021 zawartej w dniu 3 stycznia 2022 r. z Dysponentem Funduszu na kwotę 4 519,6 tys. zł, na realizację zadania którego głównym celem było udzielanie pomocy pokrzywdzonym przestępstwem, oraz umowy nr DFS-V.7222.14.2023 z dnia 28 marca 2023 r. na zadanie finansowane w wysokości 1 050,0 tys. zł, polegające na udzielaniu pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym – tj. zadań wynikających z §§ 36, 37 i 39 rozporządzenia w sprawie Funduszu⁶. Sfinansowane w ramach powyższych umów zadania były zbieżne z celami Funduszu Sprawiedliwości (dalej „FS”), o których mowa w § 8 ust 1, 2 i 4 KKW⁷, jednakże co należy podkreślić, z uwagi na odmienny zakres kompetencji kontrolnych NIK w odniesieniu do podmiotów należących do sektora finansów publicznych, nie dokonano oceny celowości oraz rzetelności ich realizacji przez Fundację.

W ramach zadania pomocy pokrzywdzonym, realizowanego na podstawie umowy DFS-VI.7211.67.2021⁸, Fundacja utworzyła Okręgowy Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem we Włocławku (dalej: „OOPP”) oraz cztery lokalne punkty pomocy (dalej: „LPPP”). W dwóch lokalizacjach nie zapewniła jednak beneficjentom wymaganej dyskrekcji podczas spotkań z osobą pierwszego kontaktu i specjalistami, a w jednej swobodnego dostępu osobom niepełnosprawnym. Ponadto, na skutek rezygnacji z pracy jednego pracownika, Fundacja przez okres czterech miesięcy nie zapewniła również w dwóch LPPP realizacji zadania polegającego na wymaganej dostępności osoby pierwszego kontaktu.

Badanie wniosków o udzielenie pomocy pokrzywdzonym wykazało, że w trzech przypadkach pomoc została udzielona osobom nieuprawnionym. Dotyczyło to udzielenia pomocy prawnej osobie, która dopuściła się wykroczenia oraz dwukrotnie sfinansowania kosztów wyjazdu osoby uprawnionej wraz z małoletnim, nad którym sprawuje pieczę lub uprawnionego małoletniego wraz z osobą, pod której pieczęą pozostaje⁹. Stwierdzono również, że Fundacja w ramach ww. zadania finansowała wyłącznie usługi hotelowe oraz gastronomiczne lub rehabilitacyjne, z pominięciem zapewnienia na miejscu wyjazdu wsparcia psychologicznego czy psychiatrycznego, a także zajęć psychoedukacyjnych z odpowiednim programem profilaktycznym dostosowanym do uczestników, co było niezgodne z rozporządzeniem w sprawie Funduszu i Ofertą.

Nieprawidłowości w zakresie badania 129 wniosków o udzielenie pomocy pokrzywdzonym dotyczyły wypełniania części z nich niezgodnie ze wzorem lub Instrukcją wypełniania Kart Pomocy, stanowiących załącznik do umowy dotacji, w zakresie m.in.:

- niewskazywania bądź niejednolitego wskazywania źródła utrzymania beneficjenta, stanu jego rodziny, bądź informacji o niepełnosprawności,
- braku opisu rodzaju, skutku, dat i miejsc popełnienia przestępstwa,
- braku podpisów beneficjentów potwierdzających otrzymanie pomocy przy użyciu środków komunikacji na odległość,

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 września 2017 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości (Dz. U. z 2019 r. poz. 683).

⁷ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2024 r. poz. 706).

⁸ Zawartej w wyniku Ogłoszenia w sprawie przeprowadzenia XCVI otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadań z środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości w zakresie udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym, udzielania pomocy świadkom i osobom im najbliższym, dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji na lata 2022-2025 – dalej „Ogłoszenie o konkursie XCVI”.

⁹ § 36 ust. 1 pkt 17 rozporządzenia w sprawie Funduszu.

- braku wskazywania listy załączników, opisu przeprowadzonych czynności czy rodzaju pomocy wnioskowanej przez beneficjentów,
- braku zatwierdzenia części Kart przez koordynatora.

Ponadto Fundacja nie zapewniła określonego Ofertą nadzoru nad koordynatorem i obsługą finansowo-księgową, oraz nie prowadziła wymaganej, elektronicznej bazy beneficjentów pomocy pokrzywdzonym. Co więcej, wbrew regulacjom wynikającym z Oferty, kilkakrotnie wykazywała w przekazywanych do Dysponenta wykazach osób którym świadczone pomoc, osoby, które otrzymywały to samo świadczenie lub pomoc w różnych okresach sprawozdawczych, co miało wpływ na sprawozdawczość z realizowanego zadania, w tym stopień realizacji rezultatów produktu.

Na podstawie umowy DFS-V.7222.14.2023¹⁰ Fundacja zobowiązała się świadczyć pomoc postpenitencjarną w jednym Punkcie Pomocy Postpenitencjarnej w Łodzi (dalej „PPP”). Badanie dokumentacji wykazało, że we wszystkich analizowanych przypadkach była ona świadczona osobom uprawnionym.

Kontrola 67 Kart Pomocy wykazała natomiast szereg nieprawidłowości polegających m.in. na:

- podpisywaniu Kart „in blanco” przez beneficjentów przebywających w zakładach karnych, przed faktycznym udzieleniem pomocy,
- nieuzupełnianiu przez część specjalistów godzin świadczonej pomocy, a w jednym przypadku uzupełnienia Karty w sposób nietrwały, a następnie po uzyskaniu podpisów beneficjenta, dokonaniu zmiany danych w niej zawartych,
- uzupełnianiu przez specjalistę ds. aktywizacji zawodowej informacji o czasie udzielanej pomocy, niebędącym rzeczywistym czasem poświęconym na pracę z konkretnym beneficjentem,
- braku zatwierdzenia części Kart przez koordynatora.

Zdaniem NIK przyjęty w Fundacji sposób wypełniania ww. Kart i dokumentowania udzielanej pomocy, nie dawał gwarancji, że dokumentacja ta odzwierciedlała pomoc faktycznie udzieloną beneficjentom oraz nie pozwalał na rozliczenie wydatków poniesionych na realizację umowy dotacji.

NIK negatywnie ocenił ponadto realizację zadania dotyczącego aktywizacji zawodowej z uwagi na fakt, iż polegała ona głównie na zbiorczym wyszukiwaniu ofert pracy, a nie na faktycznej, indywidualnej pracy z byłymi osadzonymi. Takie działanie było niezgodne z postanowieniami umowy dotacji i Ogłoszenia o konkursie. Izba krytycznie oceniła również działania Fundacji w zakresie pomocy rzeczowej polegającej jedynie na finansowaniu bonów żywnościowych z pominięciem wsparcia obejmującego zakup odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny oraz realizacji szkoleń w zakresie podnoszenia kompetencji społecznych, przeprowadzanych z pominięciem ośrodków penitencjarnych, pomimo że zgodnie z Ofertą miały być realizowane także w Zakładach Karnych (dalej „ZK”) i Aresztach Śledczych (dalej „AŚ”).

Dwóm specjalistom przeprowadzającym szkolenia z zakresu kompetencji społecznych i szkolenia w zakresie readaptacji społecznych Fundacja wypłacała wynagrodzenie w kwocie niezgodnej z zawartymi umowami współpracy. Ponadto w kwotach niezgodnych z umową opłacano czynsz najmu za PPP.

Fundacja, pomimo takiego wymogu wynikającego z umowy dotacji, nie nabyła skutecznie autorskich praw majątkowych do utworu sfinansowanego w kwocie 14 tys. zł ze środków Funduszu w konsekwencji powyższego nie mogła udzielić Dysponentowi licencji, jak i zezwolić na wykonywanie zależnego prawa autorskiego

¹⁰ Zawarte w wyniku Ogłoszenia w sprawie przeprowadzenia XV otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości w zakresie Udzielania pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym, dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w cel osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji na lata 2023-2025 (ŁÓDŹ) – dalej „Ogłoszenie o konkursie XV”.

CP
25 Wkr 4p

do tego utworu. Ponadto nie zabezpieczyła swoich praw wprowadzając do umowy współpracy ze spółką z o.o., obejmującej doradztwo i kompleksową obsługę marketingową oraz Public Relations („PR”), postanowienia umożliwiające skuteczną realizację zobowiązań dotyczących nabycia i przeniesienia na Dysponenta praw autorskich zależnych i licencji, na wszystkich wymaganych umową dotacji polach eksploatacji.

Fundacja z naruszeniem warunków umowy dotacji nie przechowywała także w miejscu wyznaczonym dokumentacji źródłowej dotyczącej świadczonej pomocy postpenitencjarnej.

Pozostałe nieprawidłowości, obejmujące realizację obu umów dotacji DFS-VI.7211.67.2021 oraz DFS-V.7222.14.2023, dotyczyły:

- opisu w Ofertach zasobu lokalowego z naruszeniem Instrukcji składania ofert, nie wskazując tytułu prawnego do zajmowanych lokali,
- zaniechania prowadzenia na bieżąco ksiąg rachunkowych dla obu kontrolowanych projektów przez pierwsze półroczne 2024 r.,
- nierzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych obu projektów,
- nieokreślenia w polityce rachunkowości zasad postępowania przy ewidencjonowaniu i rozliczaniu środków otrzymanych z Funduszu Sprawiedliwości oraz niewprowadzenia do ww. polityki rachunkowości informacji o zmianie od 2024 r. programu finansowo-księgowego,
- opisywania dowodów księgowych w sposób niezgodny z ustawą z dnia 29 września 2024 r. o rachunkowości¹¹ (dalej „urach”) lub umową dotacji,
- niepowiadomienia lub nieterminowego powiadomienia Dysponenta o przekazaniu odbiorcom informacji o rozpoczęciu udzielania pomocy, w tym w przypadku pomocy postpenitencjarnej także porozumień zawartych z jednostkami penitencjarnymi, oraz nierealizowaniu tych porozumień w pełnym zakresie;
- braku prowadzenia ewidencji czasu pracowników Fundacji wymaganej ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy¹² oraz harmonogramów czasu wymaganych na podstawie umów cywilnoprawnych,
- przeprowadzenia ewaluacji projektów w sposób niespełniający warunków umów dotacji.

Fundacja terminowo przekazywała do Dysponenta informacje kwartalne i sprawozdania półroczne. Nie prowadziła natomiast wyodrębnionej ewidencji kosztów administracyjnych, ewidencjonując je na wspólnym koncie księgowym, na którym ujmowano wydatki związane z pozostałą działalnością Fundacji. Tym samym niemożliwe było faktyczne potwierdzenie, jakie zadania sfinansowano z kosztów administracyjnych, czy były one związane z realizowanym zadaniem, a w konsekwencji uznania ich kwalifikowalności. Ponadto żadne dowody księgowe dotyczące wydatków administracyjnych nie spełniały wymogów art. 21 i 22 urach.

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 120

¹² Dz. U. z 2023 r. poz. 1465 ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Wykonywanie umów zawartych z beneficjentami na realizację zadań Funduszu Sprawiedliwości

Opis stanu faktycznego

1. Fundacja DIES MEI ustanowiona została aktem notarialnym Rep. A nr 11639/17 z dnia 4 października 2017 r. oraz wpisana została do Krajowego Rejestru Sądowego („KRS”) pod nr 0000711354 z dniem 28 grudnia 2017 r.

Organami Fundacji była trzyosobowa Rada Fundacji oraz jednoosobowy Zarząd. Uchwałą z dnia 4 października 2017 r. Fundator powołał Radę Fundacji¹³, której skład zmieniał się trzykrotnie: uchwałą z dnia 24 listopada 2017 r., uchwałą z dnia 31 grudnia 2019 r., gdzie dokonano zmiany Przewodniczącego Rady Fundacji oraz w ramach zgłoszenia do KRS w toku kontroli NIK w dniu 22 lipca 2024 r., rezygnacji z dnia 20 czerwca 2024 r. przez dwóch członków Rady¹⁴. Do dnia 7 października 2024 r. zmiany nie zostały ujawnione w KRS.

(akta kontroli str. 10-139, 12770-12821, 12822-12866, 12974-12980)

2. Wymienione w statucie Fundacji¹⁵ cele jej działalności były zbieżne z celami FS, o których mowa w § 8 ust 1, 2 i 4 KKW oraz zakresem zadań będących przedmiotem kontrolowanych umów dotacji nr DFS-VI.7211.67.2021 i nr DFS-V.7222.14.2023. Obejmowały m.in.:

- pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem, zagrożonych wykluczeniem oraz osobom im najbliższym, zwłaszcza pomoc medyczną, psychologiczną, rehabilitacyjną, prawną oraz materialną;
- pomoc postpenitencjarną osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym;
- promowanie i wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć służących poprawie sytuacji osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz skutecznej readaptacji skazanych;
- podejmowanie przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i informacyjnym, w tym dotyczących przyczyn i uwarunkowań przestępczości oraz jej zapobieganiu;
- podejmowanie i wspieranie działań w zakresie upowszechniania i rozwoju świadomości społeczeństwa na temat profilaktyki ryzyka uzależnienia oraz wspieranie działań profilaktycznych i terapeutycznych związanych z uzależnieniami;
- działania wspierające rodziny zagrożone dysfunkcyjnością, w szczególności w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień oraz współuzależnień, rozwiązywania konfliktów w rodzinie;
- upowszechnianie wiedzy na temat praw osób pokrzywdzonych oraz alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów, w szczególności mediacji w sprawach rodzinnych, nieletnich i karnych;
- podejmowanie i wspieranie działań służących rozwojowi indywidualnemu oraz podnoszeniu wiedzy i jakości życia;
- pokrywanie kosztów związanych z organizowaniem i prowadzeniem kształcenia, studiów podyplomowych, kursów doszkalających i szkoleń;
- podejmowanie i wspieranie działań w zakresie dobroczynności, w tym udzielanie i wspieranie pomocy społecznej i socjalnej.

(akta kontroli str. 243-251, 5573-5690, 9556-9712, 9722-9753, 9826-9855)

¹³ W skład której wchodził m.in. jako Przewodniczący specjalista prawnik, udzielający porad prawnych w ramach umowy DFS-V.7222.14.2023 oraz wykonujący w 2023 r. na zlecenie Fundacji badanie naukowe dotyczące osób skazanych, finansowane z FS, a od stycznia 2024 r. prowadzący księgi rachunkowe Fundacji; oraz Prezes spółki z o.o., z którą Fundacja miała zawartą umowę współpracy w przedmiocie doradztwa i kompleksowej obsługi marketingowej oraz Public Relations, także w ramach dwóch badanych umów dotacji.

¹⁴ W tym jednego, który był prezesem spółki z o.o. współpracującej z Fundacją w ramach działalności marketingowej realizowanej przy obu kontrolowanych projektach.

¹⁵ Nadanym 4 października 2017 r. i zmienionym z dniem 11 września 2023 r. (cele Fundacji nie były przedmiotem zmiany).

CP
187 WN

3. Przed otrzymaniem dotacji z Funduszu, Beneficjent realizował zadania zbieżne lub o zbliżonym zakresie tematycznym do zadań zleconych mu do realizacji przez dysponenta Funduszu w ramach dwóch kontrolowanych umów dotacji, świadcząc w latach 2017-2021 pomoc psychologiczną, psychoterapeutyczną i prawną, a także lokalową, żywnościową, czy organizując wypoczynek potrzebującym, głównie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, ponad 4 000 osobom. Fundacja posiadała również doświadczenie w pracy z osobami opuszczającymi zakłady karne i areszty na terenie województw: łódzkiego, dolnośląskiego, opolskiego, warmińsko-mazurskiego i podkarpackiego, udzielając wsparcia ok. 1 000 osobom.

W okresie poprzedzającym zawarcie umów objętych kontrolą, Fundacja realizowała:

- w zakresie pomocy osobom pokrzywdzonym umowy: DFS-II.7211.891.2019 z dnia 29 kwietnia 2019 r.¹⁶ i DFS-VI.7211.136.2021¹⁷ (dot. Okręgowego Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w Toruniu) oraz DFS-II.7211.892.2019¹⁸ (dot. Okręgowego Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem we Wrocławku),
- w zakresie pomocy postpenitencjarnej, w latach 2020-2022 realizowała umowy: DFS-V.7222.8.2020 z dnia 15 lipca 2020 r. (punkt pomocy w Łodzi), DFS-V.7222.29.2020 z dnia 30 września 2020 r. (punkt pomocy w Olsztynie), DFS-V.7222.23.2020 z dnia 30 września 2020 r. (punkt pomocy w Opolu); DFS-V.7222.30.2020 z dnia 30 września 2020 r. (punkt pomocy w Rzeszowie) i DFS-V.7222.22.2020 z dnia 30 września 2020 r. (punkt pomocy we Wrocławiu).

(akta kontroli str. 265-266)

4. W Ofercie z dnia 25 marca 2023 r., stanowiącej załącznik do umowy DFS-V.7222.14.2023 na pomoc postpenitencjarną, wskazano, że Fundacja dysponuje w Łodzi przy ul. Rewolucji 9 trzema pomieszczeniami o łącznej powierzchni ponad 100m²: jednym przeznaczonym do pracy indywidualnej, wyposażonym w meble, szafkę na dokumenty, biurko, komputer, drukarkę; drugim umożliwiającym prowadzenie swobodnej nieskrępowanej rozmowy oraz zapewniającym poufność, wyposażonym w meble, szafki, stoliki, biurka, fotele lub pufy terapeutyczne oraz pomieszczeniem, które z uwagi na dużą powierzchnię może być wykorzystywane do prowadzenia szkoleń.

W rzeczywistości Fundacja dysponowała jedynie jednym pomieszczeniem oraz prawem do korzystania z części wspólnych oraz pomieszczeń socjalnych lokalu, na mocy zawartej w dniu 30 grudnia 2022 r., na okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2025 r. umowy podnajmu części lokalu użytkowego. Powyższy opis zasobu lokalowego był niezgodny z pkt 2.8 Instrukcji składania ofert w ramach XV otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości.

W tożsamy sposób Fundacja opisała zasób administracyjno-rzeczowy w Ofercie do umowy DFS-VI.7211.67.2021, gdzie wskazano tylko w jakich lokalach świadczona będzie pomoc Fundacji, nie określając tytułu prawnego do tych lokali, co stanowiło naruszenie pkt 2.8 Instrukcji składania ofert w ramach XCVI otwartego Konkursu ofert na lata 2022-2025 Pomoc Pokrzywdzonym i Świadkom Ośrodek – Wrocławek na lata 2022-2025.

Zagadnienie szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 1.*

(akta kontroli str. 1287-1289, 9826-10183, 12980-13301)

Zgodnie z Ofertą, pod ww. adresem PPP zlokalizowano biuro projektu, w którym miała być przechowywana – w zamykanych szafach kartotekowych – pełna dokumentacja klientów oraz dokumenty projektowe - wnioski o pomoc. Jak ustalono w toku kontroli

¹⁶ Zawarta na lata 2019-2021, zakres prowadzenia pomocy: lokalne punkty pomocy pokrzywdzonym przepęstwem w: Grudziądzu, Chełmży, Chełmnie, Rogoźnie, Golubiu-Dobrzynie, Wąbrzeźnie i Brodnicy.

¹⁷ Zawarta na lata 2022-2025.

¹⁸ Zawarta na lata 2019-2021, zakres prowadzenia pomocy: lokalne punkty pomocy pokrzywdzonym przepęstwem w: Aleksandrowie Kujawskim, Radziejowie, Lipnie, Kowalu.

w rzeczywistości dokumentacja ta przechowywana była w Pabianicach w lokalu niewskazanym w Ofercie, co było niezgodne z wymogami określonymi w pkt 3 Oferty i § 9 pkt 3 i 13 umowy dotacji nr DFS-V.7222.14.2023, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 2.*

(akta kontroli str. 297-300, 2931-2964, 1287-1289, 9826-10183, 12980-13301)
W Ofercie stanowiącej załącznik do umowy DFS-VI.7211.67.2021 wskazano, że Fundacja dysponuje zapleczem lokalowym obejmującym: biuro projektu zlokalizowane w Pabianicach, Oddział Okręgowy we Włocławku oraz cztery Lokalne Punkty Pomocy Poszkodowanym. Na dzień rozpoczęcia realizacji przedmiotu umowy, Fundacja miała zawartą umowę najmu wyłącznie z Gminą Włocławek¹⁹ gdzie zlokalizowany był Oddział Okręgowy. W trakcie realizacji projektu, zawarto umowę najmu lokalu na prowadzenie LPPP w Radziejowie (od 2 maja 2022 r. do 31 grudnia 2025 r.) oraz nieodpłatną umowę użyczenia lokalu do prowadzenia LPPP w Aleksandrowie Kujawskim (od 1 kwietnia 2022 r. do 31 grudnia 2025 r.).

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że w zakresie Punktów Pomocy w Lipnie i Rypinie oraz okresów od początku realizacji projektu do podpisania umów na LPPP w Radziejowie i Aleksandrowie Kujawskim, były zawarte umowy ustne z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego.

W umowie użyczenia dotyczącej LPPP w Aleksandrowie Kujawskim wskazano, że lokal będzie wykorzystywany do udzielania pomocy w 11 rodzajach zakresów z 20 określonych w § 36 rozporządzenia w sprawie Funduszu. Z kolei w umowie na najem lokalu w Radziejowie określono, że Fundacja będzie korzystała z lokalu w czasie nieprzekraczającym 10 godzin w miesiącu, podczas gdy zgodnie z § 1 ust. 15 lit. a umowy dotacji DFS-VI.7211.67.2021 dostęp miał być zapewniony 10 godzin w tygodniu. Powyższe zagadnienie zostały opisane szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 4.*

Szerzej temat zaplecza lokalowego wykorzystywanego w ramach realizacji dwóch kontrolowanych projektów opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 3343-3378, 5245-5258, 5523-5530, 5545-5546, 5556-5690, 9556-9715)

Ponadto w Ofercie na pomoc postpenitencjarną Fundacja wykazała, że dysponuje dwoma komputerami, 10 laptopami, 12 drukarkami oraz 10 telefonami, a także dwoma samochodami osobowymi, przy czym nie posiadała ewidencji/wykazu ww. sprzętu biurowego na dzień złożenia oferty. Jak wynika z wyjaśnień Prezesa Fundacji, wszystkie niskocenne składniki majątku – w tym wyposażenie – księgowane były bezpośrednio na kontach „4” – tj. zużycie materiałów, ewidencja wyposażenia nie była w stosunku do tych wydatków prowadzona, bo nie było takiego obowiązku. Prezes wyjaśniła, że na dzień złożenia oferty Fundacja posiadała zasoby rzeczowe, przy czym część z nich mogła podlegać wymianie²⁰.

(akta kontroli str. 1608-1694, 9754-9765, 9826-9910, 3047-3160, 12762-12817)
Koordynatorem obu kontrolowanych umów dotacji nr DFS-V.7222.14.2023 jak i nr DFS-VI.7211.67.2021 była Prezes Fundacji, z którą członek Rady Fundacji zawierał umowy w przedmiocie koordynacji²¹. W pierwszym projekcie na pomoc postpenitencjarną koordynacja realizowana była bezpłatnie, a w drugim projekcie wynagrodzenie koordynatora wynosiło [REDAKTOWANE] miesięcznie w okresie od stycznia do czerwca 2022 r. i od stycznia 2023 r. do planowanego w 2025 r.

¹⁹ Umowa zawarta na czas nieokreślony - od 1 lipca 2019 r.

²⁰ Zgodnie z przedłożoną dokumentacją, w 2019 r. Fundacja zakupiła m.in.: 14 laptopów, 12 drukarek, 13 telefonów, dwa stacjonarne zestawy komputerowe, trzy monitory, dwa urządzenia wielofunkcyjne, dwie niszczarki, dwa routery. Z kolei samochody osobowe, stanowiące własność Fundacji, przyjęte zostały w poczet środków trwałych Fundacji z dniem, odpowiednio: 30 czerwca 2019 r. i 21 czerwca 2022 r. i ujęte były w ewidencji na dzień 31 grudnia 2022 r.

²¹ Dla umowy DFS-V.7222.14.2023 umowa zawarta w dniu 28 marca 2023 r. na okres do 31 grudnia 2025 r.; dla umowy DFS-VI.7211.67.2021 trzy umowy na koordynowanie projektu: [1] zawarta w dniu 3 stycznia 2022 r. umowa na okres od 3 stycznia 2022 r. do 30 czerwca 2022 r.; w dniu 30 czerwca 2022 r. na okres od 1 lipca 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.; i w dniu 1 stycznia 2023 r. na okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2025 r.

CP
23 lln

zakończenia projektu, a w okresie od lipca do grudnia 2022 r. ww. obowiązki realizowane były bezkosztowo. Koordynator posiadała odpowiednie kwalifikacje oraz doświadczenie w realizacji projektów z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz pomocy postpenitencjarnej²².

(akta kontroli str. 1453-1462, 5556-5690, 5712-5727, 9856-10084)

Oferta do umowy DFS-V.7222.14.2023 przewidywała zatrudnienie jednej osoby pierwszego kontaktu w Punkcie Pomocy Postpenitencjarnej w Łodzi²³, na podstawie umowy o pracę²⁴ w wymiarze 2/5 etatu.

(akta kontroli str. 367-582, 1565-1570, 5556-5572, 5728-5840, 9556-9715, 9856-9910)

Zgodnie z Ofertą do umowy nr DFS-VI.7211.67.2021 Fundacja miała zawarte umowy z pięcioma osobami pierwszego kontaktu, przy czym w wyniku rotacji zatrudnienia, w okresie od stycznia 2022 r. do końca czerwca 2024 r. obowiązki te wykonywało łącznie osiem osób²⁵.

Osoby pierwszego kontaktu przewidziane do realizacji obu ww. umów posiadały odpowiednie kwalifikacje oraz doświadczenie w realizacji tożsamyh projektów w okresie wcześniejszym.

(akta kontroli str. 3038-3160)

W ramach dalszych zasobów kadrowych osób zaangażowanych do projektu DFS-V.7222.14.2023 Fundacja, zgodnie z Ofertą zatrudniła pracownika ds. promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej, na podstawie umowy o pracę²⁶ w wymiarze 1/2 etatu, jednocześnie zatrudnionego²⁷ w Fundacji na stanowisku administracyjnym oraz: dwóch psychoterapeutów²⁸; dwóch prawników²⁹ oraz psychologa³⁰. Ponadto, na podstawie umów o współpracę zawartych na okres od 1 czerwca 2022 r. do 31 grudnia 2025 r., Fundacja zabezpieczyła świadczenie przez dwie kolejne osoby pomocy prawnej i psychologicznej *w miejscu praktyki lub w punkcie wskazanym przez Fundację Dies Mei*.

(akta kontroli str. 1290-1356, 1450-1505, 1553-1564, 1608-1694, 9766, 9856-10084)

W ramach dalszych zasobów kadrowych zaangażowanych do projektu DFS-VI.7211.67.2021 Fundacja przewidywała udział 17 specjalistów świadczących pomoc prawną (w okresie od stycznia 2022 r. do końca czerwca 2024 r. pomoc prawną świadczyło dziewięciu specjalistów³¹) oraz 34 osób świadczących pomoc psychologiczną i psychiatryczną (w okresie od stycznia 2022 r. do końca czerwca

____ koordynator w ośrodkach pomocy poszkodowanym przestępstwem w Toruniu i Włocławku, finansowanych z Funduszu Sprawiedliwości w latach 2019-2021

____ posiadający doświadczenie współpracujący z osobami opuszczającymi jednostki penitencjarne, w tym przez ponad dwa lata w ramach pracy w Fundacji.

²⁴ Umowy o pracę: na okres od 1 kwietnia 2023 r. do 30 września 2023 r. oraz od 1 października 2023 r. na czas nieokreślony.

²⁵ W różnych okresach, w tym: z dwoma osobami na podstawie umów o pracę, a z sześcioma na podstawie umów zlecenia.

²⁶ Umowa o pracę na okres od 1 kwietnia 2023 r. do 31 grudnia 2025 r.

²⁷ Umowa z 28 września 2022 r. o pracę na stanowisku *pracownik administracyjny* w Pabianicach, z czego od dnia 1 kwietnia 2023 r. w wymiarze 1/2 etatu; od 1 sierpnia 2023 r. – w wymiarze 3/10 etatu.

²⁸ Zlecając jednemu na podstawie umowy z 28 marca 2023 r. realizację zadania pn.: organizowanie i finansowanie programów podnoszących kompetencje społeczne, mających na celu przeciwdziałanie czynnikom kryminalnym, a zwłaszcza agresji i przemocy, w tym przemocy w rodzinie oraz problemom uzależnień (WARSZTATY I SZKOLENIA), a drugiemu na podstawie umowy z 28 marca 2023 r. zadanie pn.: promowanie i wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć służących skutecznej readaptacji skazanych, działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym, organizowanie i prowadzenie szkoleń (WARSZTATY I SZKOLENIA).

²⁹ Umowa zlecenia zawarta z jedną osobą na okres od 14 kwietnia 2023 r. do 31 grudnia 2025 r. w przedmiocie *organizowania poradnictwa prawnego*, a z drugą w okresie od 15 czerwca 2023 r. do 31 grudnia 2025 r. w przedmiocie *Organizowanie poradnictwa prawnego*. Drugi z prawników zaangażowany był jednocześnie w realizację na rzecz Fundacji zadania pn.: *Pełnienie dyżurów specjalisty w zakresie prawa według harmonogramu ustalonego przez zlecałodawcę. Udzielanie porad prawnych osobom zakwalifikowanym przez osobę pierwszego kontaktu w związku z zawartą umową na prowadzenie projektu pomocy ofiarom przestępstw*.

³⁰ Umowa zlecenia dot. realizację w okresie od 18 września 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. zadania pn.: *Pełnienie dyżurów specjalisty w zakresie psychologicznym, według ustalonego harmonogramu. Udzielanie porad prawnych osobom zakwalifikowanym przez osobę pierwszego kontaktu w związku z umową na prowadzenie projektu pomocy postpenitencjarnej*.

³¹ Łącznie dziesięć umów, w tym jeden ze specjalistów miał w okresie od 1 stycznia 2021 do 29 października 2022 zawartą umowę zlecenia, a następnie od 30 października 2022 – umowę o współpracy, trzech specjalistów zatrudniono na umowę zlecenia, a pięciu – umowę o współpracy.

GP
S. Lun

2024 r. pomoc psychologiczną i psychiatryczną świadczyło łącznie³² 13 specjalistów³³, z czego 12 zgłoszonych było w pierwotnej ofercie, a jednego psychologa ujęto w ofercie poprzez formularz zmian z 19 września 2023 r.).

(akta kontroli str. 367-582, 5556-5572, 5986-6091, 9556-9715, 3161-3324)
Prezes Fundacji wyjaśniła, że zgłoszenie w ofercie większej ilości specjalistów do kontrolowanych umów wynikało ze specyfiki realizowanych projektów i tym samym zapewnienia ciągłości świadczonych usług w sytuacji ewentualnych braków kadrowych. W swoich wyjaśnieniach wskazała, że Fundacja współpracowała z umieszczonymi w ofercie osobami we wcześniej prowadzonych projektach i jeżeli zaszłaby taka potrzeba, zostaną wtedy zawarte nowe umowy na warunkach odpowiednich dla aktualnych potrzeb projektu.

(akta kontroli str. 5691-5692)

Według Oferty stanowiącej załącznik do umowy DFS-VI.7211.67.2021 nadzór nad Koordynatorem oraz obsługą finansowo - księgowo - kadrową sprawować miał członek Rady Fundacji z uprawnieniami doradcy podatkowego, przy czym w składzie Rady Fundacji, aktualnym na dzień złożenia oferty, nie było osoby, która posiadałaby takie uprawnienia. Szerzej ten temat opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 7*.

Według Oferty do umowy DFS-V.7222.14.2023 ww. nadzór³⁴ miał być sprawowany przez wolontariusza. Jak ustalono w toku kontroli czynności te realizowane były przez specjalistę prawnika, realizującego zadania w ramach umowy dotacji na pomoc postpenitencjarną.

(akta kontroli str. 262, 267, 9556-9715, 9826-9910)

Ofertą stanowiącą załącznik do umowy DFS-VI.7211.67.2021 Koordynator zobowiązał się do prowadzenia elektronicznej bazy klientów, opracowanej specjalnie dla Fundacji, zgodnej z wymogami RODO, w której umieszczone miały być dane osobowe, a także potwierdzenia każdej odbytej porady wraz z informacją o osobie udzielającej wsparcia oraz źródle finansowania porady. Jak ustalono w toku kontroli, Fundacja nie posiadała takiego systemu, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 8*.

Ponadto w obu Ofertach stanowiących załączniki do umowy nr DFS-V.7222.14.2023 na pomoc postpenitencjarną i nr DFS-VI.7211.67.2021 na pomoc pokrzywdzonym Koordynator zobowiązał się do prowadzenia bieżącego monitoringu realizacji projektu oraz składania odrębnego sprawozdania obejmującego wykaz podejmowanych przez siebie działań wraz z podaniem osiąganych wskaźników. Zobowiązanie to nie było realizowane. Zagadnienie szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 9*.

(akta kontroli: 9556-9175, 1290-1505, 3161-3324, 9556-9715)

5a. Jak wynika z wyjaśnień Prezes Fundacji, informację o możliwości ubiegania się o sfinansowanie ze środków Funduszu Sprawiedliwości, obu zadań objętych kontrolą, Fundacja pozyskała ze strony internetowej Funduszu, przy czym z uwagi na upływ czasu Prezes Fundacji nie potrafiła wskazać konkretnej daty.

(akta kontroli str. 265-266)

5b. Obie kontrolowane umowy dotacji zawarte zostały w trybie konkursowym: umowa DFS-V.7222.14.2023 w wyniku ogłoszenia o konkursie XV, a umowa DFS-VI.7211.67.2021 ogłoszenia o konkursie XCVI.

³² W różnym okresie.

³³ Łącznie piętnaście umów, w tym: dwóch specjalistów miało najpierw zawarte umowy zlecenia, a następnie – umowy o współpracy, siedmiu specjalistów wykonywało obowiązki w oparciu o umowę zlecenia, trzech na podstawie umów o współpracy.

³⁴ Zgodnie z oświadczeniem polegający na ocenie bieżącego stanu finansów Fundacji na podstawie zawartych umów i możliwości angażowania się w kolejne działania; ocenie możliwości przesuwania środków między poszczególnymi wydatkami, uzasadnień do tych przesunięć, analizy i poprawiania wniosków o przesunięcie środków; oceny prawidłowości wydatków na cele związane z FS i udzielanie odpowiedzi dotyczącej prawidłowości zakwalifikowania niektórych wydatków składane od osób pierwszego kontaktu.

CIP
23.10.2024

(akta kontroli str. 265-266, 6009-6103, 9722-9765, 9826-9855, 9556-9715, 13534-13559)

5c. Fundacja złożyła Ofertę³⁵ na zadania dotyczące pomocy postpenitencjarnej zarówno w wersji elektronicznej (za pośrednictwem aplikacji AFS³⁶), jak i papierowej, z zachowaniem terminów określonych przez MS w Ogłoszeniu³⁷ w sprawie ww. konkursu ofert.

Wnioskowana kwota dotacji wynosiła 1 050,0 tys. zł³⁸, w tym 261,2 tys. zł³⁹ (tj. 24,9%) stanowiły koszty administracyjne. Środki miały być przeznaczone w latach 2023-2025 na realizację zadań o których mowa w § 39 rozporządzenia w sprawie Funduszu, w tym wszystkich siedmiu obligatoryjnych form pomocy, o których mowa w § 4 Ogłoszenia o konkursie.

(akta kontroli str. 1608-1694, 9722-9765, 9771-9772, 9754-9855, 13534-13559)
Pierwotna oferta⁴⁰ na realizację zadań pomocy pokrzywdzonym została przekazana z zachowaniem terminów określonych przez MS w sprawie ww. konkursu ofert⁴¹ - w wersji elektronicznej w dniu 2 listopada 2021 r. (aplikacja AFS), a w wersji papierowej wysłana w dniu 8 listopada 2021 r.

Wnioskowana dotacja w kwocie 4 519,6 tys. zł przeznaczona miała być przez Fundację na realizację zadań w zakresie udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem, osobom im najbliższym oraz udzielania pomocy świadkom i osobom najbliższym, o których mowa w §§ 36 i 37 rozporządzenia w sprawie Funduszu, w latach 2022-2025, na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego.

(akta kontroli str. 5556-5690, 5698-5711, 6092-6103)

W związku z realizacją zadania na pomoc postpenitencjarną DFS-V.7222.14.2023 oraz pomoc pokrzywdzonym DFS-VI.7211.67.2021 Koordynator odpowiedzialny miał być za działania promocyjne i informacyjne, bieżące dostosowywanie oferowanych świadczeń do potrzeb beneficjentów i współpracę z właściwymi instytucjami na terenie objętym świadczeniem pomocy, a także diagnozowanie potrzeb beneficjentów, by harmonogram świadczenia pomocy jak najefektywniej dostosować do potrzeb beneficjentów przy najbardziej racjonalnym wykorzystaniu środków.

Zgodnie z Ofertami do ww. umów, w celu zwiększania efektywności podejmowanych działań w ramach realizacji projektu, miały być organizowane: spotkania zespołu (kadry zarządzającej i kadry merytorycznej)⁴²; indywidualne lub grupowe superwizje podejmowane przez psychoterapeutów; oraz szkolenia zewnętrzne i wewnętrzne.

Jak ustalono w toku kontroli Fundacja nie dokumentowała realizacji ww. zadań w sposób umożliwiający ich potwierdzenie. Zgodnie z wyjaśnieniami Prezes Fundacji (...) spotkania z zespołem realizowane są w różnym składzie. Są to spotkania osobiste również telekonferencje. W spotkaniach uczestniczy osoba pierwszego kontaktu i specjaliści. (...) Nie sporządzamy protokołów ze spotkań/rozmów (...). Stosujemy superwizje koleżeńskie (...) najczęściej odbywają się po przeprowadzonym szkoleniu. W superwizji mogą uczestniczyć wszyscy pracownicy realizujący projekt. (...) Szkolenia organizowaliśmy w ramach posiadanych kompetencji naszych specjalistów współpracujących z Fundacją. Nie prowadzimy rejestru szkoleń czy też nie sporządzamy protokołów/raportów ze spotkań. Ponadto

³⁵ Oferta o sumie kontrolnej nr 20b4-c502-aa57 z dnia 26 stycznia 2023 r.

³⁶ Aplikacja Funduszu Sprawiedliwości.

³⁷ Tj. od 16 stycznia 2023 r. od godziny 12:00 do 27 stycznia 2023 r. do godziny 16:00, jak i dostarczenie jej do dnia 31 stycznia 2023 r. do godziny 15:30 do Kancelarii Głównej/Biura Podawczego MS - po wygenerowaniu z systemu, wraz z załącznikami - w wersji papierowej (podpisanej przez wszystkie osoby uprawnione do zaciągania zobowiązań ze strony wnioskodawcy) lub za pośrednictwem ePUAP (podpisaną kwalifikowanym podpisem elektronicznym).

³⁸ Z czego 300 tys. zł w 2023 r., 350 tys. zł w 2024 r. i 400 tys. zł w 2025 r.

³⁹ Z czego 74,7 tys. zł w 2023 r., 87,3 tys. zł w 2024 r. i 99,2 tys. zł w 2025 r.

⁴⁰ Liczba kontrolna nr 58cd-b3bd-559b.

⁴¹ W którym wskazano termin przesłania w systemie AFS do 3 listopada 2021 r. godz. 0:00, następnie w dniu 2 listopada 2021 r. wydłużono termin do 4 listopada 2021 r. do godz. 0:00, wersję papierową do 10 listopada 2021 r. godz. 15:30.

⁴² W ofercie do umowy DFS-V.7222.14.2023 - z częstotliwością raz na pół roku, zaś w ofercie do umowy DFS-VI.7211.67.2021 - z częstotliwością raz na kwartał.

pracownicy Fundacji brali udział w większości szkoleń realizowanych przez MS np. spotkanie szkoleniowe dla osób pierwszego kontaktu, specjalistów oraz koordynatorów – obowiązku sprawozdawcze i realizacja innych zadań wynikających z umowy⁴³.

Ponadto, zgodnie z ww. Ofertą do umowy DFS-V.7222.14.2023 system ciągłej promocji dokonywany miał być za pomocą lokalnych partnerów, instytucji publicznych oraz poparcia lokalnego lidera; informacje o pomocy oraz jej harmonogram miały być umieszczane na stronach gminnych centrów pomocy społecznej; kadra miała uczestniczyć w konferencjach dotyczących osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, rozpowszechniana miała być informacja dotycząca projektu. Ponadto według oferty miało zostać utworzonych pięć osobnych, nienależnych metod dotarcia do poszkodowanych – poprzez więzienia, sądy, NGO-sy, domy dla bezdomnych oraz media.

Na potwierdzenie współpracy z DPS Prezes Fundacji przekazała dokumenty opublikowany na stronach trzech Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej⁴⁴, przy czym żadne nie odpowiadało kontrolowanemu projektowi. Prezes wyjaśniła dodatkowo, że jeden specjalista psychoterapeuta (...) brał udział w spotkaniach stowarzyszenia (...) w trakcie którego dystrybuowane były ulotki z informacją na temat udzielenia pomocy (...) Specjalista (prawnik) brał udział w spotkaniach Stowarzyszenia (...) oraz Fundacji (...) gdzie przedstawiał możliwość wsparcia. (...) Nie posiadamy potwierdzenia uczestnictwa w programach. Odnosząc się do ww. poszczególnych metod dotarcia do poszkodowanych Prezes Fundacji wyjaśniła, że dociera do osób za pośrednictwem innych fundacji (np. (...), ZK i AŚ za pośrednictwem ich pracowników, kuratorów sądowych, schronisk dla bezdomnych, np. schronisko (...) za pomocą własnej strony internetowej oraz lokalnych mediów publikując informacje o kampanii. Odnosząc się do ww. zadań Prezes wyjaśniła, że nie posiada dokumentacji potwierdzającej ich realizację, miały one miejsce podczas całego okresu realizacji projektu i polegały na kontaktach bezpośrednich i rozmowach telefonicznych. (...) w żadnych z informacji czy też materiałach Dysponent nie informował, że podmiot realizujący umowę ma rejestrować każde zdarzenie czy interakcje ze wszystkimi podmiotami współpracującymi.

(akta kontroli str. 1608-1694, 3038-3160, 5556-5690, 9722-9766, 9781-9910, 9856-10183)

5 d) i e) Dysponent Funduszu nie stwierdził braków formalnych oferty na pomoc postpenitencjarną i pismem z dnia 23 lutego 2023 r.⁴⁵ poinformował Fundację o zakończeniu oceny merytorycznej i przyznaniu⁴⁷ dotacji celowej. Jednocześnie komisja konkursowa, korzystając z uprawnienia określonego w § 19 ust. 7 rozporządzenia w sprawie Funduszu, dokonała zmian w kosztorysie oferty⁴⁸ oraz

⁴³ Szkolenie online przeprowadzone w dniu 23 maja 2023 r. w godz. 10:00-13:00.

⁴⁴ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (...) w ogłoszeniu wskazano m.in. dopłatę do mieszkania w wysokości 2 tys. zł (wysokość pomocy w kontrolowanym projekcie wynosiła 1 tys. zł), zapewnienie odzieży wierzchniej oraz obuwia (świadczenie nieoferowane w ramach kontrolowanej umowy); bony żywnościowe 200 zł (w kontrolowanym projekcie oferowano bony 100 zł) oraz pomoc obcokrajowcom, która nie była przedmiotem kontrolowanej umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023; Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (...) z 10 lipca 2024 r.) dotyczący wyników XXI otwartego konkursu ofert na lata 2020-2022; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (...) brak daty) dotyczący Projektu realizowanego ze środków FS w latach 2020-2022

⁴⁵ Zgodnie ze stroną internetową (...) - cele (...) i udostępnienie Kościołowi w Polsce praktycznego i adekwatnego do współczesnej kultury narzędzia ewangelizacji, jakim jest wypracowany w anglikańskiej parafii (...) W nawiązaniu do pilnej potrzeby nowej ewangelizacji skierowanej do osób, które oddaliły się od Kościoła, lub są zainteresowane poznaniem chrześcijaństwa. Stowarzyszenie (...) przegło umożliwić każdemu Kościołowi chrześcijańskiemu w Polsce rozpoczęcie i prowadzenie (...) jako ciągłego procesu docierania z Ewangelią do tych właśnie ludzi.

⁴⁶ Przekazanym mailem w tym samym dniu.

⁴⁷ Fundacja uzyskała 132 pkt z 212 możliwych.

⁴⁸ Polegających m.in. na: zmniejszeniu kosztów zatrudnienia osoby pierwszego kontaktu do wysokości: 38,3 tys. zł w 2023 r., 45,8 tys. zł w 2024 r. i 47,4 tys. zł w 2025 r.; zwiększeniu środków planowanych na realizację zadania: pokrywanie kosztów związanych ze specjalistycznym leczeniem lub rehabilitacją leczniczą oraz uzyskiwaniem orzeczeń o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy do kwoty: 1,8 tys. zł w 2023 r., 6,4 tys. zł w 2024 r. i 8,1 tys. zł w 2025 r.; zwiększeniu do kwoty 1,9 tys. zł kosztów planowanych w 2023 r. na zadanie pokrywanie kosztów związanych z organizacją i

CP
23.05.2023

wniosła m.in. o zmianę planowanych do uzyskania rezultatów projektu i ich wartości docelowej, uzupełnienie opisu wykształcenia i doświadczenia osoby pierwszego kontaktu, uszczegółowienie nazw działań zaplanowanych do realizacji oraz usunięcie sformułowań dot. pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem – w terminie siedmiu dni od daty otrzymania pisma. W wyniku ww. rekomendacji zmian przez MS, jeszcze przed zawarciem umowy, Fundacja dwukrotnie korygowała przekazaną ofertę. W dniu 27 lutego 2023 r., tj. z zachowaniem terminu, przekazała do FS poprawioną ofertę⁴⁹, w której ujęto część wskazanych przez MS zmian, w tym korektę kosztorysu oraz zmianę planowanych do uzyskania rezultatów projektu i ich wartości docelowej⁵⁰, a w dniu 14 marca 2023 r. przekazała do FS kolejną ofertę⁵¹, w której uwzględniła pozostałe zmiany wskazane przez MS⁵². Łączna wartość zadań nie uległa zmianie.

Umowa dotacji nr DFS-V.7222.14.2023 podpisana została w dniu 28 marca 2023 r.

(akta kontroli str. 9722-9910, 9923-9924)

W wyniku oceny Oferty na pomoc pokrzywdzonym w dniu 24 listopada 2021 r. MS, wezwało Fundację do uzupełnienia w ciągu siedmiu dni braków formalnych polegających na skorygowaniu w ofercie: wysokości procentowej kosztów administracyjnych przeznaczonych na 2022 r. oraz wysokości wkładu własnego. W dniu 8 grudnia 2021 r., z zachowaniem terminu, Fundacja przekazała poprawioną ofertę⁵³.

W dniu 17 grudnia 2021 r. na stronie Biuletynu Informacji Publicznej („BIP”) MS ogłoszono wyniki XCVI konkursu ofert, zaś 21 grudnia 2021 r. MS poinformowało pisemnie Fundację o zakończeniu oceny merytorycznej i przyznaniu dotacji celowej⁵⁴. Jednocześnie komisja konkursowa skorzystała z uprawnienia określonego w § 19 ust. 7 rozporządzenia w sprawie Funduszu i zaproponowała zmiany w kosztorysie⁵⁵. W dniu 29 grudnia 2021 r. Fundacja przekazała poprawioną ofertę⁵⁶, w której uwzględniono zmiany zgodnie z rekomendacją MS. Łączna kwota projektu pozostała bez zmiany. Oferta ta, stanowiła modyfikację pierwotnej oferty⁵⁷ oraz załącznik nr 1 do umowy DFS-VI.7211.67.2021 z 3 stycznia 2022 r.

(akta kontroli str. 5556-5690, 6092-6103, 9556-9715)

udzielaniem pomocy rzeczowej w formie: a) żywności lub bonów żywnościowych; b) odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej lub bonów towarowych (...); uszczegółowieniu działań ujętych w § 39 ust. 1 pkt 3, 5 i 12 rozporządzenia oraz zmiany jednostek miary poszczególnych zadań.

⁴⁹ Nr liczby kontrolnej 51e0-65c1-d3bb.

⁵⁰ Oferta z 26 stycznia 2023 r. obejmowała planowane do osiągnięcia w okresie realizacji zadania rezultaty: Liczba założonych ośrodków postpenitencjarnych; Liczba osób, którym udzielono pomocy; Liczba skazanych, którym zaplanowano udzielenie pomocy; Liczba szkoleń podnoszących kompetencje społeczne; Liczba osób objętych wsparciem żywnościowym; Liczba osób, które bezpośrednio po opuszczeniu więzienia uniknęły bezdomności; Liczba osób skierowanych na kursy.

Realizując rekomendację MS, nakazującą zmianę ww. rezultatów (które wg opinii Dysponenta Funduszu stanowiły kolejne produkty zadania), w ofercie z 27 lutego 2023 r. Fundacja ujęła rezultaty obejmujące: Podniesienie poziomu samoświadomości; Podniesienie poziomu wiedzy prawnej u beneficjentów; Zmniejszenie poczucia pozostawienia samemu sobie; Poniesienie kompetencji społecznych; Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa bytowego; Ograniczenie bezdomności; Podniesienie poziomu umiejętności poszukiwanych przez pracodawców w określonej liczbie osób.

⁵¹ Nr liczby kontrolnej 12ee-19f6-406e.

⁵² W tym w zadaniu określonym w § 39 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia wyodrębniła działania: Finansowanie szkoleń podnoszących kompetencje społeczne, mających na celu przeciwdziałanie czynnikom kryminogennym oraz indywidualne wsparcie psychologiczne, a zadaniu określonym w § 39 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia – działania: Sfinansowanie przedsięwzięć readaptacyjnych prowadzonych przez wytypowanych trenerów bezpośrednio w zakładach karnych oraz Organizowanie lub zlecenie badań naukowych dotyczących sytuacji osób skazanych, w szczególności ich sytuacji przed osadzeniem.

⁵³ Nr liczby kontrolnej 0407-40be-c2e8.

⁵⁴ Fundacja uzyskała 135 pkt z 160 możliwych.

⁵⁵ Polegające na: zmniejszeniu kwoty na zadanie Organizowanie i finansowanie pomocy udzielanej przez osobę pierwszego kontaktu – łączny koszt pracy za godzinę miał wynosić w 2022 r. 50,00 zł (łącznie 208,0 tys. zł), w 2023 r. – 52,50 zł (łącznie 218,4 tys. zł), w 2024 r. – 55,00 zł (łącznie 228,8 tys. zł), w 2025 r. 57,50 zł (łącznie 239 200,00 zł); utworzeniu nowego podzadania o nazwie Pomoc psychiatryczna przy zadaniu Pokrywanie kosztów związanych z psychoterapią i przesunięciu tam środków; wyodrębnieniu w zadaniu Organizowanie i finansowanie pomocy tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika w celu udzielenia pomocy prawnej obywateli podzadania Organizowanie i finansowanie pomocy tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika w celu udzielenia pomocy psychologicznej; w kosztorysie w zadaniach nr 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10-20 zmiana jednostki na zadanie, ilość jednostek „1”, a koszt jednostkowy równy wartości zadania.

⁵⁶ Nr liczby kontrolnej 1d77-bd9-6913.

⁵⁷ Nr liczby kontrolnej 58cd-b3bd-559b.

6a. Przedmiotem zawartej w dniu 28 marca 2023 r. umowy dotacji DFS-VI.7222.14.2023 na pomoc postpenitencjarną, było udzielanie przez Fundację w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2025 r. pomocy, o której mowa w § 39 rozporządzenia, osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym, zgodnie z zakresem i kosztorysem określonym w Ofercie⁵⁸. W trakcie realizacji umowy, do dnia 17 czerwca 2024 r. Fundacja zgłosiła cztery formularze zmian, które po zatwierdzeniu przez Dysponenta Funduszu, stanowiły podstawę do trzykrotnej korekty Oferty⁵⁹, w tym dwukrotnie obejmując przesunięcia środków pomiędzy poszczególnymi zadaniami, przy czym łączna wartość wszystkich zadań nie uległa zmianie⁶⁰.

(akta kontroli str. 9754-9770, 9781-9825, 9856-9898, 9911-10084)

Zgodnie z zaktualizowaną Ofertą przedmiot umowy dotacji obejmował:

1. Zadanie polegające na finansowaniu kosztów czasowego zakwaterowania lub udzielenia schronienia w ośrodku dla bezdomnych, na które Fundacja planowała w latach 2023-2025 przeznaczyć odpowiednio: 20,0 tys. zł., 25,2 tys. oraz 27,6 zł.

Według Oferty zadanie to polegać miało na zapewnieniu czasowego zakwaterowania lub udzieleniu schronienia w ośrodku dla bezdomnych, zapewniając przygotowanie do samodzielnego życia w społeczeństwie lub zastępując pobyt w placówce państwowej. W Ofercie w pkt 6. *Zasób administracyjno-rzeczowy* wskazano, że Fundacja dysponuje wymagającymi remontu pomieszczeniami pozwalającymi w razie zaistnienia potrzeby na uruchomienie dwóch mieszkań o powierzchni min. 50m², które będą mogły być udostępnione byłym skazanym i ich najbliższym.

W rzeczywistości zadanie to polegało na udzielaniu jednorazowego dofinansowania do najmu w kwocie 1,0 tys. zł. Wypłata świadczenia odbywała się po okazaniu przez beneficjenta umowy najmu lokalu czy pomieszczenia lub opłaceniu wystawionej na Fundację faktury tytułem pobytu czasowego.

W okresie 2023-2024 (1 półrocze) wydatkowano ogółem 32,0 tys. zł finansując koszt zakwaterowania 32 osobom.

Jak wyjaśniła Prezes Fundacji, uzasadnieniem przyjęcia takiej formy wsparcia jaką jest dofinansowanie do umów najmu zawieranych bezpośrednio przez beneficjentów, był m.in. fakt, że *jest to najczęściej wybierana forma wsparcia przez klientów (...) zmusza do samodzielnego działania w zakresie poszukiwania mieszkania i dostosowania kosztów najmu do przyszłych zarobków. Ponadto to klienci mają w takiej sytuacji pewnego rodzaju swobodę w wyborze lokalu mieszkalnego (...). Wsparcie z zasady trwa tylko 3 miesiące, zatem beneficjent musi być szybko*

⁵⁸ Nr liczby kontrolnej 12ee-1916-406e.

⁵⁹ Pierwsza zmiana: formularz zmian z 19 kwietnia 2023 r. przekazany do MS w dniu 25 kwietnia 2023 r. oraz z 26 kwietnia 2023 r. przekazany do MS z dniem 22 maja 2023 r. skutkował Ofertą o sumie kontrolnej d301-8922-lb7c. Zmiana obejmowała: [1] zgłoszenie dodatkowych dwóch prawników, [2] wprowadzenie numeru lokalu biura projektu – pomimo zgłoszenia zmiana nie została wprowadzona; [3] oraz zmianę godzin przyjęć osoby pierwszego kontaktu z 08:00-16:00 na 10:00-18:00.

Druge zmiana: formularz zmian z 30 sierpnia 2023 r. przekazany do MS w dniu 06 września 2023 r. skutkujący ofertą o sumie kontrolnej db41-32c2-54d8. Zmiany obejmowały: [1] zgłoszenie dodatkowego specjalisty psychologa, z którym w dniu 18 września 2023 r. Prezes Fundacji podpisała umowę na realizację terapii indywidualnych, [2] skorygowanie błędów w adresie Ośrodka Pomocy Postpenitencjalnej; [3] przesunięcie kwoty 8,3 tys. zł z kwoty planowanej na finansowanie w 2023 r. przedsięwzięć readaptacyjnych prowadzonych przez wytypowanych trenerów bezpośrednich w zakładach karnych na zadanie organizowanie i finansowanie programów podnoszących kompetencje społeczne, [4] przesunięcie kwoty 1,0 tys. zł z kwoty planowanej na organizowanie lub zlecenie w 2023 r. badań naukowych dotyczących osób skazanych na pokrywanie kosztów związanych z organizacją i udzielaniem pomocy rzeczowej.

Trzecia zmiana: formularz zmian z 7 marca 2024 r. przekazany do MS w dniu 13 marca 2024 r., skutkujący ofertą o sumie kontrolnej nr 1121-d06d-eb54. Zmiany obejmowały: [1] zaktualizowanie danych podmiotu prowadzącego od 1 stycznia 2024 r. księgi rachunkowe Fundacji, [2] zmianę wymiaru zaangażowania doradcy zawodowego z ok. 45 godzin miesięcznie na ok. 49 godzin miesięcznie, [3] korektę zapisu sekcji III pkt 14.5 – „Harmonogram” w zakresie miejsca przeprowadzania w 2024 r. szkoleń podnoszących kompetencje społeczne z treści *szkolenie będzie przeprowadzane w więzieniach i będzie obejmowało indywidualizowane (...) na: szkolenie będzie przeprowadzane poza więzieniami i będzie obejmowało indywidualizowane (...)*. [4] przesunięcie środków w łącznej wysokości 17,1 tys. zł, w tym: o 13,9 tys. zł z kwoty zaplanowanej na finansowanie w 2024 r. porad prawnych (7,0 tys. zł) i udzielanie indywidualnego wsparcia psychologicznego (7,0 tys. zł) na pokrywanie kosztów: czasowego zakwaterowania lub udzielanie schronienia w ośrodku dla bezdomnych; o 3,2 tys. zł z kwoty zaplanowanej na organizowanie lub zlecenie badań naukowych dotyczących sytuacji osób skazanych, w szczególności ich sytuacji przed osadzeniem na zadania związane z organizacją i udzielaniem pomocy rzeczowej.

⁶⁰ Zmiana objęła koszty poszczególnych zadań.

samodzielny. Odnosząc się do zasobów lokalowych wyszczególnionych w Ofercie, Prezes Fundacji wyjaśniła, że do dnia kontroli⁶¹ nie rozpoczęto działań związanych z uruchomieniem dwóch lokali mieszkalnych, ponieważ w toku realizacji oferty okazało się, że mogłoby to pochłonąć dodatkowe koszty a efekt nie byłby satysfakcjonujący (...). Ponadto (...) pracownicy Fundacji (...) otrzymując informację zwrotną, że dla klientów lepszym rozwiązaniem jest, kiedy samodzielnie wyszukują mieszkanie w lokalizacji najlepszej dla klienta.

Jak wyjaśniła Prezes Fundacji, odnosząc się do zapisu Oferty, gdzie wskazano, że celem minimalizacji ryzyka realizacji zadania dokonywana będzie weryfikacja klienta, w tym odwiedzenie go w miejscu zamieszkania przez specjalistę lub koordynatora, (...) *nie przeprowadzano takich kontroli. Nie było takiej potrzeby, ponieważ klient nie otrzymywał gotówki – Fundacja dokonywała przelewu bezpośrednio na rzecz wynajmującego. Zdarzały się telefony od wynajmujących (właścicieli lokali), aby potwierdzić, czy klient faktycznie jest objęty pomocą i czy umowa zostanie opłacona (...). Zazwyczaj kontakt odbywał się z osobą pierwszego kontaktu. W ostatnim roku realizacji projektu planujemy przeprowadzenie wizyt kontrolnych w miejscach zamieszkania klientów. Celem tych wizyt będzie weryfikacja sytuacji klientów, ocena skuteczności udzielonej pomocy (...). Kontrole będą przeprowadzone przez osobę pierwszego kontaktu lub koordynatora, przy czym nie widzimy możliwości ich dokumentowania w sposób umożliwiający powiązanie z beneficjentem. (...) Kontrola w miejscach zamieszkania jest przede wszystkim doraźnym narzędziem, które będziemy wykorzystywać, jeśli będą do nas docierały informacje o możliwych nieprawidłowościach (...).*

Zgodnie z wyjaśnieniami osoby pierwszego kontaktu zatrudnionej w PPP w Łodzi ww. zapis oferty dotyczący kontroli w miejscu zamieszkania nie był mu znany do chwili kontroli NIK. Ponadto pracownik wyjaśnił, że *nie jest to w zakresie moich obowiązków stąd ja nie realizowałem takich działań. Nie dysponuję narzędziami, w tym uprawnieniami do realizacji takich zadań.*

NIK wskazuje, że zgodnie z §9 umowy dotacji na Fundację nałożony został obowiązek uzasadniania celowości wydatkowania środków z dotacji, a także bieżącego i kompletnego prowadzenia dokumentacji rzeczowej i księgowej dotyczącej realizowanych zadań. Z dokumentacji przedstawionej do kontroli NIK wynika, że w części przypadków, wypłata świadczenia dokonywana była po przedstawieniu umowy najmu lokalu mieszkalnego lub jego części (pokoju), zlokalizowanego pod tym samym adresem, pod którym mieszka osoba udostępniająca lokal. Niejednokrotnie umowa najmu zawierana była między osobami o tym samym nazwisku, co może wskazywać na powiązania rodzinne. Ponadto w niektórych umowach strony ustalały stawkę czynszu równą kwocie dofinansowania (1,0 tys. zł), bez względu na to jaka była lokalizacja mieszkania czy wynajmowana powierzchnia.

W wyniku przesłuchania sześciu osób wynajmujących lokale beneficjentom pomocy postpenitencjarnej, w dwóch przypadkach ustalono, że przedmiotem dofinansowania był najem lokalu mieszkalnego, do którego wynajmujący nie miał tytułu prawnego. W tym także, w jednym przypadku wynajmujący wskazany w umowie, będącej podstawą przekazania środków finansowych przez Fundację zeznał, że nie zawierał takiej umowy, nie jest właścicielem rachunku bankowego na który Fundacja przelała dofinansowanie i nie otrzymał z tego tytułu żadnych środków od Fundacji.

Zdaniem NIK obecna forma i charakter finansowania kosztów najmu w ramach pomocy postpenitencjarnej jedynie na podstawie okazania umowy, przy braku mechanizmów sprawdzających, nie dają gwarancji celowego wydatkowania dotacji z FS, a także nie zapewniają możliwości jej bieżącej i skutecznej weryfikacji.

⁶¹ Do dnia 6 września 2024 r.

(akta kontroli str. 2931-2964, 3038-3324, 9754-9765, 9769, 9826-9910, 10039-10084, 10401-10428, 10432-11000, 11026-11584, 11646-11980, 12898-12973)

2. Zadanie polegające na organizowaniu i finansowaniu w latach 2023-2025 poradnictwa prawnego, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej, w tym promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej, m.in. w zakresie poradnictwa i pomocy w uzyskaniu wsparcia innych instytucji rynku pracy⁶².

Zgodnie z Ofertą w zadaniu uczestniczyć miało dwóch pracowników: specjalista aktywizacji zawodowej (doradca zawodowy), zatrudniony *na ułamek etatu*⁶³ oraz *prawnik zatrudniany na godziny*⁶⁴. Działanie miało na celu dalszą pracę z klientem ukierunkowaną przez edukację, informowanie o dostępnych formach i instytucjach pomocowych, a także procedurach zmierzających do skutecznej ochrony. Specjalista ds. aktywizacji zawodowej miał planować indywidualny program pomocy i utrzymywać kontakt z klientem, zwiększając jego motywację.

Zadanie to miało obejmować udzielanie pomocy przez doradcę zawodowego przez: 495 godzin w 2023 r., 540 godzin w 2024 r. i 540 godzin w 2025 r.⁶⁵; oraz udzielanie porad prawnych przez specjalistę prawnika⁶⁶ przez: 176 godzin w 2023 r. oraz po 192 godziny w 2024 r. i 2025 r.⁶⁷.

W okresie 2023-2024 (I półrocze) Fundacja sfinansowała 42 osobom 235,5 h porad prawnych na łączną kwotę 39,5 tys. zł⁶⁸ (§ 39 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie Funduszu) oraz objęła aktywizacją zawodową i promocją zatrudnienia 196 osób w łącznym wymiarze 551,25 godziny na łączną kwotę 50,8 tys. zł⁶⁹ (§ 39 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia). Zadanie to, w części dotyczącej udzielania pomocy przez specjalistę aktywizacji zawodowej – doradcę zawodowego, wbrew ww. postanowieniom Oferty, nie polegało jednak na indywidualnej pracy z klientem, o czym szerzej w dalszej części wystąpienia pokontrolnego i w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 24 i 33*.

(akta kontroli str. 9754-9765, 9769, 10039-10084, 10401-10428, 10432-11000, 11026-11584)

3. Zadanie polegające na organizowaniu i finansowaniu w latach 2023-2025 szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz pokrywanie kosztów egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe⁷⁰. Fundacja w ww. okresie planowała na realizację zadania wydatkować odpowiednio 2,5 tys. zł, 5,6 tys. zł i 12,0 tys. zł.

W okresie 2023-2024 (I półrocze) sfinansowała trzem osobom kursy, w tym podnoszące kwalifikacje zawodowe, na łączną kwotę 6,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 9754-9765, 10039-10084, 10401-10428, 10432-11000, 11026-11584)

4. Zadanie polegające na organizowaniu i finansowaniu programów podnoszących kompetencje społeczne, mających na celu przeciwdziałanie czynnikom kryminogennym, a zwłaszcza agresji i przemocy, w tym przemocy w rodzinie oraz problemom uzależnień⁷¹. Zgodnie z Ofertą zadanie to obejmować miało: finansowanie prowadzonych w jednostkach penitencjarnych szkoleń podnoszących kompetencje społeczne, mających na celu przeciwdziałanie czynnikom

⁶² Zgodnie z § 39 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia w sprawie Funduszu.

⁶³ Zatrudnionego na ułamek etatu, wykonującego pracę przez 10 godzin tygodniowo, 45 godzin miesięcznie.

⁶⁴ Według oferty na 16 godzin miesięcznie ogółem w ramach doradztwa prawnego.

⁶⁵ Stawka godzinowa realizacji zadania została określona odpowiednio w wysokości [REDACTED]

⁶⁶ Zatrudnionego na godziny, w wymiarze 16 godzin miesięcznie.

⁶⁷ Stawka godzinowa realizacji zadania została określona odpowiednio w wysokości [REDACTED]

⁶⁸ Obowiązująca w latach 2023-2024 stawka za godzinę tych porad wynosiła [REDACTED]

⁶⁹ Określona w umowie z Ministerstwem Sprawiedliwości (kosztorysie) stawka za godzinę tych porad wynosiła [REDACTED]

⁷⁰ § 39 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie Funduszu.

⁷¹ § 39 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie Funduszu.

kryminogennym⁷² (koszt odpowiednio: 23,3 tys. zł w 2023 r., 15 tys. zł w 2024 i 17 tys. zł w 2025 r.); oraz realizację indywidualnych zajęć z psychologiem⁷³ przez: 176 godzin w 2023 r. oraz po 192 godziny w 2024 r. i w 2025 r.; stawka godzinowa realizacji zadania została określona odpowiednio w wysokości [REDAKOWANE]

W okresie 2023-2024 (I półrocze) Fundacja spośród 106 zwolnionych z ZK/AS i ich najbliższych⁷⁴ 89 osób objęła szkoleniami w zakresie kompetencji społecznych o łącznej wartości 20,9 tys. zł⁷⁵, a 76 osób indywidualnymi konsultacjami psychologicznymi w wymiarze 156 godzin, o łącznej wartości 26,3 tys. zł⁷⁶. Z naruszeniem zapisów oferty (ze zmianami wprowadzonymi w dniu 5 czerwca 2024 r.), do końca czerwca 2024 r. szkoleniami w zakresie kompetencji społecznych nie obejmowano osób osadzonych w ZK/AS, o czym szerzej w dalszej części wystąpienia pokontrolnego i w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 32.*

(akta kontroli str. 9754-9765, 9769, 10039-10084, 10401-10428, 10432-11000, 11026-11584)

5. Zadanie polegające na zatrudnieniu osoby pierwszego kontaktu, której czas pracy oszacowano na 736 godzin w 2023 r. i po 832 godziny w 2024 r. i w 2025 r. Stawka godzinowa realizacji zadania została określona odpowiednio w wysokości [REDAKOWANE]

zł).

Zgodnie z Ofertą do obowiązków tego pracownika należeć miała weryfikacja każdego klienta zgłaszającego się do PPP pod kątem możliwości udzielenia wsparcia oraz podejmowanie działań związanych z dalszą pracą z klientem, ukierunkowanie na ocenę ewentualnych zagrożeń, utrzymanie kontaktu pomiędzy poszczególnymi spotkaniami, a także wstępna psychoedukacja – informowanie o dostępnych formach i instytucjach pomocowych, a także instytucjach rynku pracy.

Według sprawozdań składanych do MS w okresie 2023-2024 (I połowa) Fundacja poniosła koszty zatrudnienia osoby pierwszego kontaktu w łącznej wysokości [REDAKOWANE]

(akta kontroli str. 9754-9765, 9769, 10039-10084, 11978-11981)

6. Zadanie polegające na pokrywaniu kosztów związanych ze specjalistycznym leczeniem lub rehabilitacją leczniczą oraz uzyskiwaniem orzeczeń o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy⁷⁷. Fundacja zgodnie z Ofertą planowała w latach 2023-2025 na realizację ww. zadań wydatkować odpowiednio 1,8 tys. zł, 6,4 tys. zł i 8,1 tys. zł.

W rzeczywistości w okresie 2023-2024 (I połowa) pokryła dwóm osobom koszty leczenia lub rehabilitacji na łączną kwotę 3 tys. zł.

(akta kontroli str. 9754-9765, 10039-10084, 10401-10428, 10432-11000, 11026-11584)

7. Zadanie polegające na promowaniu i wspieraniu w latach 2023-2025 inicjatyw i przedsięwzięć służących skutecznej readaptacji skazanych, działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym, organizowaniu i prowadzeniu szkoleń, organizowaniu i zlecaniu badań naukowych dotyczących sytuacji osób skazanych⁷⁸. Zgodnie z Ofertą

⁷² Nazwa działania: *Organizowanie i finansowanie programów podnoszących kompetencje społeczne, mających na celu przeciwdziałanie czynnikom kryminogennym, a zwłaszcza agresji i przemocy, w tym przemocy w rodzinie, oraz problemom uzależnień.*

⁷³ Nazwa działania: *Organizowanie i finansowanie programów podnoszących kompetencje społeczne, mających na celu przeciwdziałanie czynnikom kryminogennym, a zwłaszcza agresji i przemocy, w tym przemocy w rodzinie, oraz problemom uzależnień - indywidualne zajęcia z psychologiem.*

⁷⁴ Z tej pomocy nie skorzystało łącznie 17 osób, które skorzystały z innych form pomocy.

⁷⁵ Określona w pierwszej ofercie złożonej do MS jednostkowa cena szkoleń z zakresu podnoszenia kompetencji społecznych była stała w całym okresie realizacji umowy i wynosiła [REDAKOWANE] (w wyniku zmian oferty zamiast określenia planowanej do realizacji liczby szkoleń i ich wartości wprowadzono zmianę na „1 pakiet” o wartości równej łącznej kwocie planowanej na to zadanie).

⁷⁶ Obowiązująca w latach 2023-2024 określona w umowie z Ministerstwem Sprawiedliwości (kosztorysie) stawka za godzinę wynosiła [REDAKOWANE]

⁷⁷ § 39 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie Funduszu.

⁷⁸ § 39 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia w sprawie Funduszu.

zadanie to miało obejmować realizację przedsięwzięć readaptacyjnych, prowadzonych przez wytypowanych trenerów bezpośrednio w ZK i AŚ, których koszt oszacowano w wysokości odpowiednio 21,7 tys. zł, 32 tys. zł i 34 tys. zł; oraz organizowanie lub zlecanie badań naukowych dotyczących sytuacji osób skazanych, w szczególności ich sytuacji przed osadzeniem (szacując koszt w wysokości odpowiednio 14 tys. zł, 12,8 tys. zł i 17 tys. zł).

W okresie 2023-2024 (I półrocze) 89⁷⁹ spośród 91 osadzonych objętych pomocą postpenitencjarną, objęto przeprowadzonymi na terenie ZK/AS szkoleniami w zakresie readaptacji, których wartość wynosiła 42,7 tys. zł.⁸⁰

(akta kontroli str. 9754-9765, 10039-10084, 10401-10428, 10432-11000, 11017-11584)

W ramach realizacji tego zadania Fundacja wydatkowała także 14 tys. zł na zlecone umową z 10 lipca 2023 r.⁸¹ badania naukowe dotyczące osób skazanych, w szczególności ich sytuacji przed osadzeniem – sytuacji społecznej, rodzinnej (w tym występowania przemocy w rodzinie, posiadania wcześniej pracy, korzystania z pomocy społecznej). Zlecenia badań Fundacja dokonała na rzecz spółki z o.o., której Prezesem był specjalista prawnik wskazany w umowie dotacji na pomoc postpenitencjarną, któremu od stycznia 2024 r. Fundacja zleciła dodatkowo prowadzenie ksiąg rachunkowych Fundacji. Do kontroli NIK przekazano egzemplarz umowy podpisany jedynie przez Prezes Fundacji w dniu 12 lipca 2023 r., gdyż Fundacja nie dysponowała dokumentem podpisanym przez obie strony. Prezes ww. Spółki z o.o. zeznając potwierdził realizację tej umowy oraz brak jej aneksowania w trakcie realizacji.

W toku kontroli Prezes Fundacji wyjaśniła, że strony zawarły umowę wprowadzając do niej zmiany (...) przy czym nawet zmiany ustne do pisemnej umowy nie skutkują ich nieważnością, a jedynie brakiem możliwości powoływania świadków w razie sporu (tu nie zachodzi spór co do treści). Uwzględniając uwagi na przyszłość postaramy się podjąć decyzje czy umowy o badanie formalizować pisemnie, czy z zasady zawierać ustnie. Jak tłumaczymy wyżej zależy nam na celu, a nadmierna formalizacja umowy może utrudnić przeprowadzenie badań. (...) Zmiany w umowie były wprowadzane na bieżąco, aby osiągnąć pożądane rezultaty i uzyskać obiektywne badania.

W ramach realizacji ww. umowy Spółka zobowiązana została do przeprowadzenia badań ankietowych, wywiadów, których wyniki miały zostać wydane w formie artykułu opisującego metodykę i rezultat badań. Artykuł miał następnie zostać udostępniony powszechnemu odbiorcy na stronie Fundacji.

Jak ustalono w toku kontroli Prezes ww. Spółki zlecił ustnie realizację całości zadania Profesorowi Uniwersytetu Łódzkiego, którego autorstwa był przedstawiony do kontroli NIK rezultat prac. W konsekwencji, wbrew postanowieniom § 5 ust. 1 umowy dotacji Fundacja nie nabyła autorskich praw majątkowych do utworu i nie mogła ich skutecznie przenieść na Dysponenta Funduszu, w tym także zależnych praw autorskich i licencji, o których mowa w § 5 ust. 3 umowy dotacji, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 10*. Przedstawione do kontroli opracowanie, stanowiące jedyny produkt umowy na przeprowadzenie badań, nie zawierało wymaganej § 7 ust. 1 umowy DFS-VI.7222.14.2023 klauzuli *Sfinansowano ze środków z Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości*, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 11*. Ponadto wbrew postanowieniom § 7 ust. 4a umowy DFS-VI.7222.14.2023 nie

⁷⁹ W przypadku dwóch osób (wnioski z 25 września 2023 r., szkolenie w AŚ w Piotrkowie Tryb.) nie odnotowano udzielenia tej formy pomocy, natomiast odnotowano ich udział w aktywizacji zawodowej.

⁸⁰ Określona w pierwszej ofercie złożonej do MS jednostkowa cena szkoleń z zakresu podnoszenia kompetencji społecznych była stała w całym okresie realizacji umowy i wynosiła [redacted] w wyniku zmian oferty zamiast określenia planowanej do realizacji liczby szkoleń i ich wartości wprowadzono zmianę na „1 pakiet” o wartości równej łącznej kwocie planowanej na to zadanie).

⁸¹ Obowiązującą do 30 grudnia 2023 r.

przekazano w terminie 15 dni od dnia zakończenia 2023 r. ww. wyników badań do Dysponenta, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 12*. Do dnia zakończenia kontroli wyniki badań nie zostały opublikowane na stronie internetowej Fundacji.

(akta kontroli str. 1372-1406, 1463-1471, 2965-3018)

8. Zadanie polegające na pokrywaniu kosztów związanych z organizacją i udzielaniem pomocy rzeczowej w formie żywności lub bonów żywnościowych⁸². Fundacja w latach 2023-2025 planowała wydatkować na ww. cel odpowiednio: 2,9 tys. zł, 9,2 tys. zł w 2024 i 6,0 tys. zł w 2025 r.

Zgodnie z Ofertą, w ramach ww. zadania, Fundacja przewidziała pokrywanie kosztów związanych z organizacją i udzielaniem pomocy rzeczowej w formie: żywności lub bonów żywnościowych; odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej lub bonów towarowych.

W rzeczywistości udzielana przez Fundację w ramach tego zadania pomoc ograniczona była jedynie do wydawania bonów żywnościowych i nie obejmowała innych form pomocy rzeczowej, w tym żywności, odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej lub bonów towarowych, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 13*.

W okresie 2023-2024 (I półrocze) 55 osób otrzymało bony żywnościowe na łączną kwotę 5,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 9754-9765, 10039-10084, 10401-10428, 10432-11000, 11026-11584)

Łączna wartość wszystkich ww. planowanych do realizacji zadań określona została na: 225,4 tys. zł w 2023 r., 262,7 tys. zł w 2024 r. i 300,8 tys. zł w 2025 r. Po uwzględnieniu kosztów administracyjnych w wysokości: 74,7 tys. zł w 2023 r., 87,3 tys. zł w 2024 r. i 99,2 tys. zł w 2025 r., ustalona na poszczególne lata wartość pomocy wynosiła odpowiednio: 300,0 tys. zł, 350,0 tys. zł i 400,0 tys. zł. Koszty administracyjne stanowiły odpowiednio: 24,9%, 25,0% i 24,8% ww. wartości.

(akta kontroli str. 9754-9765, 9767-9770, 10039-10084, 10401-10428, 12762-12817)

Wg założeń Oferty Projekt miał trwale wpłynąć na poprawę sytuacji osób skazanych i osób im najbliższych, a dodatkowo na zapobieganie przestępczości na terenie województwa łódzkiego, m.in. w wyniku zapewnienia tym osobom dostępu do profesjonalnej, specjalistycznej pomocy na terenie ich miejsca zamieszkania. Zakładanymi efektami projektu miały być w szczególności: trwała zmiana sytuacji życiowej klientów korzystających ze wsparcia; wzrost wiary we własne możliwości radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych; wzrost umiejętności radzenia sobie z problemami i nieutrwalanie negatywnych wzorców emocjonalno-poznawczych; wyposażenie w wiedzę, w tym ułatwiającą pozyskanie pracy, psychologiczną oraz umiejętności, które umożliwią im reagowanie na sytuacje kryzysowe w sposób efektywny.

Ze względu na fakt, iż Projekt był w trakcie realizacji NIK nie może potwierdzić prawidłowości realizacji powyższych zapisów Oferty. Termin zakończenia realizacji Projektu upływa 31 grudnia 2025 r.

(akta kontroli str. 1608-1694, 9856-9898, 10039-10084)

Na dzień 30 czerwca 2024 r. stopień realizacji planowanych do osiągnięcia w ramach zadania rezultatów i produktów⁸³, wynosił:

a) Rezultaty:

1) podniesienie poziomu samoświadomości⁸⁴ – 89 ze 100 (89,0%);

⁸² § 39 ust. 1 pkt 13 a) rozporządzenia w sprawie Funduszu.

⁸³ Wartości rezultatów podano na podstawie przeprowadzonej przez NIK analizy kart pomocy oraz po uwzględnieniu zmian ujętych w podpisanych ofertach.

⁸⁴ Wskaźnik liczony jako liczba osób objętych szkoleniami, o których mowa w § 39 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie Funduszu.

- 2) podniesienie poziomu wiedzy prawnej u beneficjentów⁸⁵ – 42 z 50 (84%),
 - 3) zmniejszenie poczucia pozostawienia samemu sobie⁸⁶ – 197 z 250 (78,8%),
 - 4) poniesienie kompetencji społecznych⁸⁷ – 89 z 90 (98,9%),
 - 5) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa bytowego⁸⁸ – 70 z 70 (100%),
 - 6) ograniczenie bezdomności⁸⁹ – 32 z 40 (80,0%),
 - 7) podniesienie poziomu umiejętności poszukiwanych przez pracodawców u określonej liczby osób⁹⁰ – 3 z 6 (50,0%);
- b) Produkty:
- 1) liczba osób pozbawionych wolności, którym podmiot planuje udzielić wsparcia – 91 z 200 (45,5%);
 - 2) liczba osób zwolnionych, którym podmiot planuje udzielić wsparcia – 97 z 90 (107,8%);
 - 3) liczba osób najbliższych, którym podmiot planuje udzielić wsparcia – 9 z 40 (22,5%);
 - 4) liczba osób, które skorzystały z zadania: pokrywanie kosztów czasowego zakwaterowania lub udzielanie schronienia w schronisku dla bezdomnych – 32 z 57 (56,1%⁹¹);
 - 5) liczba osób, która skorzystała z zadania: organizowanie i finansowanie poradnictwa prawnego, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej – w tym obowiązkowo promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej, m.in. w zakresie poradnictwa i pomocy w uzyskaniu wsparcia innych instytucji rynku pracy – 197 z 200 (98,5%);
 - 6) liczba osób, która skorzystała z zadania: organizowanie i finansowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz pokrywanie kosztów egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe – 3 z 6 (50,0%);
 - 7) Liczba osób, która skorzystała z zadania: organizowanie i finansowanie programów podnoszących kompetencje społeczne, mających na celu przeciwdziałanie czynnikom kryminogennym, a zwłaszcza agresji i przemocy, w tym przemocy w rodzinie, oraz problemom uzależnień – 89 z 217 (41,0%);
 - 8) liczba osób, która skorzystała z zadania: pokrywanie kosztów związanych ze specjalistycznym leczeniem lub rehabilitacją leczniczą oraz uzyskiwaniem orzeczeń o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy – 2 z 3 (66,7%);
 - 9) liczba osób, która skorzystała z zadania: promowanie i wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć służących skutecznej readaptacji skazanych, działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym, organizowanie i prowadzenie szkoleń, organizowanie i zlecanie badań naukowych dotyczących sytuacji osób skazanych⁹² – 89 z 183 (48,6%);
 - 10) liczba osób, która skorzystała z zadania: pokrywanie kosztów związanych z organizacją i udzielaniem pomocy rzeczowej – 55 z 57 (96,5%);
 - 11) liczba osób, która podjęła zatrudnienie w danym okresie⁹³ – 19 z 24 (79,2%).

⁸⁵ Wskaźnik liczony jako liczba osób objętych poradnictwem prawnym, o którym mowa w § 39 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie Funduszu.

⁸⁶ Wskaźnik liczony jako liczba osób, które podpisały wnioski o udzielenie pomocy.

⁸⁷ Wskaźnik liczony jako liczba osób objętych szkoleniami, o których mowa w § 39 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie Funduszu.

⁸⁸ Wskaźnik liczony jako łączna liczba osób objętych dopłatami do najmu lokalu i/lub bonami żywnościowymi, o których mowa w § 39 ust. 1 pkt 1 i 13 a) rozporządzenia w sprawie Funduszu.

⁸⁹ Wskaźnik liczony jako łączna liczba osób objętych dopłatami do najmu lokalu (§ 39 ust. 1 pkt 1) rozporządzenia w sprawie Funduszu.

⁹⁰ Wskaźnik liczony jako łączna liczba osób objętych pomocą, o której mowa w § 39 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie Funduszu.

⁹¹ Do obliczenia wskaźnika przyjęto wskaźnik w wysokości 57, tj. zgodny z ujętym w ofercie z 5 czerwca 2024 r. nr liczby kontrolnej 1121-d06d-eb54.

⁹² Wskaźnik liczony jako łączna liczba osób osadzonych, objętych tą formą pomocy.

⁹³ Wg sumy danych ujętych w sprawozdaniach półrocznych.

CP
DS WŁ GP

(akta kontroli str. 3038-3160, 3161-3324, 10413-10428, 11725-11761, 11856-11904, 11927-11982)

Informacje o stopniu realizacji ww. wskaźników produktu i rezultatu Fundacja prezentowała w półrocznych sprawozdaniach z realizacji umowy nr DFS-VI.7222.14.2023, w większości przypadków zgodnie ze stanem faktycznym. Wyjątek stanowiły wartości dwóch wskaźników rezultatu⁹⁴ (w sprawozdaniu za II półrocze 2023 r. i I półrocze 2024 r.) oraz wartości dwóch wskaźników projektu⁹⁵ (w sprawozdaniu za II półrocze 2023 r.), które wykazywały stany niezgodne z faktyczną liczbą osób, którym świadczone pomoc lub które otrzymywały świadczenia. Ponadto z uwagi na brak gromadzonych przez Fundację informacji, brak jest możliwości weryfikacji wskaźnika zatrudnienia beneficjentów projektu/wnioskodawców. Szerzej ten temat opisano w pkt. 22 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Zgodnie ze sprawozdaniem za I półrocze 2024 r. cztery⁹⁶ z 11 produktów wykazywały stany poniżej 50%, a jeden⁹⁷ przekraczał 100%. Dodatkowo, z raportu z ewaluacji rocznej za 2023 r. wynika, że realizacja jednego⁹⁸ z produktów, wymaga dodatkowego nadzoru ze strony koordynatora. Szerzej na temat ewaluacji w pkt 23 wystąpienia pokontrolnego.

Jak wyjaśniła Prezes Fundacji, „Koordynator w sposób ciągły nadzoruje postępy w ramach projektu. Liczba osób, którym jest udzielana pomoc jest weryfikowana na podstawie miesięcznych sprawozdań przekazywanych do Dysponenta”. Ww. wartości wskaźników produktu nr 1, 2, 7 i 9 Prezes wyjaśniła niezaczytaniem się w systemie AFS zgłoszonych zmian, a w odniesieniu do poziomu wskaźnika produktu nr 3 Prezes wyjaśniła, że w projekcie zgłosiła się dużo niższa liczba osób najbliższych, niż poprzednio. Prawdopodobnie wynika to z efektywnej pracy z osobami opuszczającymi więzienia – zgłasza się coraz więcej takich osób po uzyskaniu informacji od innych (na zasadzie „reklamy szeptanej”) i często są to osoby, które nie żyją obecnie w rodzinie”.

(akta kontroli str. 1260-1279, 11725-11761, 11856-11904, 11927-11982, 12641-12745, 12770-12817)

Przedmiotem zawartej w dniu 3 stycznia 2022 r. umowy dotacji DFS-VI.7211.67.2021 na pomoc pokrzywdzonym, była realizacja przez Fundację, w okresie do 31 grudnia 2025 r., zadań o których mowa w §§ 36 i 37 rozporządzenia w sprawie Funduszu, w zakresie udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym oraz udzielania pomocy świadkom i osobom im najbliższym zgodnie z kosztorysem określonym w Ofercie⁹⁹. Przedmiot umowy stanowiły zadania określone w Ofercie, do której w okresie do 30 czerwca 2024 r. wprowadzono dziewięć zmian. Zmiany dotyczyły m.in. adresu LPPP w Radziejowie, godzin pracy OOPP we Włocławku; składu osobowego osób pierwszego kontaktu i specjalistów; kosztorysu¹⁰⁰, wskaźników rezultatów i produktów.

⁹⁴ Tj.: 2) podniesienie poziomu wiedzy prawnej u beneficjentów i 5) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa bytowego.

⁹⁵ Tj.: 5) liczba osób, która skorzystała z zadania: organizowanie i finansowanie poradnictwa prawnego, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej - w tym obowiązkowo promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej, m.in. w zakresie poradnictwa i pomocy w uzyskaniu wsparcia innych instytucji rynku pracy i 9) liczba osób, która skorzystała z zadania: promowanie i wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć służących skutecznej readaptacji skazanych, działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym, organizowanie i prowadzenie szkoleń, organizowanie i zlecanie badań naukowych dotyczących sytuacji osób skazanych.

⁹⁶ Tj.: 1) liczba osób pozbawionych wolności, którym podmiot planuje udzielić wsparcia (wynosząca 91 z 200, tj. 45,5%); 3) liczba osób najbliższych, którym podmiot planuje udzielić wsparcia (wynosząca 9 z 40, tj. 22,5%); 7) liczba osób, która skorzystała z zadania: organizowanie i finansowanie programów podnoszących kompetencje społeczne, mających na celu przeciwdziałanie czynnikom kryminogennym, a zwłaszcza agresji i przemocy, w tym przemocy w rodzinie, oraz problemom uzależnień (wynosząca 89 z 217, tj. 41,0%); 9) liczba osób, która skorzystała z zadania: promowanie i wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć służących skutecznej readaptacji skazanych, działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym, organizowanie i prowadzenie szkoleń, organizowanie i zlecanie badań naukowych dotyczących sytuacji osób skazanych (89 z 183, tj. 48,6%).

⁹⁷ Tj. liczba osób zwolnionych, którym podmiot planuje udzielić wsparcia (wynosząca łącznie 97 z 90, tj. 107,8%).

⁹⁸ Tj.: 1) liczba osób pozbawionych wolności, którym podmiot planuje udzielić wsparcia.

⁹⁹ Nr liczb kontrolnej 1d77-bdf9-6913.

¹⁰⁰ Zmianie ulegały nakłady zaplanowane na poszczególne zadania i lata, jednak nie zmieniła się łączna wartość wszystkich zaplanowanych wydatków.

W odniesieniu do Oferty¹⁰¹ aktualnej na moment zawarcia umowy dotacji DFS-VI.7211.67.2021 (pierwotnej), zaktualizowanej na dzień 17 czerwca 2024 r.¹⁰² założono następujące zadania do realizacji oraz zaplanowano wydatki w wysokościach:

1. Zadanie polegające na organizowaniu i finansowaniu pomocy prawnej, w tym alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów. W latach 2022-2025 Fundacja pierwotnie planowała wydatkować na jego realizację ogółem 330,0 tys. zł, w tym 78,0 tys. zł w 2022 r. oraz po 84,0 tys. zł w każdym następnym roku. W wyniku aktualizacji oferty, poprzez zmniejszenie wydatków na rok 2023 do kwoty 67,6 tys. zł zmniejszono łączne wydatki na to zadanie do wysokości 313,6 tys. zł (tj. o 16,4 tys. zł).

Zgodnie z Ofertą w ramach tego zadania Fundacja miała zapewnić dostęp do doświadczonych i wykwalifikowanych w zakresie wiedzy prawnej pracowników, dyspozycyjnych całodobowo w ramach potrzeby. W spotkaniach w OOPP z reguły miało uczestniczyć dwóch pracowników Fundacji oraz po jednym w poszczególnych LPPP.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 154,2 tys. zł.

2. Zadanie polegające na organizowaniu i finansowaniu pomocy tłumacza w celu udzielenia pomocy prawnej osobie uprawnionej, jeżeli nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, do czasu wszczęcia postępowania przygotowawczego (w tym tłumaczenie dokumentów).

W latach 2022-2025 Fundacja planowała wydatkować na ww. zadanie ogółem 4,0 tys. zł, w tym po 1,0 tys. zł w poszczególnych latach.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 0,00 zł.

3. Zadanie polegające na organizowaniu i finansowaniu pomocy tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika w celu udzielenia pomocy prawnej oraz pomocy psychologicznej.

Powyższe zadanie ujęto w kosztorysie w dwóch pozycjach tj. osobno dla pomocy prawnej i osobno dla pomocy psychologicznej. Koszty przypadające na poszczególne rodzaje pomocy skalkulowano w takich samych wysokościach tj. w latach 2022-2025 na każdą z tych pomocy zaplanowano po 0,4 tys. zł, po 0,1 tys. zł w każdym z lat objętych projektem.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 0,00 zł.

4. Zadanie polegające na pokrywaniu kosztów związanych z psychoterapią, pomocą psychiatryczną lub psychologiczną¹⁰³ (przy wydzieleniu pomocy psychiatrycznej).

W Ofercie pierwotnej w latach 2022-2025 na psychoterapię i pomoc psychologiczną zaplanowano wydatki w wysokości 1 349,0 tys., w tym: 299,0 tys. zł na 2022 r., 322,0 tys. na 2023 r., 322,0 tys. na 2024 i 406,0 tys. zł na 2025 r., zaś na pomoc psychiatryczną przeznaczono łącznie 92,0 tys. zł, tj. odpowiednio: 38,6 tys. zł, 28,2 tys. zł, 17,8 tys. zł i 7,4 tys. zł. W wyniku aktualizacji Oferty, proporcje ww. pomocy oraz ich wielkość uległy zmianom, i tak na psychoterapię i pomoc psychologiczną przeznaczono łącznie 1 443,7 tys. zł (o 94,7 tys. zł więcej niż pierwotnie), w tym odpowiednio: 336,7 tys. zł, 365,0 tys. zł, 331,8 tys. zł i 410,2 tys. zł, zaś na pomoc psychologiczną zmniejszono wydatki do kwoty 13,7 tys. zł łącznie (o 78,3 tys. zł mniej niż pierwotnie). Sumarycznie wydatki w ramach zadania nr 4 zwiększyły się o 16,4 tys. zł.

¹⁰¹ Nr liczby kontrolnej 1d77-bdf9-6913.

¹⁰² Nr liczby kontrolnej 128c-33b1-2d16.

¹⁰³ W ramach zadania zaplanowano zapewnienie dostępu do doświadczonych i wykwalifikowanych pracowników, dyspozycyjnych całodobowo, którzy poprzez tworzenie indywidualnych planów pomocy będą umożliwiać przezwyciężanie traumatycznych skutków przestępstw w zakresie psychologicznym i społecznym. W ramach poradnictwa zaplanowano rozmowy wspierające oraz informacyjno-motywacyjne. W ofercie wskazano, że niewielka wysokość pomocy psychiatrycznej wynika z pokrywania znacznej ilości pomocy ze środków NFZ.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 801,4 tys. zł¹⁰⁴.

5. Zadanie polegające na organizowaniu i finansowaniu pomocy udzielanej przez osobę pierwszego kontaktu.

W latach 2022-2025 Fundacja planowała wydatkować ogółem 894,4 tys. zł, w tym w poszczególnych latach odpowiednio 208,0 tys. zł, 218,4 tys. zł, 228,8 tys. zł i 239,2 tys. zł.

W Ofercie wskazano, że udział osób pierwszego kontaktu będzie polegał na pełnieniu dyżurów osobistych, telefonicznych i mailowych, zaś do obowiązków tych osób należeć będzie weryfikacja każdego klienta pod kątem pokrzywdzenia przestępstwem oraz po zakwalifikowaniu go do osób pokrzywdzonych, umówienie takiej osoby na spotkanie ze specjalistą. W opisie wydatków wskazano, że praca osoby pierwszego kontaktu to również ocena ewentualnych zagrożeń dot. pokrzywdzonego, skutecznej interwencji, utrzymania kontaktu pomiędzy kolejnymi spotkaniami, a także informowanie o dostępnych formach wsparcia i instytucjach pomocowych oraz procedurach zmierzających do skutecznej ochrony.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 498,1 tys. zł.

6. Zadanie polegające na pokrywaniu kosztów świadczeń zdrowotnych, lekarstw w zakresie, w którym lek nie podlegałby refundacji lub w części, w której nie jest refundowany, wyrobów medycznych, w tym materiałów opatrunkowych, przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych, w zakresie niezbędnym w procesie leczniczym doznanego uszczerbku na zdrowiu wynikającego z przestępstwa lub jego następstw.

W latach 2022-2025 Fundacja planowała wydatkować ogółem 8,0 tys. zł, tj. po 2,0 tys. zł w każdym roku.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 0,00 zł.

7. Zadanie polegające na pokrywaniu kosztów związanych z kształceniem w szkołach i przedszkolach publicznych, w tym w ramach indywidualnego nauczania, odpowiednio do wieku i potrzeb edukacyjnych osób uprawnionych¹⁰⁵.

W pierwotnej Ofercie w latach 2022-2025 Fundacja planowała wydatkować ogółem 36,0 tys. zł, w tym po 9,0 tys. zł w każdym roku. Ostatecznie zwiększono o 1,8 tys. zł wydatki przypadające 2022 r. i jednocześnie zmniejszono wydatki przypadające na 2023 r. do wysokości 7,2 tys. zł.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 18,1 tys. zł.

8. Zadanie polegające na pokrywaniu kosztów związanych z opieką nad dziećmi w żłobkach i klubach dziecięcych prowadzonych przez gminy¹⁰⁶ w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3¹⁰⁷.

W latach 2022-2025 Fundacja pierwotnie planowała wydatkować ogółem 3,2 tys. zł, w tym po 0,8 tys. zł w każdym roku objętym projektem. W wyniku zmian zmniejszono łączne planowane wydatki do 3,0 tys. zł poprzez obniżenie wydatków przypadających na 2023 r. do wys. 0,6 tys. zł.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 0,9 tys. zł.

9. Zadanie polegające na organizowaniu i finansowaniu szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz pokrywanie kosztów egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe.

¹⁰⁴ Sprawozdania z realizacji projektu nie zawierały danych pozwalających na wyodrębnienie w ramach ww. zadania wydatków przypadających na wyszczególnione w ofercie rodzaje pomocy, tj. osobno – psychoterapię i pomoc psychologiczną oraz osobno – pomoc psychiatryczną.

¹⁰⁵ W ramach realizacji tego zadania Fundacja zobowiązała się do pomocy w postaci m.in. zapewnienia pobytu w placówkach przedszkolnych, finansowa zajęć językowych, zajęć wyrównawczych, przyborów szkolnych czy zakupu podręczników.

¹⁰⁶ W Ofercie wskazano, że pomoc udzielana będzie przez pracownika socjalnego po konsultacji z pracownikiem pierwszego kontaktu na wniosek opiekuna prawnego, po diagnozie sytuacji rodziny. W Ofercie podkreślono, że ze względu na darmowy dostęp do żłobków publicznych w Polsce pomoc w tym zakresie jest niewielka i może polegać na pokrywaniu kosztów pobytu w żłobku, przekraczających darmową opiekę.

¹⁰⁷ Dz.U. z 2019 r. poz. 409.

W latach 2022-2025 Fundacja planowała wydatkować ogółem 16,0 tys. zł, w tym po 4,0 tys. zł w każdym roku. Wysokość oraz podział wydatków nie uległy zmianie.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 8,0 tys. zł.

10. Zadanie polegające na pokrywaniu kosztów czasowego zakwaterowania lub udzielania schronienia (finansowanie tymczasowego zakwaterowania na okres od jednego do trzech miesięcy z możliwością wydłużenia do sześciu miesięcy).

W latach 2022-2025 Fundacja planowała wydatkować ogółem 120,0 tys. zł, po 30,0 tys. zł w każdym roku.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 70,7 tys. zł.

11. Zadanie polegające na finansowaniu okresowych dopłat do bieżących zobowiązań czynszowych i opłat za energię ciepłą, energię elektryczną, gaz, wodę, opał, odbiór nieczystości stałych i płynnych za lokal mieszkalny lub dom jednorodzinny, do którego osoba uprawniona posiada tytuł prawny, proporcjonalnie do liczby osób stale zamieszkujących w tym lokalu lub domu.

W latach 2022-2025 Fundacja pierwotnie planowała wydatkować ogółem 64,0 tys. zł, tj. po 16,0 tys. zł w każdym roku. W wyniku aktualizacji Oferty zwiększono wydatki na 2022 r. do 19,2 tys. zł i tym samym zwiększono łączne wydatki na ww. zadaniu o 3,2 tys. zł.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 38,7 tys. zł.

12. Zadanie polegające na usłudze dostosowania lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego do potrzeb osoby pokrzywdzonej przestępstwem w przypadku, gdy utrata sprawności fizycznej nastąpiła w wyniku przestępstwa.

W latach 2022-2025 Fundacja planowała wydatkować ogółem 16,0 tys. zł, po 4,0 tys. zł w każdym roku. Wysokość oraz podział ww. wydatków nie uległ zmianie.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 8 tys. zł.

13. Zadanie polegające na finansowaniu przejazdów środkami komunikacji publicznej lub pokrywanie kosztów transportu związanych z uzyskiwaniem świadczeń i regulowaniem spraw określonych w pkt 1-10.

W latach 2022-2025 Fundacja planowała wydatkować ogółem 4,2 tys. zł, po 1,0 tys. zł w każdym roku.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 2,3 tys. zł.

14. Zadanie polegające na pokrywaniu kosztów żywności lub bonów żywnościowych. W latach 2022-2025 Fundacja planowała wydatkować ogółem 240,0 tys. zł, po 60,0 tys. zł w każdym roku.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała na bony żywnościowe 126,4 tys. zł

15. Zadanie polegające na pokrywaniu kosztów zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej.

W latach 2022-2025 Fundacja pierwotnie planowała wydatkować ogółem 6,0 tys. zł, po 1,5 tys. zł w każdym roku. Fundacja zwiększyła o 2,0 tys. zł wydatki zaplanowane na 2023 r. i tym samym zwiększeniu uległy łączne wydatki na ww. zadanie do wysokości 8,0 tys. zł.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 5,1 tys. zł

16. Zadanie polegające na finansowaniu kosztów zorganizowanego wyjazdu uprawnionego małoletniego¹⁰⁸.

W latach 2022-2025 Fundacja pierwotnie planowała wydatkować ogółem 128,0 tys. zł, w tym w poszczególnych latach odpowiednio 24,0 tys. zł, 24,0 tys. zł, 56,0 tys. zł i 24,0 tys. zł. W wyniku aktualizacji kosztorysu zmniejszono zaplanowane na rok 2022 wydatki do wys. 19,0 tys. zł oraz zwiększono zaplanowane nakłady na 2023 rok do 28,0 tys. zł, tym samym łączne wydatki na to zadanie zaplanowano w wys. 127,0 tys. zł. W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 66,1 tys. zł.

¹⁰⁸ W ramach realizacji zadania Fundacja zaplanowała pokrycie kosztów wyjazdów wakacyjnych lub zimowych pozwalających zminimalizować skutki przestępstw w przyszłości.

17. Zadanie polegające na finansowaniu kosztów wyjazdu: a) osoby uprawnionej wraz z małoletnim, nad którym sprawuje pieczę, b) uprawnionego małoletniego wraz z osobą, pod której pieczę pozostaje, podczas którego udzielana będzie pomoc, o której mowa w pkt 4¹⁰⁹.

W ofercie aktualnej na moment zawarcia umowy, na lata 2022-2025 Fundacja planowała wydatkować ogółem 80,0 tys. zł, po 20,0 tys. zł w każdym roku. Zaplanowane na 2023 r. wydatki Fundacja zmniejszyła do 16,0 tys. i tym samym łączne wydatki na powyższe zadanie zaplanowano w wysokości 76,0 tys. zł.

W ramach powyższego zadania Fundacja zadeklarowała dofinansowanie wyjazdów, podczas których prowadzone będą zajęcia psychoedukacyjne z odpowiednim programem profilaktycznym dostosowanym do uczestników.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 35,9 tys. zł. jednak wydatki te były niezgodne z przeznaczeniem, w dwóch z sześciu analizowanych przypadkach częściowo wydatkowane na inne osoby niż wskazani beneficjenci, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 37 i 39*. Ponadto w kartach informacyjnych pięciu beneficjentów pomocy, którzy łącznie 19 razy kontaktowali się podczas ww. wyjazdów telefonicznie z psychologiem, wbrew obowiązкови wynikającemu z §6 ust. 17 b Ogłoszenia w sprawie XCVI konkursu, beneficjenci nie dokonali pisemnego potwierdzenia faktu otrzymania pomocy psychologicznej, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 38*.

18. Zadanie polegające na finansowaniu robót budowlanych, o których mowa w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹¹⁰, w tym również przygotowania do realizacji robót budowlanych, w szczególności kosztów opracowania dokumentacji projektowej, przygotowania gruntu pod budowę, ekspertyz, świadectw, operatów, prac geologicznych, niezbędnych do realizacji celów wynikających z ustawy.

W latach 2022-2025 Fundacja planowała wydatkować ogółem 12,0 tys. zł, po 3,0 tys. zł w każdym roku.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 6 tys. zł.

19. Zadanie polegające za zakupie urządzeń i wyposażenia.

Fundacja planowała przeznaczyć na to zadanie łącznie 12,0 tys. zł, tj. po 3,0 tys. zł w każdym roku, w którym realizowany był projekt. W ramach zadania przewidziano poniesienie wydatków wyłącznie dla osób, które korzystały z innych form wsparcia określonych w punktach 1-17. Środki te miały być przeznaczone np. na zakup sprzętu komputerowego ułatwiającego zmianę pracy wymuszoną przez zaistnienie przestępstwa.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 5,9 tys. zł.

20. Zadanie polegające na zakupie wartości niematerialnych i prawnych. W latach 2022-2025 Fundacja planowała wydatkować ogółem 6,0 tys. zł, po 1,5 tys. zł w każdym roku.

Jak wskazano w ofercie, zakup w ramach ww. zadania mógł dotyczyć w szczególności licencji na oprogramowanie ułatwiające powrót do pracy lub równowagi psychicznej po przestępstwie i mógł być skierowane wyłącznie do osób korzystających z jednej z 17 powyższych form pomocy.

W latach 2022-2024 (I półrocze) Fundacja wydatkowała 1,5 tys. zł

Łączna wartość wszystkich ww. zadań określona została na: 804,6 tys. zł w 2022 r., 833,6 tys. zł w 2023 r., 865,6 tys. zł w 2024 r. i 917,6 tys. zł w 2025 r. Po uwzględnieniu kosztów administracyjnych w wysokości: 246,0 tys. zł w 2022 r., 270,0 tys. zł w 2023, 282,0 tys. zł w 2024 r. i 300,0 tys. zł w 2025 r., ustalona na poszczególne lata wartość pomocy wynosiła odpowiednio: 1 050,6,0 tys. zł, 1 103,6 tys. zł, 1 147,6 tys. zł i 1 217,6 tys. zł. Koszty administracyjne stanowiły odpowiednio: 23,4%, 24,5% i 24,6% i 24,6% ww. wartości.

¹⁰⁹ Tj. psychoterapia, pomocą psychiatryczną lub psychologiczną.

¹¹⁰ Dz.U. z 2018 r. poz. 1202, ze zm.

(akta kontroli str. 3038-3324, 3343-3378, 5556-5692, 6687-6737, 8963-9071, 9072-9218, 9556-9715)

Odnosząc się do ww. zadań, w ramach których nie udzielono w latach 2022-2023 beneficjentom pomocy Prezes wyjaśniła, że mediacje w Polsce dopiero zaczynają się rozwijać i ludzie nie są jeszcze w pełni przyzwyczajeni do korzystania z tej formy rozwiązywania konfliktów. Większość przypadków dotyczy przemocy domowej, a w tej sytuacji mediacje nie tylko mogą być nieskuteczne, ale również mogą pogłębiać traumę ofiary i zwiększać ryzyko dalszej przemocy. Nie udzielano pomocy w zakresie tłumacza i tłumacza migowego, ponieważ nie zgłosiły się osoby wymagające tego rodzaju wsparcia. Beneficjenci nie byli zainteresowani wsparciem w formie świadczeń zdrowotnych i lekarstw. Pomoc psychoterapeutyczna była udzielana w ramach pomocy psychologicznej, a grupy wsparcia prowadzone były przez jednego ze specjalistów. Pomoc psychiatryczna nie była udzielana w ramach projektu.

(akta kontroli str. 5531-5544, 12746-12761)

W ramach trwałości realizowanego projektu, w ofercie określono planowane do osiągnięcia 24 rezultaty oraz pięć produktów.

W okresie od 2022 r. do 2024 r. (I połowa) Fundacja w ramach umowy nr DFS-VI.7211.67.2021 zrealizowała rezultaty¹¹¹ (% planu) w następujących wysokościach:

1. Liczba osób pokrzywdzonych przestępstwem, którym podmiot planuje udzielić wsparcia, w wyniku którego zastosowana pomoc zminimalizuje skutki pokrzywdzenia przestępstwem – 846 (33,8%);
2. Liczba osób najbliższych, którym podmiot planuje udzielić wsparcia - 348 (87,0%);
3. Liczba świadków, którym podmiot planuje udzielić wsparcia, w wyniku którego zastosowana pomoc zminimalizuje traumę z bycia świadkiem czynu zabronionego – brak danych pozwalających określić poniesione koszty - 19 (19%);
4. Liczba osób, która skorzystała z zadania: organizowanie i finansowanie pomocy prawnej, w tym alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów – 240 (40,0%);
5. Liczba osób, która skorzystała z zadania: organizowanie i finansowanie pomocy tłumacza w celu udzielenia pomocy prawnej osobie uprawnionej, jeżeli nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, do czasu wszczęcia postępowania przygotowawczego – 0 (0%);
6. Liczba osób, która skorzystała z zadania: organizowanie i finansowanie pomocy tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika w celu udzielenia pomocy prawnej – 0 (0%);
7. Liczba osób, która skorzystała z zadania: pokrywanie kosztów związanych z psychoterapią, pomocą psychiatryczną lub psychologiczną – 448 (37,3%);
8. Liczba osób, która skorzystała z zadania: organizowanie i finansowanie pomocy udzielanej przez osobę pierwszego kontaktu – 388 (12,9%);
9. Liczba osób, która skorzystała z zadania: pokrywanie kosztów świadczeń zdrowotnych, lekarstw w zakresie, w którym lek nie podlegałby refundacji lub w części, w której nie jest refundowany, wyrobów medycznych, w tym materiałów opatrunkowych, przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych, w zakresie niezbędnym w procesie leczniczym doznanego uszczerbku na zdrowiu wynikającego z przestępstwa lub jego następstw - 0 (0%);
10. Liczba osób, która skorzystała z zadania: pokrywanie kosztów związanych z kształceniem w szkołach i przedszkolach publicznych, w tym w ramach indywidualnego nauczania, odpowiednio do wieku i potrzeb edukacyjnych osób uprawnionych – 70 (74,5%);

¹¹¹ Wartości rezultatów podano na podstawie analizy wykazów osób za poszczególne sprawozdania, przeprowadzonej przez NIK.

CP 10
24 lwr

11. Liczba osób, która skorzystała z zadania: pokrywanie kosztów związanych z opieką nad dziećmi w żłobkach i klubach dziecięcych prowadzonych przez gminy w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 – 4 (28,6%);
12. Liczba osób, która skorzystała z zadania: organizowanie i finansowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz pokrywanie kosztów egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe - 8 (50%);
13. Liczba osób, które podniosły kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach i kursach – 8 (50,0%);
14. Liczba osób, która skorzystała z zadania: pokrywanie kosztów czasowego zakwaterowania lub udzielania schronienia – 78 (65,0%);
15. Liczba osób, która skorzystała z zadania: finansowanie okresowych dopłat do bieżących zobowiązań czynszowych i opłat za energię ciepłą, energię elektryczną, gaz, wodę, opał, odbiór nieczystości stałych i płynnych za lokal mieszkalny lub dom jednorodzinny, do którego osoba uprawniona posiada tytuł prawny, proporcjonalnie do liczby osób stale zamieszkujących w tym lokalu lub domu – 65 (77,4%);
16. Liczba osób, która skorzystała z zadania: usługa dostosowania lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego do potrzeb osoby pokrzywdzonej przestępstwem w przypadku, gdy utrata sprawności fizycznej nastąpiła w wyniku przestępstwa – 3 (75,0%);
17. Liczba osób, która skorzystała z zadania: finansowanie przejazdów środkami komunikacji publicznej lub pokrywanie kosztów transportu związanych z uzyskiwaniem świadczeń i regulowaniem spraw określonych w § 4 ust. 1 pkt 1-10 Ogłoszenia – 142 (35,5%);
18. Liczba osób, która skorzystała z zadania: pokrywanie kosztów żywności lub bonów żywnościowych – 854 (142,3%);
19. Liczba osób, która skorzystała z zadania: pokrywanie kosztów zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej – 109 (68,6%);
20. Liczba osób, która skorzystała z zadania: finansowanie kosztów zorganizowanego wyjazdu uprawnionego małoletniego – 57 (69,5%);
21. Liczba osób, która skorzystała z zadania: finansowanie kosztów wyjazdu:
 - a) osoby uprawnionej wraz z małoletnim, nad którym sprawuje pieczę,
 - b) uprawnionego małoletniego wraz z osobą, pod której pieczęą pozostaje, podczas którego udzielana będzie pomoc, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 4 ogłoszenia – 40 (52,6%);
22. Liczba osób, która skorzystała z zadania: finansowanie robót budowlanych, o których mowa w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane – 1 (25,0%);
23. Liczba osób, która skorzystała z zadania: zakup urządzeń i wyposażenia – 3 (75,0%);
24. Liczba osób, która skorzystała z zadania: zakup wartości niematerialnych i prawnych – 1 (25%).

W ramach realizacji umowy Fundacja zrealizowała w ww. okresie następujące produkty:

1. Zapewniła beneficjentom 1295 z 2283 zaplanowanych godzin porad prawnych;
2. Czterech z 16 zaplanowanych beneficjentów pomocy otrzymało zaświadczenia z ukończenia szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe,
3. Zapewniła 5746 z 9917 zaplanowanych godzin pomocy psychologicznej, psychoterapii i pomocy psychiatry
4. Oznakowano pięć lokali pomocowych.

Handwritten signature and initials, possibly 'CP' and 'UB', located in the bottom right corner of the page.

Półroczne sprawozdania za lata 2022-2024 (I połowa) z realizacji umowy nr DFS-VI.7211.67.2021 prezentowały dane dotyczące uzyskanych produktów¹¹² w wysokościach zgodnych z faktycznym wykonaniem. Ponadto 11 z 24 rezultatów pokrywało się z danymi znajdującymi się w prowadzonym przez Fundację wykazie osób oraz sposobem ich obliczania, określonym w ofercie. W pozostałych 13 danych o rezultatach prezentowano wartości niezgodnie ze sposobem ich monitorowania. Szerzej ten temat opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 14.*

(akta kontroli str. 5556-5572, 6225-6226, 6735-6737, 9350-9429)

Przy założeniu, czteroletniego okresu realizacji projektu DFS-VI.7211.67.2021, na koniec I połowy 2024 r. średnia wysokość poszczególnych rezultatów i produktów powinna oscylować na poziomie 62,5%. Spośród 24 rezultatów dziewięć z nich zrealizowano w wysokościach równych lub przekraczających oczekiwany poziom realizacji, natomiast 15 rezultatów nie osiągnęło poziomu 62,5%, w tym trzy rezultaty wykazywały wartości zerowe. Z raportów z ewaluacji za 2022 i 2023 r. wynikało, że spośród 24 rezultatów, sześć jest zagrożonych, a trzy wymagają dodatkowego nadzoru ze strony koordynatora, o czym szerzej w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w pkt 23.

Prezes wyjaśniła, że Fundacja napotkała na istotne wyzwania, które mogą wpłynąć na możliwość osiągnięcia wszystkich założonych celów. W związku z wstrzymaniem środków na okres pięciu miesięcy, Fundacja doświadczyła znacznych trudności finansowych, co spowodowało odejście części bardzo dobrych pracowników. To osłabiło nasze zasoby ludzkie i obniżyło naszą zdolność do realizacji niektórych działań zgodnie z pierwotnym harmonogramem. Ponadto, intensywne kontrole, które miały miejsce w tym okresie, wpłynęły na efektywność naszej pracy i opóźniły realizację niektórych zadań. Prezes wyjaśniła, że Fundacja będzie dokładać wszelkich starań, aby zrealizować jak najwięcej z planowanych rezultatów, jednakże pełna realizacja wszystkich wskaźników nie będzie możliwa z uwagi na zaistniałe okoliczności, Fundacja planuje nadwykonanie innych rezultatów, co w jakiś sposób zrekompensuje beneficjentom zaniechanie Ministerstwa.

NIK wskazuje, że informacja o zagrożeniu niezrealizowania wszystkich rezultatów pojawiła się już w raporcie z ewaluacji za 2022 r. i 2023 r., a więc jeszcze przed wstrzymaniem środków przez Dysponenta Funduszu.

(akta kontroli str. 3161-3324)

8. Zrealizowane zadania i wytworzone produkty w ramach obu badanych umów dotacji DFS-VI.7211.67.2021 i DFS-VI.7222.14.2023 ukierunkowane były na pomoc pokrzywdzonym i świadkom oraz pomoc postpenitencjarną, zgodnie z celem Funduszu Sprawiedliwości, o którym mowa w art. 13 KKW.

(akta kontroli str. 5556-5572, 6225-6226, 9856-9910)

9. Fundacja przy realizacji obu projektów DFS-VI.7211.67.2021 i DFS-VI.7222.14.2023 nie była zobowiązana do przedstawienia szczegółowego planu promocji. Jednakże, w przypadku wytworzenia materiałów informacyjnych, konieczne było uzyskanie akceptacji opiekuna projektu. W ramach realizacji projektu pomocy postpenitencjarnej DFS-VI.7222.14.2023 Fundacja podpisała umowę na wytworzenie jednego utworu – raportu z badania naukowego, który nie został, pomimo takiego wymogu, przekazany w terminie do akceptacji MS. Zagadnienie opisano we wcześniejszej części wystąpienia pokontrolnego w pkt 6a ppkt 7.

(akta kontroli str. 1372-1406, 3038-3160, 9856-9910)

10a). Umowa dotacji DFS-V.7222.14.2023 na pomoc postpenitencjarną zawarta została w dniu 28 marca 2023 r. (wtorek) i zgodnie z § 1 pkt 4 jej przedmiot realizowany miał być w terminie od dnia podpisania umowy do dnia 31 grudnia 2025 r.

¹¹² Tj.: 1. Ilość godzin porad prawnych; 2. Liczba wydanych zaświadczeń z ukończenia szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe; 3. Ilość godzin pomocy psychologicznej, psychoterapii i pomocy psychiatry; 4. Ilość oznakowanych lokali.

Jak wynika z wyjaśnień Prezesa Fundacji Punkt Pomocy został uruchomiony z dniem 1 kwietnia 2023 r. (sobota), przy czym funkcjonował już wcześniej, ponieważ umowa ta była kontynuacją działań z wcześniejszego projektu pomocy postpenitencjarnej na lata 2020 – 2022.

Z dniem 1 kwietnia 2023 r. Prezes Fundacji zatrudniła osobę pierwszego kontaktu do ww. punktu oraz pracownika ds. promocji i zatrudnienia. Z kolei pierwsze wnioski o udzielenie pomocy przyjęte zostały w dniu 26 kwietnia 2023 r. i w tym dniu odnotowano udzielenie pierwszych form pomocy¹¹³. Przyznawanie dopłat do kosztów najmu lokalu rozpoczęło od 8 maja 2023 r., udzielanie porad prawnych od 15 maja 2023 r., konsultacji psychologicznych od 18 września 2023 r., zaś pierwsze szkolenie dla osób pozbawionych wolności przeprowadzone zostało w dniu 16 czerwca 2023 r. Z wyjaśnień Prezesa Fundacji wynika, że wydawanie bonów żywnościowych oraz rozpoczęcie dopłat do kosztów najmu lokalu warunkowane było transferem środków dotacji i przygotowaniem ich odpowiedniej logistyki, organizacja szkoleń wymagała sformalizowania współpracy z jednostkami penitencjarnymi, zaś udzielanie porad prawnych i konsultacji psychologicznych – zawarcia umów pisemnych i ustalenia wymaganych procedur administracyjnych i rozliczeniowych. Prezes Fundacji wyjaśniła również, że porady prawne udzielane były już wcześniej nieodpłatnie, na podstawie umowy ustnej. Pisemną umowę zawarto w momencie, gdy liczba osób potrzebujących pomocy prawnej wzrosła i zaczęła wymagać regularnej organizacji poradnictwa.

W okresie od 1 stycznia do 26 lutego 2024 r. nie odnotowywano w dokumentacji beneficjentów poszczególnych form wsparcia postpenitencjarnego. Jak wyjaśniła Prezes Fundacji, pomoc ta była faktycznie realizowana, jednak z uwagi na brak podpisanej umowy i niemal dwumiesięczne opóźnienie w przekazaniu przez Dysponenta Funduszu środków, Fundacja nie miała możliwości rozliczenia poniesionych kosztów.

(akta kontroli str. 3038-3160, 9826-9910, 10401-10412, 10415-10428, 12822-12866)
Analogicznie w przypadku umowy nr DFS-VI.7211.67.2021 Prezes Fundacji wyjaśniła, że OOPP i LPPP funkcjonowały już wcześniej, tj. przed zawarciem ww. umowy z dnia 3 stycznia 2022 r. ponieważ była to kontynuacja działań w tych punktach realizowanych w ramach poprzednio realizowanej umowy na pomoc pokrzywdzonym.

(akta kontroli str. 367-582, 3343-3378)

10b). Zgodnie z § 9 pkt 5 umowy DFS-V.7222.14.2023, Fundacja zobowiązana była do poinformowania o rozpoczęciu działalności – w terminie 14 dni od zawarcia umowy dotacji oraz każdorazowo w terminie 14 dni kalendarzowych od daty zawarcia umów finansowych, właściwych miejscowo kuratorów, sądy okręgowe i rejonowe, zakłady karne i areszty śledcze z obszaru Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Łodzi (dalej „OISW w Łodzi”), a o realizacji ww. obowiązku powiadomić – w terminie 14 dni – Dysponenta Funduszu.

Realizując ww. obowiązek Fundacja w dniach: 21 listopada 2023 r.¹¹⁴, 9 stycznia 2024 r. i 16 stycznia 2024 r. poinformowała: trzy sądy okręgowe¹¹⁵ i 19 sądów rejonowych¹¹⁶, zlokalizowanych na terenie Województwa Łódzkiego oraz OISW w Łodzi i 13 jednostek penitencjarnych¹¹⁷ z jego obszaru¹¹⁸. Informacje te zostały

¹¹³ Wydano bony żywnościowe, przeprowadzono szkolenie z zakresu kompetencji społecznych oraz udzielono świadczeń z zakresu aktywizacji zawodowej i promocji zatrudnienia.

¹¹⁴ Mail skierowany do dziesięciu jednostek penitencjarnych.

¹¹⁵ Informacja przekazana mailem w dniu 9 stycznia 2024 r. do sądów okręgowych w: Łodzi, Piotrkowie Trybunalskim i Sieradzu.

¹¹⁶ Informacja przekazana mailem w dniu 16 stycznia 2024 r. do sądów rejonowych dla Łodzi-Śródmieścia i dla Łodzi-Widzewa oraz w: Belchatowie, Brzezinach, Kutnie, Łasku, Łęczycy, Łowiczu, Opocznie, Pabianicach, Piotrkowie Trybunalskim, Radomsku, Rawie Mazowieckiej, Sieradzu, Skierniewicach, Tomaszowie Mazowieckim, Wieluniu, Zduńskiej Woli i Zgierzu.

¹¹⁷ Trzech aresztów śledczych, sześciu zakładów karnych i czterech oddziałów zewnętrznych.

¹¹⁸ Informacja przekazana mailem w dniu 9 stycznia 2024 r. do: OISW w Łodzi oraz Aresztów Śledczych w: Łodzi, Piotrkowie Trybunalskim i Ostrowie Wielkopolskim, Zakładów Karnych w: Włocławku, Kluczborku, Garbalinie, Łowiczu, Łodzi i Sieradzu oraz Oddziałów Zewnętrznych w: Sierakowie Śląskim, Kaliszu, Łodzi i Sieradzu.

jednak przekazane w terminach niezgodnych z ww. postanowieniem umowy, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 15*. Z tego tytułu MS założyło na Fundację karę umowną w kwocie 105 zł.¹¹⁹

Dodatkowo, wbrew postanowieniom § 9 pkt 5 ww. umowy Fundacja nie poinformowała Dysponenta Funduszu o realizacji ww. obowiązku, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 15*. Ponadto, z naruszeniem pkt 8 ppkt d) Oferty stanowiącej załącznik do ww. umowy dotacji, Fundacja nie poinformowała o ww. pomocy wszystkich właściwych miejscowo sądów apelacyjnych, wydziałów zamiejscowych prokuratury krajowej, prokuratur regionalnych, okręgowych, rejonowych oraz wszystkie komendy policji z terenu, na którym realizowane jest zadanie i nie zaprosiła ww. podmiotów do monitoringu potrzeb i sytuacji osób skazanych oraz nie przekazywano im aktualności dotyczących realizowanego wsparcia, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 16*.

Informacje o zakresie pomocy oraz jej harmonogram miały zostać umieszczone na stronach gminnych centrów pomocy społecznej. Jako potwierdzenie przekazania informacji do MOPS/GOPS Fundacja przedłożyła wydruk informacji ze strony internetowej MOPS w Łodzi¹²⁰ oraz wydruki dotyczące poprzednio realizowanego projektu. Jak wyjaśniła Prezes, Fundacja nie prowadzi rejestracji takich zdarzeń, „(...) W żadnych z informacji czy też materiałach Dysponent nie informował, że podmiot realizujący umowę ma rejestrować każde zdarzenie czy interakcje ze wszystkimi podmiotami współpracującymi. Takie podejście wymaga zatrudnienia dodatkowych osób do celów administracyjnych. (...) Umieszczana była informacja o rodzaju możliwej pomocy. Materiały były przygotowywane we własnym zakresie oraz w zakresie zawartych umów”.

(akta kontroli str. 3038-3324, 9754-9765, 9826-10183, 10196-10206, 12762-12817, 13035-13054)

Zgodnie z umową dotacji nr DFS-VI.7211.67.2021 z 3 stycznia 2022 r. Fundacja w dniu 7 lutego 2022 r. za pośrednictwem poczty internetowej przekazała do MS oświadczenie opatrzone datą 4 lutego 2022 r., potwierdzające realizację obowiązku wynikającego z § 8 ust. 5 ww. umowy tj. rozesłania informacji o świadczonej pomocy do właściwych miejscowo sądów apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, wydziałów zamiejscowych prokuratury krajowej, prokuratury regionalnej, okręgowej, rejonowej oraz wszystkich komend policji z terenu, na którym realizowane jest zadanie.

Prezes wyjaśniła, że Fundacja nie posiada dokumentacji potwierdzającej realizację ww. obowiązku, ale pracownicy osobiście odwiedzali ww. podmioty w celu poinformowania o kontynuacji świadczonej pomocy oraz pozostawienia ulotki, plakatu, kontaktu. W wyjaśnieniach wskazała, że część z osób pierwszego kontaktu była kuratorami sądowymi i dlatego z łatwością przekazywali te informacje do ww. podmiotów oraz byli w stałym kontakcie z ww. podmiotami w trakcie całego czasu realizacji projektu.

NIK wskazuje, że złożone w toku kontroli wyjaśnienia pozostają w sprzeczności z ww. oświadczeniem złożonym do MS, zgodnie z którym informacje zostały rozesłane. Ponadto, z informacji uzyskanych przez NIK od 59 jednostek, które Fundacja miała obowiązek poinformować o świadczonej pomocy, tylko trzy potwierdziły spełnienie obowiązku w ww. terminie, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 15*.

(akta kontroli str. 3179-3324, 4893-5213)

Zgodnie z § 1 pkt 20 umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023 na pomoc postpenitencjalną, w terminie sześciu miesięcy od podpisania umowy dotacji, Prezes

¹¹⁹ Pismo DFS-V.7222.14.2023 z 16 lutego 2024 r.

¹²⁰ Link: [Najczęściej zadawane pytania \(FAQ\): MOPS \(lodz.pl\)](#), zakładka: Czy osoba opuszczająca zakład karny może uzyskać świadczenie z pomocy społecznej?; dostęp na: 06 września 2024 r.

Fundacji zawarła porozumienia o współpracy z dziewięcioma¹²¹ jednostkami służby więziennej (dalej „SW”) z okręgu łódzkiego. Treść porozumień została opracowana przez MS i przekazana do Fundacji w dniu 21 lutego 2023 r.

Jak wynika z wyjaśnień Prezesa Fundacji, nie zawierano porozumień z Oddziałami Zewnętrzными ZK lub AŚ, gdyż nie one są oddzielnymi jednostkami penitencjarnymi. Na podstawie § 4 porozumień, do współpracy z jednostkami penitencjarnymi w zakresie realizacji Projektu, w tym wstępu na ich teren, Fundacja wyznaczyła imiennie trzy osoby¹²².

(akta kontroli str. 367-582, 3038-3160, 9722-9753, 9826-9855, 9722-9753, 9826-9910, 10207-10270, 10401-10412)

Skany zawartych porozumień Fundacja przekazała do MS w dniu 31 sierpnia 2023 r., tj. z opóźnieniem wynoszącym od 44 do 101 dni w stosunku do terminu określonego w § 1 pkt 20 umowy dotacji, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 17*.

(akta kontroli str. 9826-9910, 10271-10272)

Zgodnie z § 1 ust. 21 umowy dotacji oraz § 2 ust. 1 pkt 3 ww. porozumień o współpracy zawartych z dyrektorami jednostek penitencjarnych, Fundacja zobowiązana była do utrzymywania – w czasie realizacji projektu, stałego kontaktu, podejmowania współpracy oraz wymiany informacji z pracownikami SW, w szczególności do uczestnictwa w spotkaniach z koordynatorami w każdej jednostce penitencjarnej, z którą zostało zawarte porozumienie o współpracy, minimum raz na kwartał.

Na podstawie ww. porozumień, w ośmiu (spośród dziewięciu, z którymi zawarto porozumienie o współpracy) jednostkach penitencjarnych¹²³ Fundacja przeprowadziła spotkania w których wzięło łącznie udział 91 osadzonych.

Jak wynika z wypełnionych kart pomocy 89 osadzonych¹²⁴ wzięło udział w dziesięciu, prowadzonych przez zatrudnionych na rzecz Fundacji psychoterapeutów, szkoleniach¹²⁵ mających m.in. umożliwić poprawę funkcjonowania ich uczestników po opuszczeniu ZK lub AŚ.

Szkolenia dla osadzonych przeprowadzone były w terminach: w 2023 r. 16 czerwca oraz w okresie od 8 do 25 września, a w 2024 r. raz w miesiącu w okresie od 26 lutego do 24 czerwca. Jak wynika z wyjaśnień Prezesa Fundacji, nie prowadzono takich szkoleń w IV kwartale 2023 z uwagi na wyczerpanie limitów związanych z pomocą w ZK/AŚ, a w styczniu 2024 r. z uwagi na wstrzymanie finansowania Projektu.

Szkolenia, za wyjątkiem przeprowadzonego w dniu 16 czerwca 2023 r. spotkania z osadzonymi w ZK we Włocławku, udokumentowane były listami obecności.

Jak wyjaśniła Prezes Fundacji, *„było to pierwsze szkolenie na którym zamiast listy obecności zebraliśmy podpisy na części B1 do wniosku (...) W szkoleniu brało udział 11 osób. Dane osób są również dostępne w wykazie osób za I półrocze 2023*

¹²¹ Dotyczy porozumień zawartych w maju 2023 r. z: Aresztem Śledczym w Ostrowie Wielkopolskim, Aresztem Śledczym w Łodzi, Aresztem Śledczym w Piotrkowie Trybunalskim, Zakładem Karnym w Łowiczu, Zakładem Karnym w Kluczborku, Zakładem Karnym w Garbalinie, Zakładem Karnym nr 1 w Łodzi i Zakładem Karnym we Włocławku oraz w lipcu z Zakładem Karnym we Włocławku.

¹²² Do bieżącego kontaktu z ZK/AŚ - pracownika zatrudnionego w Fundacji, jako osoba pierwszego kontaktu w Punkcie Pomocy Postpenitencjarnej, do realizacji działań objętych porozumieniem na rzecz osób pozbawionych wolności oraz opuszczających ZK – dwóch psychoterapeutów, którym Fundacja zleciła prowadzenie programów podnoszących kompetencje społeczne oraz przedsięwzięć służących skutecznej readaptacji skazanych, w tym działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym oraz organizowanie i prowadzenie szkoleń.

¹²³ Tj.: 16 czerwca 2023 r. w ZK we Włocławku, 15 września 2023 r. w AŚ w Łodzi, 18 września 2023 r. w ZK w Garbalinie, 25 września 2023 r. i 22 kwietnia 2024 r. w AŚ Piotrkowie Trybunalskim, 8 września 2023 r. i 26 lutego 2024 r. w ZK nr 1 w Łodzi, 18 marca 2024 r. w ZK w Kluczborku, 13 maja 2024 r. w ZK w Sieradzu, 24 czerwca 2024 r. w AŚ w Ostrowie Wielkopolskim OZ w Kaliszu.

¹²⁴ Dwie osoby odmówiły udziału w szkoleniu i – jak wyjaśniła Prezes Fundacji, otrzymały tylko broszury ABC Łodzi i Rynek pracy.

¹²⁵ Szkolenia te miały na celu podniesienie kompetencji społecznych jako przygotowanie do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, przeciwdziałanie czynnikom kryminogennym, a zwłaszcza agresji i przemocy, w tym przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie problemowi uzależnienia i wykazanie instytucji pomagających w leczeniu; miały umożliwić poprawę funkcjonowania po opuszczeniu ZK lub AŚ; składały się z 3 paneli, trwa 2,5-3 godziny; posiadały elementy pracy warsztatowej; przed szkoleniem prezentowany był sposób działania i pomocy Fundacji DIES MEI wraz z telefonem i adresem Fundacji.

w pozycjach od 16 do 26. Kwota z faktury za to szkolenie jest wpisana w wykazie osób z II półroczu 2023 ponieważ została wystawiona w lipcu a nie w czerwcu".

Zgodnie z treścią informacji pozyskanych z ZK/AS, dziewięć szkoleń wspólnie przeprowadzili oboje psychoterapeuci, a jedno - psychoterapeutka i Prezes Fundacji. Ww. szkoleniami nie objęto osadzonych w ZK w Łowiczu, z uwagi – jak wyjaśniła Prezes Fundacji – na brak zainteresowania. Przy czym, wg udzielonej przez Dyrektora ZK w Łowiczu informacji, przyczyną nieprzeprowadzenia szkolenia w tej jednostce było dostrzeżenie przez funkcjonariuszkę nadzorującą zajęcia, że – wbrew obowiązującym przepisom¹²⁶, osadzeni nie zostali wcześniej poinformowani o faktycznym charakterze, formie i przebiegu szkolenia, tj. o konieczności wypełnienia przez skazanych dokumentów wymagających podania danych osobowych, a osadzeni otrzymali formularze z wcześniej wypełnionymi dwoma rodzajami wsparcia.

NIK zauważyła, że aby w sposób prawidłowy i skuteczny przeprowadzić szkolenia w jednostkach penitencjarnych, Fundacja powinna należycie przygotować ich organizację nie tylko w zakresie merytorycznym, ale również od strony formalno-prawnej, tak aby zapewnić zgodność z obowiązującymi w tych jednostkach przepisami.

(akta kontroli str. 367-582, 9826-9855, 10207-10239, 10241-10270, 10283-10412, 10415-10428, 11017-11025, 12762-12769)

W ramach współpracy ze SW, przedstawiciele Fundacji uczestniczyli w spotkaniach zorganizowanych w ramach odpraw przez Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Łodzi (dalej „OISW w Łodzi” lub „Inspektorat”) w dniach: 11 maja 2023 r., 28 września 2023 r. i 15 marca 2024 r.¹²⁷, podczas których omawiano zasady wzajemnej współpracy oraz dokonywano podsumowania dotychczasowego jej przebiegu. Odprawy służbowe organizowane były na terenie OISW w Łodzi i dokumentowane w formie protokołów sporządzonych przez przedstawicieli Inspektoratu.

(akta kontroli str. 10274-10278, 10283-10400)

Wg informacji pozyskanych z ZK/AS, współpraca pomiędzy Fundacją a jednostkami penitencjarnymi odbywała się głównie w postaci kontaktów telefonicznych i mailowych, podejmowanych głównie z inicjatywy tych jednostek. Fundacja przekazała zakresy planowanych do przeprowadzenia szkoleń, a jednostki penitencjarne, na prośbę Fundacji, udostępniały osadzonym informacje o zakresie oferowanej pomocy. Jedna z jednostek¹²⁸ wskazała dodatkowo trzy przedsięwzięcia, w których osadzeni po zakończeniu kary mogli być zatrudnieni. Jak wskazali dyrektorzy ZK/AS, nie organizowano odrębnych, przewidzianych w § 2 ust. 1 pkt 3 porozumień o współpracy, spotkań przedstawicieli Fundacji z wyznaczonymi w jednostkach penitencjarnych koordynatorami oraz nie opracowano rocznych harmonogramów spotkań, o których mowa w § 2 ust. 2 tych porozumień, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 18*.

(akta kontroli str. 10283-10400)

10c). W ramach realizacji obowiązku wynikającego z § 1 ust. 11 umowy nr DFS-VI.7211.67.2021 Fundacja na wezwanie Dysponenta dostarczyła dokumentację zdjęciową w dniach: 4 kwietnia 2022 r. dot. LPPP w Aleksandrowie Kujawskim, 5 kwietnia 2022 r. dot. OOPP we Włocławku, 13 kwietnia 2022 r. dot. LPPP w Lipnie i Rypinie oraz 16 maja 2022 r. dot. LPPP w Radziejowie. Z kolei zgodnie z § 1 ust. 10 umowy DFS-V.7222.14.2022, na wezwanie Dysponenta i z zachowaniem

¹²⁶ Tj. rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 622 ze zm.), rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 listopada 2016 r. w sprawie sposobu i trybu prowadzenia nauczania w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz.U. z 2016 r. poz. 2004) oraz Instrukcji nr 2/2017 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie szczegółowego trybu organizowania nauczania w szkołach oraz szkolenia kursowego w zakładach karnych.

¹²⁷ Wideokonferencja poprzez komunikator CISCO.

¹²⁸ Areszt Śledczy w Ostrowie Wielkopolskim.

CP
LP
24 lwa

wyznaczonego terminu, w dniu 11 kwietnia 2023 r. Fundacja przekazała dokumentację Punktu Pomocy Postpenitencjarnej.

(akta kontroli str. 10283-10400, 10184-10189, 12271-12275)

10d-e). Punkt Pomocy Postpenitencjarnej zlokalizowany był w Łodzi w kamienicy na pierwszym piętrze, w lokalu, do którego można było dostać się windą lub schodami. Jak ustalono podczas oględzin, wejście do budynku jak i do samego lokalu oznaczone było stosownymi tablicami informacyjnymi. Zarówno na budynku jak i przy wejściu do lokalu brak było informacji, że pod tym adresem działalność prowadzi Fundacja DIES MEI. Na domofonie pod numerem lokalu, w którym zlokalizowano PPP oraz przy wejściu do lokalu widniał szyld z nazwą spółki z o.o., z którą Fundacja współpracowała w zakresie działalności marketingowej i której Prezes do zmiany dokonanej w toku kontroli NIK był w Radzie Fundacji. Zgodnie z oświadczeniem osoby pierwszego kontaktu, spółka ta *od jakiegoś czasu* nie ma siedziby pod tym adresem.

Jak oświadczyła osoba pierwszego kontaktu w PPP, w celu realizacji zadań wynikających z umowy dotacji DFS-V.7222.14.2022 Fundacja zajmuje dwa pomieszczenia z całego lokalu (jedno zamykane i jedno przechodnie)¹²⁹, na który składa się łącznie pięć zamykanych pomieszczeń oraz część sanitarno-socjalna. Oba ww. pomieszczenia były wyposażone w meble i urządzenia biurowe umożliwiające świadczenie pomocy beneficjentom.

Osoba pierwszego kontaktu w PPP oświadczyła, że pozostałe pomieszczenia z dwóch przeznaczonych na potrzeby Fundacji, zajmowane są przez osoby prowadzące własną działalność, z jednym wyjątkiem, osoby która pod tym adresem prowadzi własną praktykę, a jednocześnie jest psychoterapeutą zatrudnionym przy niniejszym projekcie finansowanym z FS.

Jednocześnie jak ustalono w toku kontroli NIK, umowę podnajmu lokalu na PPP, szczegółowo opisaną we wcześniejszej części wystąpienia pokontrolnego, Fundacja zawarła z drugim psychoterapeutą, który w ramach umowy DFS-V.7222.14.2022 odpowiadał za szkolenia w ZKAŚ, a umowa ta obejmowała najem jednego pomieszczenia wraz z prawem do korzystania z pozostałej części lokalu.

W wyniku oględzin ustalono, że w PPP znajdowały się jedynie dwa wnioski o udzielenie pomocy postpenitencjarnej. Brak było pozostałej dokumentacji projektu, co stanowiło naruszenie postanowień § 9 pkt 3 i 13 umowy dotacji umowy dotacji i postanowień pkt 6. *Zasób administracyjno-rzeczowy i biuro projektu* Oferty. Zagadnienie to szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 2*.

(akta kontroli str. 297-320, 1287-1314, 2931-2964, 3343-3378, 9826-9910, 10039-10084)

W wyniku oględzin przeprowadzonych w Ośrodku Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem i w czterech Punktach Lokalnych stwierdzono, że:

- a) Ośrodek i wszystkie Punkty Lokalne zostały oznaczone tablicami informacyjnymi z oznaczeniem MS i Funduszu Sprawiedliwości,
- b) godziny otwarcia Ośrodka i Punktów wskazane na ww. tablicach były zgodne z godzinami otwarcia wskazanymi w ofercie i jej zmianami,
- c) Oddział oraz trzy LPPP posiadały udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami natomiast do Punktu Lokalnego w Lipnie nie było możliwości dostania się np. osobie poruszającej się na wózku inwalidzkim, co było sprzeczne w opisem tego LPPP w Ofercie, i co zostało opisane szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 6*,
- d) pomieszczenia wykorzystywane na prowadzenie Ośrodka i Punktów były wyposażone w meble umożliwiające udzielanie pomocy beneficjentom,

¹²⁹ O powierzchni łącznej 64,76m²

- e) Ośrodek oraz Punkty nie znajdowały się w kancelarii adwokackiej, notarialnej, komorniczej, prawnej, radcy prawnego czy doradcy podatkowego, zgodnie z wymogiem wynikającym z ogłoszenia o XCVI konkursie,
- f) Jedynie oddział oraz LPPP w Rypinie zapewniał wymaganą § 6 ust. 10 lit. c Ogłoszenia o XCVI konkursie dyskreję przy świadczeniu pomocy podczas spotkań z osobami pierwszego kontaktu oraz specjalistami. Punkt Lokalny w Radziejowie nie zapewniał takiej możliwości, a Punkty w Aleksandrowie Kujawskim i Lipnie, składały się z jednego pomieszczenia, przez co w momencie udzielania porad ze specjalistami, osoba pierwszego kontaktu musiała wychodzić na korytarz. Szerzej te zagadnienia zostały opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 5*,
- g) na moment przeprowadzania oględzin w Punktach Lokalnych nie było Wniosków o udzielenie pomocy¹³⁰.

Ponadto, pomimo wskazań w ofercie, Biuro projektu zlokalizowane w Pabianicach nie zostało oznaczone logotypem i nazwą ustaloną przez Ministerstwo Sprawiedliwości oraz opatrzone informacją o źródłach finansowania, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 3*.

(akta kontroli str. 5225-5239, 5573-5690, 13534-13559)

W Fundacji nie opracowano procedur przyznawania beneficjentom świadczeń w ramach umowy DFS-V.7222.14.2023 i umowy nr DFS-VI.7211.67.2021. Prezes Fundacji wyjaśniła, że „Wytycznymi do udzielania pomocy są zadania/formy pomocy jakie Fundacja realizuje w ramach podpisanych umów. Jesteśmy zobowiązani udzielać pomocy we wszystkich zadaniach i zgodnie z potrzebami beneficjentów. Beneficjent podczas spotkania z osobą pierwszego kontaktu ustala plan pomocy i jej zakres. Osoba pierwszego kontaktu w trakcie spotkań z beneficjentem weryfikuje i ocenia zasadność udzielenia pomocy oraz kieruje ją dalej na spotkania z prawnikiem, psychologiem itp. Każdorazowo osoba pierwszego kontaktu ocenia jaka forma pomocy będzie odpowiednia dla danego beneficjenta. Każdorazowo jest stosowana ta sama procedura, która wygląda jak wyżej. Sposób wypełniania wniosków jest określony w procedurze udostępnionej przez MS”.

Osoba pierwszego kontaktu w PPP w Łodzi wyjaśniła, że o formie i zakresie pomocy decyduje beneficjent, po przedstawieniu mu możliwych form wsparcia, a zakres pomocy uzależniony jest od limitów finansowych wynikających z umowy dotacji.

(akta kontroli str. 367-582, 2931-2964)

Na podstawie sprawozdań pomocy z udzielonej pokrzywdzonym w ramach realizacji umowy DFS-VI.7211.67.2021 za I i II półrocze lat 2022 i 2023 oraz czterech pierwszych miesięcy 2024 r. ustalono, że średnia wysokość udzielonej pomocy jednemu beneficjentowi w Ośrodku i poszczególnych LPPP wynosiła od 179,16 zł do 821,36 zł¹³¹. Średnia liczba godzin udzielania porad przez prawnika wahała się od 0,09 do 2,22 godziny na osobę, a psychologa od 0 do 4,08 godziny na osobę¹³².

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że każdy przypadek rozpatrywany był indywidualnie, a zakres pomocy ustalany z beneficjentem. Nie każdy beneficjent zainteresowany był każdą formą wsparcia, a zdarzało się, że niektóre formy wsparcia były niedostępne z powodu wyczerpania środków. Beneficjenci byli informowani o wszystkich formach pomocy i mieli prawo jej wyboru. Byli informowani o możliwości skorzystania w późniejszym czasie trwania projektu z innych form pomocy, jeśli zaistniały takie okoliczności. Wskazała, że nie można nikogo zmusić do pomocy jaka się wydaje najlepsza dla beneficjenta. Szczegółowa weryfikacja pomocy psychologicznej jest faktycznie nierealna – wymagałaby prowadzenia równoległej

¹³⁰ Zgodnie z umową dotacji cała dokumentacja winna być przechowywana w biurze projektu.

¹³¹ Średnio w poszczególnych Punktach Lokalnych i Ośrodku, tj. w Radziejowie 179,16 zł, w Aleksandrowie Kuj. 255,41 zł, we Włocławku 535,28 zł, w Rypinie 608,05 zł i w Lipnie 821,36 zł.

¹³² Średnia liczba godzin porad prawników i psychologów wynosiła odpowiednio: w Radziejowie 0,22 i 0,00 w Aleksandrowie Kuj. 0,09 i 0,00 we Włocławku 0,6 i 2,41, w Rypinie 2,22 i 0,39 i w Lipnie 0,43 i 4,08.

UP CP
29.11.2024

diagnozy i obecności drugiego fachowca (np. psychologa) w trakcie wizyty, co umożliwiłoby stworzenie właściwej relacji.

(akta kontroli str. 5222-5224, 5493-5521, 5555, 6254-6685)

W toku kontroli ustalono, że w latach 2022-2024 (kwiecień) w trzech LPPP wartość udzielonej pomocy pokrzywdzonym w związku z realizacją umowy DFS-VI.7211.67.2021 była niższa niż koszty poniesione przez Fundację na wynagrodzenia osób pierwszego kontaktu w tych punktach tj.: [1] Punkt w Aleksandrowie Kuj. w ww. okresie udzielił pomocy 22 osobom na łączną wartość 5,6 tys. zł, a wynagrodzenie osoby pierwszego kontaktu za lata 2022-2023 wyniosło 82,9 tys. zł (1 480,4%), [2] Punkt w Rypinie udzielił pomocy 110 osobom na kwotę 66,9 tys. zł przy kosztach wynagrodzenia osoby pierwszego kontaktu wynoszących 82,9 tys. zł (123,9%), [3] Punkt w Radziejowie udzielił pomocy 93 osobom za 16,6 tys. zł przy kosztach wynagrodzenia osoby pierwszego kontaktu 26,9 tys. zł (162,0%).

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że wszystkie punkty uruchomione przez Fundację były tworzone zgodnie z założeniami regulaminu konkursu. Szczególne warunki realizacji zadania obowiązywały do utworzenia punktów we Włocławku, Aleksandrowie Kujawskim, Lipnie, Radziejowie i Rypinie. Wynagrodzenie osoby pierwszego kontaktu, określone w ofercie, nie było uzależnione od ilości obsługiwanych beneficjentów oraz zakresu udzielonej pomocy. Wszystkie wydatki ponoszone w ramach projektu zostały opisane w ofercie i zaakceptowane przez MS.

(akta kontroli str. 5493-5521, 5555, 5728-5840, 9556-9715)

W ramach umowy dotacji DFS-V.7222.14.2022 na pomoc postpenitencjarną Fundacja zapewniała w PPP w Łodzi dostępność, w wymiarze czasowym wynikającym z umowy, osoby pierwszego kontaktu, która zatrudniona była na podstawie umowy o pracę na 2/5 etatu. Jednocześnie pracownik ten złożył w toku kontroli NIK wypowiedzenie ww. umowy o pracę.

Prezes zeznała, że niezwłocznie rozpoczęto poszukiwania osoby na ww. stanowisko i po jej wyłonieniu zgłoszono stosowną zmianę do MS¹³³. Osoba ta była koordynatorem pomocy pokrzywdzonym udzielanej przez Fundację DIES MEI w latach 2019-2021 w Toruniu, ale nie ma konkretnego doświadczenia w zakresie pomocy postpenitencjarnej, gdyż nie uczestniczyła w tego typu projektach. W ramach badanej umowy dotacji od września 2024 r. osoba pierwszego kontaktu pełniła funkcję jako wolontariusz, a od października zawarto z nią umowę o współpracy¹³⁴.

(akta kontroli str. 3343-3378, 9754-9765, 9826-9898, 13036-13345)

W ramach świadczenia pomocy pokrzywdzonym na podstawie umowy DFS-VI.7211.67.2021 w pięciu LPPP, wskutek rotacji zatrudnienia, w latach 2022 r. - 2024 r. (I połowa) obowiązkami osób pierwszego kontaktu wykonywało osiem osób¹³⁵. Zmiany na ww. stanowiskach poprzedzane były każdorazowo formularzem zmian¹³⁶ przekazywanym do MS. W trzech z ośmiu ww. umów określono konkretne dni oraz godziny pracy, w jednej wskazano zatrudnienie na pełen etat, a w pozostałych czterech umowach uregulowano, że pełnienie dyżurów zostanie określone w harmonogramie ustalonym przez Fundację. Jak ustalono w okresie objętym kontrolą takich harmonogramów nie sporządzono, a na koniec każdego miesiąca osoby, z którymi zawierano umowę zlecenia sporządzały ewidencję godzin, w których wskazywały dni oraz łączną ilość godzin pracy¹³⁷, o czym szerzej w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

W następstwie rozwiązania umowy o pracę przez osobę pierwszego kontaktu świadczącą pomoc pokrzywdzonym zarówno w LPPP w Aleksandrowie Kujawskim

¹³³ Formularz zmian z 13 września 2024 r.

¹³⁴ Umowa z 1 października 2024 r. zgodnie z którą ustalono wynagrodzenie w kwocie [redacted] za godzinę pracy.

¹³⁵ W różnych okresach, w tym z dwiema osobami zawarto umowy o pracę, a z sześcioma umowy zlecenia.

¹³⁶ Formularz zmian z dnia: 20 czerwca 2022 r., 23 lutego 2022 r., 15 lutego 2023 r. oraz 11 czerwca 2024 r.

¹³⁷ Bez wskazania miejsca pracy.

jak i w Rypinie, w okresie czterech miesięcy tj. od 27 marca 2024 r. nie zapewniono dostępności osoby pierwszego kontaktu w ww. LPPP. O powyższej sytuacji, wbrew postanowieniom § 1 ust. 12 umowy nr DFS-VI.7211.67.2021, niezwłocznie nie powiadomiono pisemnie MS, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 19 i 31*.

W dniu 1 sierpnia 2024 r. Fundacja zawarła umowę zlecenia z osobą pierwszego kontaktu do pracy w LPPP w Aleksandrowie Kujawskim.

(akta kontroli str. 367-587, 5693-5697, 5728-5840, 9552-9555)

Zgodnie z §1 pkt 17 umowy DFS-V.7222.14.2023, w przypadku nieobecności osoby pierwszego kontaktu wykonawca był zobowiązany do zapewnienia zastępstwa oraz pokrycia jego kosztów. Zgodnie z wyjaśnieniem Prezes Fundacji, nie ponoszono dodatkowych kosztów z tego tytułu, ponieważ zastępstwa były organizowane w ramach zasobów personalnych i przez innych pracowników Fundacji na zasadzie wzajemnej pomocy. *Nie mamy indywidualnych harmonogramów, co wynika z elastycznego charakteru pracy w Fundacji. Zastępstwa były organizowane ad hoc, w zależności od bieżących potrzeb i dostępności pracowników. Taka organizacja pracy pozwalała na szybkie reagowanie na nieobecności i zapewnienie ciągłości wsparcia dla beneficjentów, jednak skutkowało brakiem szczegółowej dokumentacji dotyczącej zastępstw (...) Można też to samo opisać jako sytuację, w której zastępstwa zostały rozliczone w ramach jednolitego wynagrodzenia. (...) Większość czynności nie jest szczegółowo dokumentowana. Jest to standardowa praktyka w wielu miejscach pracy, gdzie szczegółowe dokumentowanie każdego kroku nie jest praktyczne ani konieczne (...).*

(akta kontroli str. 3343-3378, 9826-9855)

Dla wszystkich pracowników realizujących zadania w związku z umowami dołacji nr DFS-V.7222.14.2023 oraz nr DFS-VI.7211.67.2021, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, w Fundacji nie prowadzono wymaganej art. 149 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1964 Kodeks pracy, ewidencji czasu pracy, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 20*.

(akta kontroli str. 3343-3378, 5730-5840, 9826-9855)

W związku ze świadczeniem pomocy postpenitencjarnej w ramach umowy DFS-V.7222.14.2022 Fundacja w Ofercie zobowiązała się do zatrudnienia specjalistów, którzy mieli świadczyć pracę po uprzednim umówieniu, od poniedziałku do piątku pomiędzy 8:00 a 18:00¹³⁸, w tym:

- prawnika, który miał pełnić dyżur w PPP raz w miesiącu oraz dodatkowo osiem godzin w miesiącu w innych dniach zgodnie z umówionymi wizytami, gdzie wizyty miały być możliwe do realizacji zarówno po umówieniu, jak i bez lub w formie zdalnej. Jak ustalono w trakcie kontroli prawnik nie pełnił w ww. okresie dyżurów w Fundacji, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 21*,
- psychologa, z którym termin pierwszej wizyty ustalany miał być niezwłocznie po zaistnieniu potrzeby, a ewentualne kolejne – indywidualnie;
- psychoterapeutę, z którym termin wizyty miał być ustalany indywidualnie;
- specjalistę aktywizacji zawodowej, z którym spotkanie z beneficjentem miało być umawiane niezwłocznie po zaistnieniu potrzeby, co najmniej raz w tygodniu lub częściej. Jak ustalono w toku kontroli NIK specjalista nie współpracował indywidualnie z beneficjentami m.in. nad rozpoznaniem ich szczegółowych potrzeb, a jego praca polegała w głównej mierze na wyszukiwaniu zbiorczych ofert pracy dla beneficjentów, pomocy przy opracowaniu CV (dwa przypadki), a w PPP pracownik przebywał tylko podczas szkoleń przeprowadzanych przez psychoterapeutę. Zagadnienie szczegółowo opisano we wcześniejszej części

¹³⁸ Wg treści oferty, terminy dyżurów pełnionych przez specjalistów nie musiały się pokrywać się z dniami pracy osoby pierwszego kontaktu. Dodatkowo pracownicy PPP mieli pełnić dyżur telefoniczny w dniach i godzinach pracy Punktu.

wystąpienia pokontrolnego w pkt 6a) oraz w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 22 i 33.*

(akta kontroli str. 2931-2964, 3019-3037, 3343-3378, 9754-9765, 9826-9910)

Celem realizacji pomocy postpenitencjarnej i pomocy pokrzywdzonym Fundacja w okresie objętym kontrolą zawarła umowy ze specjalistami, które szczegółowo opisano w pkt 4 wystąpienia pokontrolnego.

W przypadku obu badanych umów dotacji na pomoc postpenitencjarną i na pomoc pokrzywdzonym umowy zlecenia zawarte ze specjalistami¹³⁹ zawierały ogólne sformułowania co do miejsca i czasu świadczonych usług. Zgodnie z ich zapisami, dyżury specjalistów miały być pełnione wg harmonogramu ustalonego przez zlecniodawcę, zaś miejscem świadczenia pracy były miejsca udzielania wsparciem osobom pokrzywdzonym przestępstwem w przypadku umowy nr DFS-VI.7211.67.2021 oraz miasto Łódź, w przypadku umowy nr DFS-V.7222.14.2023.

Specjaliści wykonujący swoje obowiązki na podstawie umowy zlecenia, rozliczali czas pracy poprzez składanie miesięcznej ewidencji godzin pracy¹⁴⁰. Pomimo, że zgodnie z postanowieniami ww. umów ewidencja ta miała być dostarczana do zlecniodawcy celem kontroli i akceptacji, żadna z przedstawionych do kontroli ewidencji nie zawierała w miejscu wyznaczonym stosownego podpisu.

Umowy o współpracy zawarte ze specjalistami prowadzącymi działalność gospodarczą w związku z dwoma kontrolowanymi projektami, nie zawierały odniesienia do konkretnego projektu, a jedynie odwoływały się do rozporządzenia w sprawie Funduszu. W przypadku umowy dotacji DFS-VI.7211.14.2023 jedna umowa współpracy z dwóch zawartych, określała miejsce realizowanego Programu (więzienia i areszty), nie precyzując ww. zagadnienia w przypadku zadania polegającego na szkoleniach podnoszących kompetencje społeczne.

Z kolei w przypadku umowy dotacji DFS-VI.7211.67.2021 w zakresie miejsca świadczonej pracy w umowach współpracy wskazywano miejsce praktyki prawnika/psychologa lub punkt wskazany przez Fundację, zaś co do czasu wykonywanej pracy informację, że pomoc będzie udzielana zgodnie z ustalonym przez strony harmonogramem.

Rozliczanie umów o współpracy¹⁴¹ w ramach obu kontrolowanych zadań finansowanych z FS, odbywało się miesięcznie na podstawie faktur, które zgodnie z postanowieniami umów w przypadku zadania DFS-VI.7211.14.2023 miały być wystawione na podstawie listy obecności uczestników szkoleń, a w przypadku zadania DFS-VI.7211.67.2021 na podstawie wypełnionych Załączników nr 1 część B (dalej jako Raport), zatwierdzonych uprzednio przez Fundację. Dla pomocy pokrzywdzonym, w okresie objętym kontrolą, pod fakturami nie umieszczano jakiegokolwiek dokumentacji pozwalającej potwierdzić oraz przypisać świadczoną usługę prawną/psychologiczną lub psychiatryczną do konkretnego projektu, przy czym Fundacja posiadała pliki Excel umożliwiające taką identyfikację.

Zarówno do umów zlecenia, jak i umów o współpracy pomimo wskazań w umowach, nie sporządzono harmonogramów prac, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 23.*

(akta kontroli str. 374-582, 3038-3160, 3343-3378, 5728-6091)

Analiza 67 wniosków o udzielenie pomocy postpenitencjarnej, tj. 36,2% złożonych do końca maja 2024 r. (z tego 40 złożonych przez osoby zwolnione z ZK/AŚ lub osoby im najbliższe oraz 27 złożonych przez osoby pozbawione wolności) wykazała, że:

- a) wszystkie wnioski o udzielenie pomocy złożone były przez osoby uprawnione do jej otrzymania na formularzach wg wzorów określonych przez MS, opatrzone

¹³⁹ Świadczącymi pomoc prawną, psychologiczną oraz psychiatryczną.

¹⁴⁰ Ewidencja obejmowała następujące dane: dzień miesiąca, liczba godzin wykonywania umowy zlecenia, podpis zlecniodawcy, uwagi i podpis zlecniodawcy lub osoby upoważnionej.

¹⁴¹ Łącznie przy realizacji umowy DFS-VI.7211.67.2021 w okresie od stycznia 2022 r. do końca czerwca 2024 r. – 12 umów o współpracy.

- czytelny podpisem wnioskodawcy i datą złożenia, zawierały wymagane załączniki, w tym podpisane oświadczenia oraz – w przypadku osób zwolnionych z ZK/AS lub osób im najbliższych - kopię świadectwa zwolnienia;
- b) wnioski składane były w ciągu od 1 do 118 dni od daty zwolnienia z ZK/AS (średnio 38,1 dnia), w tym 39 wniosków złożonych zostało przed upływem trzech miesięcy od daty zwolnienia z ZK/AS, a w jednym przypadku¹⁴², ze względu na stan zdrowia wnioskodawcy, skorzystano z określonej w § 41 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie Funduszu możliwości przedłużenia okresu korzystania z pomocy postpenitencjarnej do sześciu miesięcy od dnia zwolnienia z ZK;
- c) w ramach udzielanej pomocy Fundacja zapewniła dostępność wszystkich świadczeń wskazanych w umowie dotacji¹⁴³;
- d) na kartach pomocy odnotowywano daty i formy udzielonej pomocy, a zapisy te były potwierdzane czytelny podpisem każdej z osób/wnioskodawców i osoby udzielającej.
- Jednocześnie tylko jedna z siedmiu osób udzielających w imieniu Fundacji wsparcia wypełniała wszystkie, wymagane wzorem rubryki (w zakresie godzin „od-do” udzielanej pomocy). Pozostałe osoby udzielające poszczególnych form pomocy wpisywały do Kart ogólne nazwy zadań oraz potwierdzały udzielanie porad niekiedy w nierealnym wymiarze czasu np. do 15,25 godziny w jednym dniu wobec jednego wnioskodawcy. Na podstawie analizy wszystkich kart pomocy stwierdzono przypadki odnotowania udzielania w tym samym dniu pomocy¹⁴⁴ nawet do 39 godzin i przy zastosowaniu różnych stawek za godzinę udzielanego wsparcia (pomimo określenia ich wysokości w ofercie/kosztorysie), co stanowiło naruszenie § 9 pkt 2 ppkt d) umowy dotacji i co szerzej opisano pkt 6a) wystąpienia pokontrolnego i w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 26*;
- e) udzielanie pomocy prawnej odnotowywano również poza godzinami pracy PPP oraz w dni wolne od pracy (w sobotę), co uzasadniano dostosowaniem harmonogramu pracy do potrzeb beneficjentów oraz potrzebą dokończenia rozpoczętych czynności;
- f) w 40 przypadkach specjaliści świadczący pomoc, wypełnili karty pomocy w sposób niezgodny z wymogami określonymi w części III Oferty *Szczegółowy Opis i Kosztorys*, wykazując w nich stawki za godzinę lub szkolenie wskazane wysokościami innych niż wynikające z ww. Oferty, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 34*;
- g) w jednym przypadku (na 67 objętych próbą) udzielanie pomocy zostało zakończone po upływie trzymiesięcznego terminu od zwolnienia z ZK, określonego w § 41 ust. 2 rozporządzenia w sprawie Funduszu, przy jednoczesnym braku przesłanek przedłużenia terminu jej udzielania.
- Jak wyjaśniła Prezes Fundacji: *Beneficjent zgłosił się 5.05.2023 (piątek) do punktu – pracownik, pomimo iż nie dyżuruje w te dni umówił się na spotkanie, aby udzielić pomocy. Następnie osoba pierwszego kontaktu umówiła spotkanie z doradcą zawodowym w pierwszym możliwym dniu funkcjonowania punktu tj. 8.05.2023 (poniedziałek).*
- h) 38 beneficjentów (z 67) otrzymało wsparcie w formie zgodnej z oczekiwaniami wyrażonymi we wniosku o udzielenie pomocy; w 29 przypadkach, dotyczących 18 osadzonych i 11 osób zwolnionych z ZK/AS oraz ich najbliższych, odnotowane w kartach, udzielone formy pomocy nie były w pełni zgodne z wnioskowaną. W przypadku osób zwolnionych z ZK/AS, cztery nie otrzymały bonów żywnościowych, dwie dopłat do kosztów czasowego zakwaterowania/najmu lokalu, jednej nie sfinansowano niezbędnych kursu i narzędzi, a jednocześnie

¹⁴² Wniosek złożono 19 czerwca 2023 r., tj. 118 dni po zwolnieniu z ZK (21 lutego 2023 r.).

¹⁴³ Tj. określonych w § 39 ust. 1 pkt 1, 3, 4, 5, 7, 12, 13 rozporządzenia.

¹⁴⁴ Dotyczy aktywizacji zawodowej i promocji zatrudnienia.

CP
29.05.2023

udzielane im było wsparcie w formie aktywizacji zawodowej i/lub szkolenia z zakresu kompetencji społecznych oraz konsultacji psychologicznej. W przypadku osób osadzonych – dziewięć, oprócz aktywizacji zawodowej i szkoleń z zakresu readaptacji skazanych wnioskowało jeszcze o pomoc w innych formach, a siedem nie zaznaczyło we wnioskach otrzymanej pomocy wynikającej z § 39 ust. 1 pkt 3 i 12, natomiast zaznaczyło szereg innych form.

Jak wynika z wyjaśnień Prezesa Fundacji, „(...) podopieczni wypełniając wnioski na początku spotkania z pracownikiem Fundacji, wskazują swoje oczekiwania w zakresie pomocy. Z uwagi na obowiązujące nas limity określone w ofercie co do wysokości możliwej pomocy czy też ilości osób, które powinny być objęte pomocą nie zawsze jesteśmy w stanie odpowiedzieć na wszystkie prośby. Natomiast zawsze staramy się zachęcić klientów do skorzystania z pomocy, nawet tej której nie zaznaczyli a w trakcie rozmowy z pracownikiem Fundacji widać, że taka pomoc byłaby wskazana. Dobrze to widać na przykładzie aktywizacji zawodowej, która nie jest wsparciem pierwszej potrzeby w rozumieniu klientów, którzy przychodzą do Fundacji, natomiast my chcemy zachęcić klientów do aktywnego pozyskiwania tych kompetencji. Staramy się pracować tak z naszymi klientami aby uzyskali samodzielność i niezależność finansową poprzez podjęcie i utrzymanie pracy. W przypadku, gdy osoby wnioskuje o pomoc prawną, a pomoc ta nie przekracza 15 minut (np. odpowiedź na wątpliwości od razu jest negatywna) – pomoc jest realizowana nieodpłatnie i nie jest rejestrowana, mimo faktycznego kontaktu z prawnikiem. Osadzeni wypisując kwestionariusze, pomimo, że zostali poinformowani o zakresie pomocy jaką możemy udzielić w ZK/AS czyli tylko punkt 3 i 12 zakreślają w części kwestionariusza A2 wszystkie swoje oczekiwania czy potrzeby, których nie jesteśmy w stanie spełnić jako Fundacja. Umowa z Ministerstwem Sprawiedliwości ściśle reguluje zakres pomocy realizowany przez Fundację w Zakładach Karnych.

- i) w poszczególnych sprawach sporządzono od 1 do 5 kart udzielonej pomocy (łącznie 136), z czego 114 kart zostało zatwierdzonych przez Koordynatora, a pozostałe 22 karty (16,2%), wbrew obowiązkowi wynikającemu z § 9 pkt 2 ppkt d) umowy dotacji, nie zostały zatwierdzone, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 25*;
- j) w części przypadków karty udzielonej pomocy podpisywane były przez beneficjentów – w zakresie aktywizacji zawodowej i promocji zatrudnienia - „in blanco”, tj. przed odnotowaniem zakresu wsparcia, liczby godzin i łącznego kosztu, co stanowiło naruszenie § 9 ust. 2 pkt e) umowy dotacji. Szerzej na ten temat w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 24*;
- k) udzielana przez Fundację pomoc nie była zależna od czasu pobytu wnioskodawcy w jednostce penitencjarnej. Czas osadzenia 97 wnioskodawców zwolnionych z ZK/AS wynosił od 3 do 9429 dni (średnio 914,3 dnia), w tym czterech beneficjentów¹⁴⁵, po okresie osadzenia wynoszącym odpowiednio: trzy, cztery i 10 dni (dwie osoby), skorzystało ze wsparcia na łączną kwotę 4,5 tys. zł. Wszystkie cztery osoby otrzymały wsparcie w formie: aktywizacji zawodowej (na łączną kwotę 0,9 tys. zł), szkolenia z zakresu kompetencji społecznych (na łączną kwotę 0,9 tys. zł) i indywidualnej porady psychologicznej (na łączną kwotę 1,3 tys. zł), trzy osoby otrzymały bony żywnościowe (na łączną kwotę 0,3 tys. zł), a jedna skorzystała z dopłaty do czynszu (na kwotę 1,0 tys. zł).

Jak wyjaśniła Prezes Fundacji zgodnie z założeniami projektu beneficjentem może być osoba opuszczająca Zakład Karny lub Areszt Śledczy, bez względu na to ile w nim przebywała, a osoby te w ocenie osoby pierwszego kontaktu kwalifikowały się do pomocy i potrzebowały wsparcia.

¹⁴⁵ Trzy osoby zwolnione z ZK/AS i jedna osoba najbliższa.

- l) w przypadku wniosku złożonego z datą 3 czerwca 2024 r. kontrolującym przedłożono dwa egzemplarze karty udzielonej pomocy (jeden w kopii potwierdzonej za zgodność z oryginałem i drugi w oryginale) różniące się między sobą wymiarem czasu pomocy udzielonej przez specjalistę ds. promocji i zatrudnienia, zakresem/opisem udzielonego wsparcia oraz wartością kosztów udzielenia tej pomocy. Z zeznań specjalisty [REDAKCYJA] wynika, że jedna z kart udzielonej pomocy została pierwotnie wypełniona długopisem zmazującym albo ołówkiem, następnie – w celu dopasowania kwoty do ustalonej dla tego pracownika łącznej stawki wynagrodzenia miesięcznego - skorygowana w zakresie czasu udzielonej pomocy i kwoty, co naruszało §9 ust. 2 pkt d umowy dotacji. Szerzej na ten temat w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 25*;
- m) do końca I półrocza 2024 r. szkolenia przeprowadzone na terenie zakładów karnych i aresztów śledczych, Fundacja wykazywała jako realizację zadania, o którym mowa w § 39 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia (tj. szkolenia z zakresu readaptacji osób osadzonych)¹⁴⁶. Formularzem zmian z 10 lipca 2024 r., sporządzonym w wyniku przeprowadzonej przez MS w 2024 r. kontroli realizacji Projektu¹⁴⁷, w której m.in. zakwestionowano miejsce przeprowadzania szkoleń podnoszących kompetencje społeczne przewidzianych do realizacji w ramach zadania, o którym mowa w § 39 ust. 1 pkt 5 (wg oferty¹⁴⁸ miały być przeprowadzane w jednostkach penitencjarnych, a faktycznie przeprowadzane były w PPP w Łodzi), Fundacja zgłosiła zmiany w zakresie i kosztorysie zadań, o których mowa w § 39 ust. 1 pkt 5 i 12 rozporządzenia, polegające na zakwalifikowaniu ww. szkoleń do zadań realizowanych na podstawie § 39 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia, jako kolejne z działań, obok szkoleń podnoszących kompetencje społeczne, indywidualnych zajęć z psychologiem oraz kosztów zatrudnienia osoby pierwszego kontaktu. Zmiana powyższa została ujęta w ofercie z 5 sierpnia 2024 r.¹⁴⁹

(akta kontroli str. 2931-2979, 3019-3037, 3343-3378, 9770, 10085-10183, 10347-10368, 10415-10431, 10933-10948, 11017-11584, 12009-12018, 12029-12036, 12762-12769, 12822-12866)

W zakresie udzielania przez Fundację pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem w ramach umowy DFS-VI.7211.67.2021, świadkom i osobom najbliższym, szczegółowej analizie poddano 129 wniosków¹⁵⁰, w wyniku czego stwierdzono:

- a) w 105 przypadkach wnioski dotyczyły przemocy domowej, przy której wykazano również m.in. bójki i pobicia (15 przypadków z łącznie 18), niealimentacje (16 przypadków z łącznie 24), groźby karalne (17 przypadków z łącznie 20) oraz inne przestępstwa nie wymienione wcześniej (10 przypadków z łącznie 19);
- b) błędy w formularzach polegające m.in. na niewykazywaniu stanu rodziny, rodzaju i skutku przestępstwa, dat przestępstwa, braku listy załączników i sporządzonych dokumentów przez prawników, braku wskazania wnioskowanej pomocy itd., zgodnie ze wzorem wniosku o udzielenie pomocy i instrukcją ich wypełniania, co opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 26 -29, 36*.
- c) w żadnym z badanych przypadków do wniosków nie dołączano dokumentów potwierdzających źródła i wysokość dochodów osób ubiegających się o pomoc. Prezes Fundacji wyjaśniła, że *informacje o źródłach dochodu były oświadczeniem klienta i nie było obowiązku przyjmowania dokumentów potwierdzających dochód, w związku z czym nie były pobierane takie dokumenty od beneficjentów*.

¹⁴⁶ Ujęte w wystąpieniu analizie ilościowej i kosztowej tego zadania są prezentowane jako realizacja zadania, o którym § 39 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia w sprawie Funduszu.

¹⁴⁷ Wystąpienie pokontrolne DFS-X.7231.3.1.2024 (bez daty), wg odręcznej adnotacji – odebrane z poczty 27 czerwca 2024 r.

¹⁴⁸ Do czasu zgłoszonej formularzem z 7 marca 2024 r. zmiany, dotyczącej realizacji zadania wyłącznie w 2024 r.

¹⁴⁹ Nr liczyby kontrolnej 088a-acf7-871a.

¹⁵⁰ Zw. dalej: Wnioskami o udzielenie pomocy.

CS
len
CP
14

NIK wskazuje, że brak obowiązku okazywania ww. dokumentów dawał możliwość beneficjentom składania dowolnych oświadczeń w zakresie wysokości ich dochodów, co mogło mieć wpływ na wysokość udzielanej pomocy;

- d) w 109 wnioskach określono wysokość dochodu przypadającego na członka rodziny, z czego w dziesięciu przypadkach nieprawidłowo wykazano jego wysokość, tj. w dwóch przypadkach zawyżono, a w ośmiu zaniżono wysokość dochodu. W pozostałych 20 wnioskach objętych próbą w ogóle nie wskazano wysokości dochodu.

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że powyższe wynikało z omyłki rachunkowej. W jednym przypadku¹⁵¹ dochód na członka rodziny wynosił 535 zł, a we wniosku wskazano „ok. 500 zł”.

NIK wskazuje, że w ww. przypadku nie uwzględniono także dochodów z programu Rodzina 500+¹⁵², które były uwzględniane w innych wnioskach, więc wysokość wykazanego dochodu została w rzeczywistości bardziej zaniżona.

- e) w 30 przypadkach w źródłach dochodów nie uwzględniono wpływów z programu Rodzina 500+/Rodzina 800+, co skutkowało zaniżeniem dochodów na członka rodziny.

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że wnioskodawcy nie zgłaszali korzystania ze świadczenia wychowawczego, dlatego nie uwzględniono tego w źródłach utrzymania.

- f) pomoc przyznana została: we wszystkich rodzajach określonych we wnioskach - 35 osobom, w części z wnioskowanej - 44 osobom, w części z wnioskowanej oraz innej - 11 osobom, całkowicie innej niż wnioskowana – czterem osobom, żadnej - 14 osobom¹⁵³ oraz w większym zakresie niż wnioskowana – 10 osobom¹⁵⁴. 105 wniosków dotyczyło przemocy domowej.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że każdy przypadek pomocy jest indywidualny i nie można go wpisać w sztywne ramy procedur, nie każdy beneficjent jest zainteresowany każdą formą wsparcia.

- g) na 109 wniosków, gdzie określono dochody przypadające na członka rodziny, w 95 przypadkach udzielono pomocy beneficjentom, w tym:

- 21 osobom o dochodach na członka rodziny poniżej 501 zł, przyznano średnio pomoc w wysokości 785,42 zł,
- 31 osobom o dochodach na członka rodziny w przedziale 501-1 001 zł, przyznano średnio pomoc w wysokości 1 152,53 zł,
- 31 osobom o dochodach na członka rodziny w przedziale 1 001-1 501 zł, przyznano średnio pomoc w wysokości 1 142,09 zł,
- siedmiu osobom o dochodach na członka rodziny w przedziale 1 501-2 001 zł, przyznano średnio pomoc w wysokości 1 996,75 zł,
- pięciu osobom o dochodach na członka rodziny powyżej 2 001,00 zł, przyznano średnio pomoc w wysokości 1 329,71 zł.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że wysokość i rodzaj udzielonej pomocy zależały od sytuacji, w jakiej znajdowała się poszkodowana osoba. Często miały miejsce przypadki, w których dochód na jednego członka rodziny był wysoki z powodu wysokich zarobków męża lub ojca. Przemoc domowa, ekonomiczna wobec kobiet to forma przemocy, która polega na kontrolowaniu dostępu do zasobów finansowych, ograniczaniu możliwości zarabkowania oraz manipulowaniu finansami w sposób, który utrudnia ofierze uzyskanie niezależności. Jest to jedna

¹⁵¹ Nr wev

¹⁵² Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 poz. 1576).

¹⁵³ Z czego w przypadku trzech osób średni dochód na członka rodziny wynosił w przedziale 200-500 zł, sześciu osób w przedziale 501-1 000 zł, po jednej w wysokości 1 435 zł i 2 357 zł, a w 2 przypadkach nie wskazano dochodów.

¹⁵⁴ Pozostałe przypadki dotyczyły niewskazania wnioskowanej pomocy, zgłoszenia się o pomoc w 2024 r. i braku strony wniosku, na którym powinna zostać wskazana wnioskowana pomoc.

z form przemocy, która może prowadzić do długotrwałych problemów finansowych i psychicznych.

- h) na 94 wnioski, w przypadku których nie przedłożono żadnych dokumentów potwierdzających przestępstwo, pomocy udzielono 83 osobom, natomiast na 35 przypadków gdzie takie dokumenty złożono nie udzielono pomocy pięciu beneficjentom.

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że nie mogła nikogo zmuszać do pomocy jaka wydawała się Fundacji najlepsza. Wyjaśniła, że zjawisko przemocy domowej jest trudne do udowodnienia np. przemoc psychiczna, emocjonalna czy ekonomiczna może być równie destrukcyjna, ale trudniejsza do udokumentowania niż przemoc fizyczna. Brak dokumentacji potwierdzającej przestępstwo czasami wynika z faktu, że ofiary bały się zgłaszać przemoc z obawy przed zemstą sprawcy. W niektórych przypadkach ofiary mogły napotkać trudności z uzyskaniem pomocy od służb, co utrudniało zebranie dowodów.

NIK wskazuje, że zgodnie z § 38 ust. 2 rozporządzenia w sprawie Funduszu, wniosek o udzielenie pomocy, a także dokumentacja podmiotu, o którym mowa w art. 43 § 8 pkt 1 KKW, związana z udzieleniem pomocy z własnej inicjatywy tego podmiotu, winny zawierać dane wnioskodawcy w zakresie niezbędnym do udzielenia pomocy, dokumenty potwierdzające okoliczności przez niego wskazane oraz uzasadnienie. Zgodnie natomiast z ogłoszeniem o konkursie, w przypadku braku dokumentów potwierdzających okoliczności wskazane we wniosku, należało przeprowadzić wywiad z beneficjentem w celu uprawdopodobnienia pokrzywdzenia przestępstwem.

- i) we wszystkich wnioskach zawarto opis przestępstwa, a wnioski (część A) zostały podpisane przez beneficjentów,
j) do wniosków były załączone, podpisane przez beneficjentów, informacje o przetwarzaniu danych osobowych,
k) w pięciu przypadkach nie wykazano w sprawozdaniach półrocznych¹⁵⁵ wysokości pomocy udzielonej beneficjentom.

Prezes Zarządu wyjaśniła, że prawdopodobnie jest to niedopatrzenie osoby pierwszego kontaktu.

- l) w sprawozdaniu sporządzonym elektronicznie za II półrocze 2023 r. nieprawidłowo wykazano wartość udzielonego wsparcia. W zakresie jednej osoby pokrzywdzonej wykazano pokrycie kosztów zakupu środków czystości w wysokości 50,00 zł oraz osobie jej najbliższe¹⁵⁶ w wysokości 49,94 zł (nie zamieszkujących razem), pomimo że zgodnie z fakturą zakupu tylko proszek do prania kosztował 59,99 zł.

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że ww. osoby przedłożyły fakturę wspólnie, a osoba pierwszego kontaktu dopilnowała jedynie, aby dokonując wydatki nie przekroczono limitu na jedną osobę wynoszącego 50 zł. Nie ingerowała w to jak uprawnieni podzieliły nabyte środki czystości.

- m) w jednym przypadku udzielona została pomoc osobie nieuprawnionej, co opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 29*,
n) w jednym przypadku beneficjentce z dwójką dzieci¹⁵⁶, uchodźcy z Ukrainy, udzielono pomoc o łącznej wartości 250 zł (bon żywnościowy). W innym przypadku beneficjentce, w tożsamym stanie faktycznym, również z dwójką dzieci¹⁵⁶ i również będącą uchodźcą z Ukrainy, odmówiono udzielenia pomocy. Oba wnioski o udzielenie pomocy zostały złożone w Punkcie Pomocy we Włocławku, z czego pierwszy 3 czerwca 2023 r., a drugi 2 czerwca 2023 r.

¹⁵⁵ Prowadzonych w formie pliku Excel, przekazywanych do Ministerstwa Sprawiedliwości.

¹⁵⁶ L.p. liczby porządkowe beneficjentów z zestawień pn. „Analiza wypełniania wniosków” i „Próba 129 wniosków o udzielenie pomocy” sporządzonego na potrzeby kontroli NIK).

Powyższe wskazuje na niejednorodne traktowanie beneficjentów, będących, według przedstawionej dokumentacji źródłowej, w zbliżonej sytuacji życiowej.

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że w pierwszym przypadku beneficjentka została uznana za osobę pokrzywdzoną, uprawnioną do korzystania z pomocy w oparciu o przedłożone dokumenty¹⁵⁷ i okoliczności powszechnie znane – wojna w Ukrainie, a rozporządzenie w sprawie Funduszu nie przewidywało ograniczeń wynikających z obywatelstwa osób pokrzywdzonych oraz miejsca popełnienia przestępstw. Ponadto Prezes Fundacji wyjaśniła, że MS w 2022 r. wydało wytyczne, zgodnie z którymi ośrodki pomocy pokrzywdzonym zostały zobowiązane do udzielania pomocy obywatelom Ukrainy pokrzywdzonym działaniami wojennymi na terytorium tego państwa, a nawet przekazało – do wykorzystywania w tym celu – stosowne formularze wniosków opracowane w języku ukraińskim.

W drugim przypadku decydujący był określony przez beneficjentkę rodzaj wnioskowanej pomocy, tj. sfinansowanie zorganizowanego wyjazdu przewidzianego dla osób małoletnich, ale w momencie złożenia tego wniosku Fundacja nie posiadała już żadnych środków z puli przewidzianej na realizację tego zadania w 2023 r.

NIK wskazuje, że mimo wystąpienia tych samych okoliczności w sposób niejednorodny dokonywano oceny podstaw udzielania pomocy. Beneficjentka, która nie otrzymała żadnej pomocy złożyła wniosek 2 czerwca 2023 r., wnioskowała o finansowanie kosztów zorganizowanego wyjazdu uprawnionego małoletniego oraz finansowanie środków transportu komunikacji publicznej. Na wskazany dzień Fundacja posiadała środki na oba rodzaje pomocy, w tym na koszty wyjazdu małoletniego w wysokości co najmniej 5 875 zł¹⁵⁸.

- o) łącznie w badanych przypadkach udzielono pomocy beneficjentom o wartości 149,5 tys. zł¹⁵⁹, z czego dwóm beneficjentom¹⁶⁰ przyznano wielokrotną pomoc finansową, z czego jednemu w postaci opłacania co pół roku energii elektrycznej (trzykrotnie) i opalu (jednokrotnie), łącznie na kwotę 1,7 tys. zł oraz drugiemu w I połowie 2022 r. opłacenia zakupu środków czystości, wyprawki szkolnej i kosztów wyjazdu małoletniego wraz z opiekunem i w II połowie 2023 r. kosztów wyjazdu małoletniego wraz z opiekunem, łącznie na wartość 2,1 tys. zł. W zakresie drugiego przypadku opiekun beneficjenta otrzymał również w I połowie 2022 r. pokrycie kosztów środków czystości w wysokości 44,97 zł i wyjazdu osoby uprawnionej z małoletnim w wysokości 0,8 tys. zł w I połowie 2022 r. jak i w II połowie 2023 r.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że część beneficjentów korzystała szeroko z oferowanej pomocy, natomiast część jednorazowo. Beneficjenci korzystali z pomocy dobrowolnie i mogą to robić przez cały czas trwania projektu. Dobieranie formy pomocy i jej skala były wypadkową tego, o co wnosił beneficjent oraz tego jakie były aktualnie możliwości Ośrodka.

- p) w przypadku pięciu beneficjentów¹⁶¹ wg Prezes Fundacji, wnioski o udzielenie pomocy zostały sporządzone za pośrednictwem środków komunikacji na odległość, bony żywnościowe zostały im przekazane za pośrednictwem Poczty Polskiej (cztery przypadki) lub/i zrefundowano koszty edukacji, czynszu i wyjazdu (trzy przypadki). Wskazani beneficjenci zamieszkiwali w odległości do 103 do 240

¹⁵⁷ M. in. opinie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

¹⁵⁸ Na podstawie wniosku innego beneficjenta z 10 czerwca 2023 r. Fundacja sfinansowała koszty zorganizowanego wyjazdu uprawnionego małoletniego w wysokości 1 500 zł, a w II połowie 2023 r. na ten cel wydatkowała 4 375 zł. Na pokrycie kosztów środków transportu komunikacji publicznej w II połowie 2023 r. Fundacja wydatkowała 671,60 zł.

¹⁵⁹ Bez kosztów wynagrodzenia osób pierwszego kontaktu.

¹⁶⁰ L.p. [redacted] (liczby porządkowe beneficjentów z zestawień pn. „Analiza wypełniania wniosków” i „Próba 129 wniosków o udzielenie pomocy” sporządzonego na potrzeby kontroli NIK).

¹⁶¹ L.p. [redacted]

km od LPPP, w którym udzielono im pomocy. Pomocy udzielono w terminie od trzech do 33 dni od dnia sporządzenia wniosku.

Prezes Fundacji nie przedłożyła żadnych dokumentów (faktur, ewidencji księgowej, poleceń zwrotnych nadania przesyłek) potwierdzających wysyłanie za pośrednictwem Poczty Polskiej, bonów żywieniowych do beneficjentów. Pomimo to, we wnioskach wskazywano datę i godzinę otrzymania bonu przez beneficjenta. Brak posiadania konkretnych dokumentów potwierdzających datę otrzymania bonów, Prezes wyjaśniła brakiem ewidencji rejestru pism przychodzących i wychodzących i brakiem rozbudowanych zadań i czynności administracyjnych w Fundacji, przy czym nie wyjaśniła źródła danych stanowiących podstawę wprowadzonych do wniosków godzin przekazanych bonów. Wyjaśniła jedynie, że (...) pomoc była udzielona, a osoby pierwszego kontaktu również przysyłały bonu. Ww. beneficjentom Fundacja udzieliła pomocy, pomimo że osoby pierwszego kontaktu dokonały weryfikacji tożsamości jedynie za pośrednictwem rozmowy telefonicznej, nie mając dostępu do dokumentów źródłowych, zarówno potwierdzających dane wnioskodawcy, jak i obejmujących opis przestępstwa.

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że osoby te chciały skorzystać z pomocy specjalistów i pojawiły się w miejscu świadczenia pomocy psychologicznej. Osoba pierwszego kontaktu po przeprowadzonej rozmowie z beneficjentem miała możliwość weryfikacji u specjalisty prawidłowości zebranych informacji, a w późniejszym etapie uzyskania wszystkich podpisów przez klienta.

NIK wskazuje, że z uwagi na brak dokumentacji źródłowej, osoby udzielające pomocy nie miały wglądu w szczegółową informację o beneficjencie jak i przestępstwie, niezbędną do udzielenia indywidualnej i celowej pomocy. Ponadto zgodnie z przyjętą procedurą wynikającą z oferty za weryfikację beneficjenta, w tym uznanie zasadności udzielonej mu pomocy odpowiadać powinna osoba pierwszego kontaktu.

- q) w 75 przypadkach koordynator projektu nie potwierdził podpisem udzielenia pomocy w wymiarze i kwotach wskazanych w załączniku B, co stanowiło naruszenie §8 ust. 2 pkt 4 umowy dotacji i co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości pkt 30*.

(akta kontroli str. 3379-4892, 5214-5221, 5307-5354, 5378-5521, 5555, 5573-5690, 9556-9715, 12746-12761)

10f.) W związku z realizacją umowy DFS-V.7222.14.2023 do końca czerwca 2024 r. Fundacja przyjęła łącznie 197 wniosków o udzielenie pomocy postpenitencjarnej, w tym 91 wniosków złożyły osoby pozbawione wolności¹⁶², 97 wniosków złożyły osoby zwolnione z AŚ/ZK, a dziewięć – osoby najbliższe dla osób zwolnionych z AŚ/ZK. W jednym przypadku odnotowano udzielenie pomocy telefonicznie¹⁶³, przy czym zgromadzono dokumentację również w wersji papierowej.

(akta kontroli str. 10401-10412, 10415-10428, 11725-11761, 11856-11904, 11927-11979, 13481-13509, 13534-13559)

W związku z realizacją umowy DFS-VI.7211.67.2021 do końca czerwca 2024 r. Fundacja przyjęła 2112 wniosków o udzielenie pomocy złożonych przez 1258 osób, z czego 879 osób (1589 wniosków) miało statut osoby pokrzywdzonej, 360 osób (488 wniosków) były osobami najbliższymi, przy czym 14 z nich wystąpiło również jako osoby pokrzywdzone, 28 osób (30 wniosków) było świadkami, a pięć osób (pięć wniosków) złożyło wnioski, ale zostały uznane jako nieuprawnione.

(akta kontroli str. 9531-9551)

11. Obie kontrolowane umowy tj. DFS-V.7222.14.2023 jak i DFS-VI.7211.67.2021 nie zobowiązały Fundacji do przekazania środków na współfinansowanie przedmiotu umowy tj. wkładu własnego.

¹⁶² Przebywające w areszcie śledczym/zakładzie karnym.

¹⁶³ W dniu 21 kwietnia 2023 r.

ll
CP
lp

(akta kontroli str. 9556-9715, 9826-9910, 11762-11763, 11856-11904, 11927-11977)

12. W związku z realizacją umowy DFS-V.7222.14.2023 do końca czerwca 2024 r., Dysponent przekazał Fundacji środki w łącznej kwocie 562,5 tys. zł. Przelewów dokonano w terminach: 31 marca 2023 r. (150 tys. zł¹⁶⁴), 15 czerwca 2023 r. (75 tys. zł), 11 września 2023 r. (75 tys. zł), 12 lutego 2024 r. (87,5 tys. zł), 16 kwietnia 2024 r. (87,5 tys. zł), 27 czerwca 2024 r. (87,5 tys. zł).

Pierwsza transza za 2024 r. przekazana została z opóźnieniem w stosunku do terminów wynikających z § 5 pkt 6 ww. umowy dotacji, zgodnie z którym winna być płaćna do 14 stycznia 2024 r.¹⁶⁵

(akta kontroli str. 1110-1144, 9826-9910, 10190-10195)

Na realizację umowy nr DFS-VI.7211.67.2021 do końca czerwca 2024 r. Dysponent przekazał Fundacji środki w łącznej kwocie 3 015,1 tys. zł, w 11 transzach tj. 14 stycznia 2022 r. (262,7 tys. zł), 28 marca 2022 r. (262,7 tys. zł), 24 czerwca 2022 r. (262,7 tys. zł), 23 września 2022 r. (262,7 tys. zł), 09 stycznia 2023 r. (275,9 tys. zł), 22 marca 2023 r. (275,9 tys. zł), 29 czerwca 2023 r. (275,9 tys. zł), 20 września 2023 r. (275,9 tys. zł), 24 maja 2024 r. 573,8 tys. zł¹⁶⁶, 18 czerwca 2024 r. (286,9 tys. zł).

Pierwsza i druga transza za 2024 r. przekazane zostały z opóźnieniem w stosunku do terminów wynikających z § 2 ust. 5 ww. umowy, zgodnie z którym pierwsza transza za 2024 r. płaćna powinna być do 14 stycznia 2024 r., a druga do 30 marca 2024 r.

W okresie od stycznia 2024 do 24 maja 2024 r. Fundacja realizowała niezbędne do kontynuacji pomocy zadania, których finansowanie nastąpiło dopiero po otrzymaniu środków z MS. Prezes wyjaśniła, że FS wstrzymał środki finansowe bez wcześniejszego uprzedzenia i pomimo wielu prób kontaktu z MS, Fundacja nie otrzymała żadnych informacji w sprawie.

(akta kontroli str. 1100-1144, 6687-6734, 6739-6880, 9556-9715)

13. W ramach realizacji umowy DFS-V.7222.14.2023 w okresie od kwietnia 2023 r. do czerwca 2024¹⁶⁷ Fundacja poniosła wydatki w łącznej kwocie 413,4 tys. zł¹⁶⁸ tj. 39,4% przyznanej kwoty dotacji (1 050,0 tys. zł), a w ramach realizacji umowy nr DFS-VI.7211.67.2021 w okresie od stycznia 2022 r. do końca czerwca 2024 r. wydatki w wysokości 2 480,2 tys. zł¹⁶⁹, co stanowiło 54,9% przyznanej kwoty dotacji (4 519,6 tys. zł).

Analiza 100% wydatków kwalifikowanych – merytorycznych, poniesionych w okresie realizacji obu ww. projektów do czerwca 2024 r. wskazała, że:

- wszystkie wydatki w obu projektach zostały faktycznie poniesione w okresie realizacji zadania;
- dowody księgowe za okres styczeń 2022 r. – grudzień 2023 r. zawierały załączniki dokumentujące koszty merytoryczne, przy czym w załącznikach dołączanych do dokumentów z okresu od stycznia 2022 r. do końca czerwca 2022 r. oraz w okresie od stycznia do końca grudnia 2023 r. wskazano w nazwie projektu błędne lata realizacji projektu w ramach umowy DFS-VI.7211.67.202, tj. 2019-2021 zamiast 2022-2025;
- zastosowane stawki godzinowe za świadczoną pomoc prawną i psychologiczną w ramach umowy DFS-VI.7211.67.2021 mieściły się w kwotach przewidzianych w kosztorysie. Z kolei w przypadku umowy DFS-V.7222.14.2023 dwóm specjalistom, przeprowadzającym szkolenia z zakresu kompetencji zawodowych

¹⁶⁴ I transza 75 tys. zł i II transza 75 tys. zł przekazana w tym samym dniu 31 marca 2023 r.

¹⁶⁵ Z zastrzeżeniem zawarcia umowy finansowej do 31 grudnia 2023 r. Fundacja podpisała umowę w dniu 24 października 2023 r.

¹⁶⁶ Transze I (286,9 tys. zł) i II (286,9 tys. zł).

¹⁶⁷ Według sprawozdania za I półrocze suma kontrolna 4fb3-ee-63-6c3e, za II półrocze 2023 suma kontrolna 26b2-a3c7-5f93 oraz za I półrocze 2024 r. suma kontrolna 6b21-f20b-7169.

¹⁶⁸ W tym 111,1 tys. zł kosztów administracyjnych.

¹⁶⁹ Dane na podstawie sprawozdania za I półrocze 2024 r. suma kontrolna a482-b297-77cb.

jak i readaptacji społecznych wypłacano wynagrodzenie niezgodne ze stawkami określonymi przez strony w umowach o współpracy, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 46*;

- osobie pierwszego kontaktu w PPP w Łodzi składki ZUS i zaliczkę na podatek z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę za luty 2024 r. zapłacono w czerwcu 2024 r., tj. z niemal półrocznym opóźnieniem wobec wymogów wynikających z art. 47 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych¹⁷⁰ i art. 38 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych¹⁷¹. Powyższe opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 52*. Ponadto w sprawozdaniu z realizacji zadania za I półrocze 2024 r. – niezgodnie ze stanem faktycznym – wykazano, że płatność ta dokonana została w marcu 2024 r.;
- większość wydatków poniesionych w związku z realizacją umowy DFS-VI.7211.67.2021 była racjonalna i efektywna. Wyjątek stanowiło udzielanie świadczeń z kategorii 17, tj. *finansowanie kosztów wyjazdu: a) osoby uprawnionej wraz z małoletnim, nad którym sprawuje pieczę, b) uprawnionego małoletniego wraz z osobą, pod której pieczę pozostaje, podczas którego udzielana będzie pomoc, o której mowa w pkt 41*¹⁷², gdzie poniesione wydatki były niezgodne z przeznaczeniem, a w dwóch z sześciu analizowanych przypadkach częściowo wydatkowane na inne osoby niż wskazani beneficjenci, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 37*.

(akta kontroli str. 1290-1314, 1349-1356, 1695-2707, 6254-6734, 9881-9218)

14. Wszystkie wydatki w ramach obu badanych umów dotacji były ponoszone wyłącznie za pośrednictwem rachunku bankowego wyodrębnionego do obsługi każdej umowy dotacji osobno, w formie przelewów.

(akta kontroli str. 1100-1144, 6254-6734, 6742-6881)

15. Dla umowy DFS-VI.7211.67.2021 w latach 2022-2023, a dla umowy DFS-V.7222.14.2023 w 2023 r. Fundacja prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową, zgodnie z wytycznymi wynikającymi z odpowiednio § 8 ust. 9 oraz § 9 ust. 6 ww. umów dotacji. Od stycznia 2024 r., w związku ze zmianą firmy odpowiadającej za prowadzenie księgowości, Fundacja nie założyła i nie prowadziła na bieżąco ksiąg rachunkowych, w tym dla obu objętych kontrolą NIK projektów. Powyższe działanie stanowiło naruszenie wskazanych wyżej postanowień umów dotacji, a także art. 4 ust. 2, 11-13 i 20 ust. 1 urach. Księgi rachunkowe za 2024 r. Fundacja rozpoczęła prowadzić po rozpoczęciu kontroli NIK w maju 2024 r., o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 42*.

W konsekwencji w okresie od 1 stycznia 2024 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 3 czerwca 2024 r., nie zapewniła również trwałości zapisów księgowych po zakończeniu poszczególnych okresów sprawozdawczych w sposób, o którym mowa w art. 18 urach.

W związku z opisaną wyżej zmianą podmiotu odpowiadającego za prowadzenie ksiąg rachunkowych, Fundacja nie dokonała w terminie wynikającym z art. 11a pkt 1 urach. zawiadomienia urzędu skarbowego, o miejscu prowadzenia ksiąg rachunkowych, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 43*.

(akta kontroli str. 294-296, 3343-3378, 9430-9530, 12867-12894)

W przyjętych w Fundacji zasadach polityki rachunkowości (dalej: polityka rachunkowości)¹⁷³, nie opisano zasad postępowania przy ewidencji i rozliczeniu środków otrzymanych na realizację zadań objętych umowami: DFS-VI.7211.67.2021 oraz DFS-V.7222.14.2023, co było niezgodne odpowiednio z § 8 ust. 13 oraz § 9 ust. 10 ww. umów dotacji. Ponadto, pomimo zmiany od 1 stycznia 2024 r. programu

¹⁷⁰ Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497).

¹⁷¹ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226).

¹⁷² Tj. psychoterapia, pomocą psychiatryczną lub psychologiczną.

¹⁷³ Wprowadzonej Uchwałą Zarządu Fundacji „Dies Mei” z dnia 3 stycznia 2018 r.

dy lera CP 4p

księgowego oraz zmiany od 1 stycznia 2023 r. zasad ewidencjonowania kosztów oraz kont księgowych przypisanych do realizacji poszczególnych umów, nie wprowadzono ww. zmian do polityki rachunkowości. Powyższe zagadnienia szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 40 i 41.*

(akta kontroli str. 583-1099, 1145-1150)

W 2022 r. Fundacja ewidencjonowała wszystkie koszty¹⁷⁴ związane z realizacją umowy DFS-VI.7211.67.2021 na koncie pozabilansowym 930-9 „Rozliczenie dotacji za 2022 r. – WŁOCLAWEK2 – Umowa DFS-VI.7211.67/2021 (FS)” natomiast od 2023 r. na koncie 500-1-8¹⁷⁵ „Koszty działalności statutowej nieodpłatnej sfinansowanej z dotacji – Umowa nr DFS-VI.7211.67/2021 Włocławek(2)”. W 2022 r. i 2023 r. wydzielona ewidencja księgowa prezentowała salda niezgodne z wartościami wydatkowanych środków pieniężnych, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 45.*

(akta kontroli str. 290-293, 367, 693-984, 1145-1150, 2965-2979, 3038-3046, 6254-6685, 9430-9530, 12039-12240)

W związku z realizacją umowy DFS-V.7222.14.2023, na koncie wyodrębnionym do ewidencjonowania operacji związanych z świadczeniem pomocy postpenitencjarnej (500-1-10) saldo operacji na dzień 31 grudnia 2023 r. było niższe o 0,3 tys. zł od kwoty poniesionych wydatków ujętych w sprawozdaniu z realizacji zadania za II półrocze 2023 r. Ponadto na koncie tym zaewidencjonowano operację *dofinansowanie do wyjazdu M(...) K(...) 5/w/07/2023*, na kwotę 1,0 tys. zł, pomimo, że Fundacja nie finansowała tego typu pomocy w ramach pomocy postpenitencjarnej. Prezes Fundacji wyjaśniła, że było to wynikiem omyłki pisarskiej, gdyż zapis dotyczył wynajmu lokalu. Zaewidencjonowano również operację *Pomoc prawna Łódź A1/12/2023* na kwotę 2,2 tys. zł, pomimo że faktycznie Fundacja nie dokonała takiego wydatku. Powyższe stanowiło naruszenie § 6 umowy dotacji w zw. z art. 24 ust. 1 urach, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 45.*

(akta kontroli str. 2369-2476, 12058-12240)

16. Wszystkie dowody księgowe dotyczące kwalifikowanych wydatków merytorycznych za lata 2022-2023 opisywane były według załącznika nr 6 do umów dotacji nr DFS-VI.7211.67.2021 oraz DFS-V.7222.14.2023. Jednocześnie załączniki, na których dokonano stosownych adnotacji o dacie weryfikacji i zatwierdzenia wydatku, nie były trwale połączone z dowodem księgowym (np. poprzez opis po drugiej stronie dokumentu), a jedynie zszyte.

Dowody księgowe za okres styczeń 2022 r. – grudzień 2023 r. były opisywane według określonych w załącznikach do umów dotacji wzorów. Jednocześnie dowody księgowe za okres kwiecień – czerwiec 2023 r. dotyczące umowy DFS-V.7222.14.2023 i styczeń – czerwiec 2023 r. DFS-VI.7211.67.2021 dotyczące umowy DFS-VI.7211.67.2021 opisywane były i zatwierdzane głównie po dokonanych wydatku. Ponadto część dowodów z lipca 2023 r. opisano według daty sprzed otrzymania dowodu księgowego, tj. niezgodnie z postanowieniami umowy dotacji i art. 21 i 22 urach, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 47a).*

W przypadku dowodów księgowych za 2024 r. dotyczących obu kontrolowanych umów, Fundacja nie dokonała ich opisów, co stanowiło naruszenie postanowień odpowiednio §8 ust. 11 umowy DFS-VI.7211.67.2021 i §9 pkt 8 umowy DFS-V.7222.14.2023 i art. 21 i 22 urach, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 44.*

(akta kontroli str. 1750-2707, 2965-3018, 6909-8962, 9556-9715, 9826-9855)

17. Zgodnie z postanowieniami obu kontrolowanych umów dotacji nie więcej niż 25% wartości kosztów kwalifikowanych realizacji przedmiotu umów mogło być

¹⁷⁴ W tym noty księgowe dotyczące kosztów administracyjnych.

¹⁷⁵ Z wyłączeniem not księgowych dotyczących kosztów administracyjnych.

przeznaczone na koszty administracyjne związane z realizacją przedmiotu umowy. Fundacja pobierała z otrzymanych dotacji koszty administracyjne na zasadzie ryczałtu, traktując te wydatki jako poniesione. Nie prowadziła wykazu kosztów administracyjnych, zaś dokonując płatności z bieżącego rachunku bankowego Fundacji ewidencjonowała wszystkie te płatności na jednym koncie księgowym przeznaczonym dla tego rachunku. W konsekwencji powyższego brak było możliwości powiązania poszczególnych wydatków z konkretną umową dotacji oraz potwierdzenia ich kwalifikowalności. Działanie to stanowiło naruszenie § 4 ust. 1 umów dotacji, w zw. z § 33 rozporządzenia w sprawie Funduszu. Zagadnienie szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 51*.

Co więcej, żaden z dowodów księgowych będących podstawą dokonywanych ww. operacji, nie był opisany zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 6 i art. 22 ustawy o rachunkowości, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 44*.

(akta kontroli str. 2965-2979, 8870-8962, 9263, 9317-9347, 9349, 13363-13479)

W ramach realizacji umowy DFS-VI.7211.67.2021 kwoty z tytułu pokrycia kosztów administracyjnych przelewano z wyodrębnionego rachunku bankowego na konto bieżące Fundacji na podstawie not księgowych, których łączna wartość w poszczególnych latach 2022, 2023 oraz I połowie 2024 r. przy realizacji ww. umowy nie przekroczyła 25% łącznej wysokości poniesionych w danym roku wydatków i wynosiła odpowiednio: 246 tys. zł w 2022 r., 270 tys. zł w 2023 r. i 117,5 tys. zł w 2024 r. (do końca czerwca).

W związku z realizacją umowy DFS-V.7222.14.2023, Fundacja otrzymała w 2023 r. kwotę dotacji w wysokości 300 tys. zł, a w I połowie 2024 r. w wysokości 262,5 tys. zł, z czego co miesiąc przekazywała z wyodrębnionego do ww. umowy rachunku bankowego na swój rachunek bieżący 1/12 kosztów administracyjnych określonych w danym roku kalendarzowym (w wysokości 25% łącznej kwoty wydatków kwalifikowanych tj. 74,6 tys. zł za 2023 r. i 36,5 tys. zł za I połowę 2024 r.). Kwota 74,6 tys. zł, stanowiąca koszty administracyjne za 2023 r. wykazana została w sprawozdaniach za I i II półrocze 2023 r. oraz I półrocze 2024 r. Jednocześnie pismem z dnia 22 września 2023 r. MS poinformowało Fundację, że koszty administracyjne za styczeń – marzec 2024 r. w kwocie 18,7 tys. zł pobrane zostały nienależnie z uwagi na brak udokumentowania realizacji zadań Fundacji w ww. okresie¹⁷⁶.

W konsekwencji faktyczna kwota kosztów administracyjnych wynosiła 55,9 tys. zł. Sprawozdań za 2023 r. nie skorygowano o wartość zwrotu, co Prezes Fundacji wyjaśniła wskazując, że (...) *według naszej oceny, koszty te zgodnie z umową powinny być naliczone w kwocie zryczałtowanej 74,6 tys. zł. (...) Nasze sprawozdania zostały przygotowane według najlepszej wiedzy i zgodnie z rzeczywistością poniesionymi wydatkami na działalność administracyjną. (...) zostaliśmy poinformowani, że nie zostaną uznane bez jakiegokolwiek wyjaśnienia. Zwrot ten dokonany został na podstawie informacji z Ministerstwa.*

Po uwzględnieniu ww. zwrotów faktyczna kwota wykorzystanej dotacji z MS na zadania merytoryczne w 2023 r. wynosiła 186,2 tys. zł, a w I połowie 2024 r. 116,2 tys. zł. Z kolei koszty administracyjne wyniosły w 2023 r. 55,9 tys. zł (30,0% kosztów poniesionych na zadania merytoryczne), a w I połowie 2024 r. 36,5 tys. zł (31,4%).

W związku z powyższym koszty administracyjne nie przekroczyły 25% wartości ogółem kosztów kwalifikowanych poniesionych w 2023 r. (242,1 tys. zł).

(akta kontroli str. 2745-2746, 2965-2979, 3161-3324, 3343-3378, 6253-6880, 11585-11982, 12241-12305, 12635-12640)

¹⁷⁶ Kwota została zwrócona w ramach rozliczenia dotacji w styczniu 2024 r.

Z kosztów administracyjnych Fundacja finansowała w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. umowę zawartą ze spółką z o.o.¹⁷⁷ w przedmiocie doradztwa i kompleksowej obsługi marketingowej oraz Public Relations¹⁷⁸. W ramach realizacji ww. umowy ustalono wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie [redacted] miesięcznie netto oraz dodatkowo [redacted] za godzinę ponad ustalony limit obsługi graficznej. W ww. okresie Spółka z o.o. wystawiła Fundacji 24 faktury (na kwotę ogółem 60,0 tys. zł brutto) za *Usługi zgodne z umową z dn. 01.06.2019 dot. Włocławek*, przy czym według opisu żadna nie dotyczyła pomocy postpenitencjarnej w Łodzi, a opis ww. FV zawierał odwołanie do umowy ze spółką z 2019 r., która już nie obowiązywała. Jak zeznała Prezes Fundacji, brak wskazania w FV umowy DFS-V.7222.14.2023 czy DFS-VI.7211.67.2021 oraz przywołania w opisie daty umowy ze spółką wynikała z omyłki, gdyż spółka realizowała na zlecenie Fundacji zadania w związku z ww. pomocą postpenitencjarną i pomocą pokrzywdzonym.

Żadna z FV nie była też opisana według wymogów art. 21 i 22 urach, w sposób umożliwiający identyfikację przedmiotu realizacji, pod FV nie załączano protokołów potwierdzających odbiór prac, analogicznie do opisanych we wcześniejszej części wystąpienia pokontrolnego dowodów księgowych dotyczących kosztów administracyjnych. Ponadto Prezes Fundacji nie była w stanie potwierdzić co konkretnie i kiedy zlecała ww. spółce. Działanie to stanowiło naruszenie § 3 ust. 3 i 9 umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023 oraz § 3 ust. 1 i 9 umowy DFS-VI.7211.67.2021, zgodnie z którym za wydatki kwalifikowane można uznać te, które m.in. są niezbędne do realizacji zadania. Zagadnienie szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 47*.

(akta kontroli str. 1407-1449, 3161-3324, 3343-3378, 13035-13054)

W ww. umowie o współpracę strony zawarły klauzulę, zgodnie z którą na Fundację przeszły autorskie prawa majątkowe do wykonanych w danym miesiącu prac, będących przedmiotem umowy na polach eksploatacji, które nie obejmowały wszystkich wymaganych pól określonych w §5 ust. 1 pkt a), c), f), g) i h) umowy DFS-V.7222.14.2023, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 48*.

(akta kontroli str. 1407-1449, 3343-3378)

Z kosztów administracyjnych Fundacja finansowała miesięczną opłatę za najem punktu pomocy postpenitencjarnej w Łodzi. Jak ustalono w trakcie kontroli, miesięczna kwota najmu wynikająca z wystawionych FV za okres kwiecień – sierpień 2023 r. była niezgodna z kwotą ustaloną przez strony w umowie najmu, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 49*.

(akta kontroli str. 1287-1314, 3161-3324, 3343-3378, 9826-9855, 13035-13054)

18. Fundacja nie posiadała wewnętrznych procedur w zakresie udzielania zamówień publicznych, a zamówienia realizowane w związku z umową DFS-V.7222.14.2023 oraz DFS-VI.7211.67.2021 nie przekraczały kwoty 130 tys. zł.

(akta kontroli str. 9826-9855, 11725-11761, 11856-11904, 11927-11977, 12762-12819)

19-20. Fundacja terminowo realizowała obowiązki sprawozdawcze wynikające z obu badanych umów: DFS-VI.7211.67.2021 oraz DFS-V.7222.14.2023, przekazując do dysponenta: miesięczne wykazy osób, którym udzielono pomocy, wyciągi z wyodrębnionego rachunku bankowego do obsługi umowy dotacji, informacje kwartalne i sprawozdania półroczne. Wyjątek stanowiło przekazanie wyciągu bankowego za lipiec 2023 r. dot. umowy DFS-VI.7211.67.2021 z jednodniowym

¹⁷⁷ Spółka [redacted]

¹⁷⁸ W zakresie: [1] opracowania kreacji identyfikacji wizualnej na zlecenie Zamawiającego, [2] utrzymanie strony www wraz z redakcją tekstów; [3] prowadzenie kampanii reklamowych, [4] obsługi graficznej (30h miesięcznie); [4] obsługi produkcyjnej projektów graficznych – ulotki, banery, plakaty, broszury itp., [5] podejmowanie innych wyżej niewymienionych czynności związanych z obsługą marketingową mieszczących się w ryczałcie godzinowym.

opóźnieniem, w stosunku do terminu określonego w umowie, za które MS naliczyło karę. Jak wyjaśniła Prezes powyższe *było wynikiem pojedynczego przeoczenia*. Do 17 września 2024 r. Dysponent Funduszu nie zaakceptował skorygowanego sprawozdania za II półrocze 2023 r., jak również nie zgłosił uwag do sprawozdania za I półrocze 2024 r. dla obu ww. umów.

(akta kontroli str. 6104-6224, 11585, 9826-9855, 11585-11977, 11646-11982, 12762-12819, 13035-13054)

21. W związku z realizacją umowy dotacji DFS-VI.7211.67.2021 zgodnie z półrocznymi sprawozdaniami¹⁷⁹ za 2022 r., Fundacja zobligowana była do zwrotu niewykorzystanej dotacji w wysokości 7 205,04 zł wynikającej z rozliczenia wpłaconych przez MS transz za cztery kwartały 2022 r. Powyższą kwotę uregulowano w następujących terminach i kwotach: 7 128,67 zł w dniu 13 stycznia 2023 r., 29,15 zł w dniu 10 stycznia 2023 r., 6,00 zł i 0,72 zł w dniu 8 sierpnia 2023 r., 40,50 zł w dniu 17 sierpnia 2023 r. Kwota 7 128,67 zł została zwrócona do MS w terminie określonym umową, a pozostałe kwoty przekazywane były w trakcie postępowania administracyjnego prowadzonego w sprawie kontroli wydatkowania ww. środków. Na podstawie sprawozdań półrocznych za 2023 r. oraz w oparciu o wpływy rat dotacji, kwota do zwrotu za 2023 r. wynosiła 21 674,04 zł, przy czym Fundacja w dniu 8 stycznia 2024 r. przekazała do Ministerstwa 21 720,54 zł, tj. o 46,50 zł więcej. Zwroty niewykorzystanej dotacji dokonywane były w wysokościach sald rachunku bankowego projektu.

(akta kontroli str. 6250, 6738)

W związku z realizacją umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023 Fundacja na dzień 31 grudnia 2023 r. posiadała na wyodrębnionym rachunku bankowym saldo niewykorzystanych środków w wysokości 57 891,29 zł. W dniu 8 stycznia 2024 r. dokonała zwrotu kwoty 57 903,29 zł, powiększonej z dniem 4 stycznia 2024 r. o zwrot za grudniowe opłaty za rachunek.

Powyższe saldo niewykorzystanych środków uwzględniało dokonany z dniem 18 września 2023 r. z rachunku bieżącego fundacji przelew kwoty 18,7 tys. zł tytułem pobranych nienaależnie kosztów administracyjnych, opisanych we wcześniejszej części wystąpienia.

Zgodnie z wyjaśnieniami Prezes Fundacji kwota niewykorzystanych środków z dotacji za 2023 r. wynikała z braku zainteresowania klientów poszczególnymi rodzajami oferowanego wsparcia¹⁸⁰.

(akta kontroli str. 1100-1144, 3161-3324)

22. Fundacja terminowo przekazywała półroczne sprawozdania z wykonania umowy DFS-VI.7211.67.2021, przy czym dokumentacja oraz dane ujęte w sprawozdaniach wymagały jeszcze uzupełnienia oraz złożenia wyjaśnień. Fundacja była wzywana do przekazania do MS wylosowanej do badania dokumentacji finansowo-księgowej oraz dokumentacji związanej z udzieloną pomocą po każdym zakończonym półroczu. Po każdym wezwaniu, Fundacja dostarczała wymaganą dokumentację niemniej jednak z korespondencji wynika, że w odniesieniu do pism MS z 28 lipca 2023 r. odpowiedzi udzielono z opóźnieniem wynoszącym pięć dni roboczych. Prezes wyjaśniła, że pisma najprawdopodobniej dotarły do Fundacji z opóźnieniem, jednak swoich wyjaśnień nie udokumentowała.

(akta kontroli str. 6170, 6109, 6113-6245, 13035-13054)

Analogicznie w przypadku umowy DFS-V.7222.14.2023 Fundacja terminowo przekazywała półroczne sprawozdania z realizacji zadania. Na wniosek

¹⁷⁹ Sprawozdania zostały zatwierdzone przez MS pismami z dnia: 19 grudnia 2022 r. (za I półrocze) oraz 23 sierpnia 2023 r. (za II półrocze).

¹⁸⁰ Wsparcia polegającego na: organizowaniu i finansowaniu poradnictwa prawnego, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej, organizowaniu i finansowaniu programów podnoszących kompetencje społeczne, pokrywaniu kosztów związanych ze specjalistycznym leczeniem oraz promowaniu i wspieraniu przedsięwzięć służących skutecznej readaptacji społecznej.

CP
LP

Dg
Wn

Dysponenta¹⁸¹, w celu kompleksowego ich rozliczenia Fundacja przekazywała skany: wszystkich ujętych w Wykazie osób, którym udzielono pomocy wniosków złożonych przez beneficjentów; kopie wskazanych przez MS dokumentów finansowo-księgowych; dokumentów potwierdzających wykształcenie, doświadczenie oraz kwalifikacje wybranych osób.

Za I i II półrocze 2023 r. żądane dokumenty przekazane zostały w dniach: 3 sierpnia 2023 r.¹⁸² i 25 stycznia 2024 r., tj. w wyznaczonych (po zmianach) przez MS terminach, zaś za I półrocze 2024 r. z czterodniowym opóźnieniem.

Dysponent Funduszu nie wzywał Fundacji do uzupełniania przekazanych dokumentów. Dwukrotnie (w dniach 4 września 2023 r. i 6 czerwca 2024 r.) przekazał informacje o stwierdzonych w sprawozdaniach i informacjach kwartalnych błędach i na podstawie § 11 ust. 6 umowy dotacji, wezwał Fundację do złożenia wyjaśnień i/lub stosownych korekt w terminie odpowiednio 5 i 6 dni roboczych. Żądane wyjaśnienia Prezes Fundacji złożyła w dniach 11 września 2023 r. i 27 czerwca 2024 r., tj. z zachowaniem określonych przez Dysponenta terminów (po zmianach¹⁸³), zaś w dniach: 12 września 2023 r. i 27 czerwca 2024 r. złożyła korekty sprawozdań.

Pismem z 22 września 2023 r. Dysponent Funduszu poinformował Fundację o zaakceptowaniu sprawozdania za I półrocze 2023 r. i zatwierdzeniu kwoty wydatków w wysokości 34 973,78 zł¹⁸⁴.

(akta kontroli str. 11585-11977)

W wyniku porównania danych ujętych w sporządzonych przez Fundację i przekazanych do Dysponenta Funduszu informacjach kwartalnych¹⁸⁵ oraz półrocznych sprawozdaniach¹⁸⁶ (po korektach) z realizacji umowy DFS-V.7222.14.2023 z dokumentacją źródłową dotyczącą udzielonej pomocy stwierdzono, że:

- informację kwartalną za II kwartał 2024 r. sporządzono narastająco za okres od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwiec 2024 r. (tj. wraz z I kwartałem) i wykazano w niej błędne kwoty wydatków poniesionych na realizację zadań 1 i 13a, co Prezes Fundacji tłumaczyła pomyłką pracownika;
- w sprawozdaniach za II półrocze 2023 r. i I półrocze 2024 r. nie zostały uwzględnione, zgłoszone na podstawie formularzy zmian przekazanych do MS w dniach 6 września 2023 r. i 13 marca 2024 r., zmiany kosztorysu¹⁸⁷ oraz wartości docelowej wskaźników produktu i rezultatu¹⁸⁸, co miało wpływ na prezentowany przez Fundację stopień ich realizacji. Jak wynika z wyjaśnień Prezesa Fundacji, druk sprawozdania automatycznie narzuca jest w systemie AFS – razem z kwotami, a Fundacja nie może generować zmian w tym zakresie;
- jeden ze wskaźników produktu (nr 11 - liczba osób, która podjęła zatrudnienie w danym okresie, wykazywany przez Fundację w półrocznych sprawozdaniach w wielkościach odpowiednio: 5 za I półrocze 2023 r., 8 za II półrocze 2023 r. i 6 za I półrocze 2024 r.) był nieweryfikowalny z uwagi na brak gromadzenia przez Fundację informacji o liczbie osób, które podjęły zatrudnienie w danym okresie, a – jak wynika z wyjaśnień Prezesa Fundacji - stopień jego realizacji był

¹⁸¹ Pisma DFS.7222.14.2023 z 17 lipca 2023 r., 21 stycznia 2024 r. (otrzymany 22 stycznia 2024 r.) i 22 lipca 2024 r. wyznaczający termin przedłożenia dokumentów na trzy (za I i II półrocze 2023 r.) i pięć dni roboczych (za I półrocze 2024 r.) od daty otrzymania pisma.

¹⁸² Na wniosek Fundacji, Dysponent wyraził zgodę na wydłużenie terminu do 4 sierpnia 2023 r.

¹⁸³ Na wniosek Fundacji z 7 czerwca 2024 r. Dysponent wyraził zgodę na wydłużenie terminu do 28 czerwca 2024 r.

¹⁸⁴ W piśmie wskazano, że ww. kwota nie obejmuje wydatków administracyjnych, które rozliczone zostaną w ujęciu rocznym.

¹⁸⁵ Za II, III i IV kwartał 2023 r. oraz I i II kwartał 2024 r.

¹⁸⁶ Za I i II półrocze 2023 r. oraz za I półrocze 2024 r.

¹⁸⁷ W zakresie łącznej wysokości środków planowanych na realizację: w 2023 r. zadań określonych w § 39 ust. 1 pkt 5, 12 i 13 (nie ujęto zmiany zgłoszonej formularzem z 30 sierpnia 2023 r. i ujętej w ofercie z 15 września 2023 r.) oraz w 2024 r. zadań określonych w § 39 ust. 1 pkt 1, 3, 5, 12 i 13 (nie ujęto zmiany zgłoszonej formularzem z 7 marca 2024 r. i ujętej w ofercie z 5 czerwca 2024 r.).

¹⁸⁸ Zmiany zgłoszone w formularzu z 7 marca 2024 r. i ujęte w ofercie z 5 czerwca 2024 r. dotyczące wartości docelowej rezultatów nr 3 i 6 oraz produktu nr 4. Ponadto, w ww. ofercie nie ujęto zgłoszonego powyższym formularzem zwiększenia wskaźnika produktu nr 10.

- szacowany przez osobę aktywizacji zawodowej na podstawie rozmów z beneficjentami i informacji od prawnika;
- wykazany przez Fundację stopień realizacji: dwóch z siedmiu wskaźników rezultatu (w sprawozdaniach za II półrocze 2023 r. i I półrocze 2024 r.) oraz dwóch z 11 wskaźników produktu (w sprawozdaniu za II półrocze 2023 r.) był niezgodny ze stanem faktycznym, co miało wpływ na prezentowany w sprawozdaniach łączny stopień realizacji wskaźników w okresie realizacji Projektu. Fundacja wykazała bowiem: wartość wskaźnika rezultatu nr 2¹⁸⁹ na poziomie: 14 za II półrocze 2023 r. i 17 za I półrocze 2024 r., w sytuacji gdy z porad prawnych w tych okresach skorzystało odpowiednio: 18 i 19 osób; wartość wskaźnika rezultatu nr 5¹⁹⁰, na poziomie: 14 za II półrocze 2023 r. i 42 za I półrocze 2024 r., w sytuacji gdy w II półroczu 2023 r. z dofinansowania do najmu lokalu i/lub bonów żywnościowych skorzystało łącznie 25 osób¹⁹¹; zaś w I półroczu 2024 r. 31 osób¹⁹²; a także wartość wskaźnika produktu nr 5¹⁹³ za II półrocze 2023 r. na poziomie 14, w sytuacji gdy w ww. okresie tą formą pomocy objęto łącznie 91 osób oraz wartość wskaźnika produktu nr 9¹⁹⁴ za II półrocze 2023 r. w liczbie 45, w sytuacji gdy w ww. okresie szkoleniami w zakładach karnych objęto łącznie 34 osadzonych; Jak wynika z wyjaśnień Prezesa Fundacji, spowodowane to było pomyłką pracownika;
 - w sprawozdaniu za I półrocze 2024 ujęto płatność ZUS i US dokonaną w ramach wynagrodzenia osoby pierwszego kontaktu w czerwcu jako dokonaną w marcu, co szczegółowo opisano we wcześniejszej części wystąpienia pokontrolnego.
- (akta kontroli str. 10413-10428, 10432-11000, 11026-11982, 12762-12817, 12770-12819, 12822-12866)

23. W okresie objętym kontrolą, Fundacja dwukrotnie zleciła przeprowadzenie ewaluacji zadania realizowanego na podstawie umowy DFS-VI.7211.67.2021 (za 2022 r. i za 2023 r.) oraz jednokrotnie zadania realizowanego na podstawie umowy DFS-V.7222.14.2023 (za 2023 r.). Ewaluację każdorazowo zlecano temu samemu podmiotowi.

Ewaluacje za 2022 r. i 2023 r. sporządzone zostały niezgodnie z postanowieniami § 10 ust. 12 umowy DFS-VI.7211.67.2021 oraz §11 pkt 13 umowy DFS-V.7222.14.2023, co szerzej pisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w pkt 50*.

Z raportu z ewaluacji zadania DFS-VI.7211.67.2021 za 2022 r. wynikało, że spośród 24 rezultatów, sześć¹⁹⁵ było zagrożonych, a trzy¹⁹⁶ wymagały dodatkowego nadzoru ze strony koordynatora. W ramach realizowanych produktów, trzy były niezagrożone,

¹⁸⁹ Pn. podniesienie poziomu wiedzy prawnej u beneficjentów, obejmujący liczbę osób, które skorzystały z pomocy prawnej.

¹⁹⁰ Pn. zwiększenie poczucia bezpieczeństwa bytowego, obejmujący liczbę osób, które dostały bony i/lub dofinansowanie do najmu mieszkania.

¹⁹¹ W II półroczu 2023 r. 14 osób otrzymało dopłaty do najmu mieszkania, a 13 osoby bony żywnościowe (w tym w tym 2 osoby otrzymały obie formy pomocy), zatem z ww. form pomocy skorzystało łącznie 25 osób.

¹⁹² W I półroczu 2024 r. 11 osób otrzymało dopłaty do najmu mieszkania, a 30 osób bony żywnościowe (w tym 10 osób otrzymało obie formy pomocy), zatem z ww. form pomocy skorzystało łącznie 31 osób.

¹⁹³ Dotyczącego liczby osób, które skorzystały z zadania: organizowanie i finansowanie poradnictwa prawnego, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej (...).

¹⁹⁴ Dotyczącego liczby osób, które skorzystały z zadania: promowanie i wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć służących skutecznej readaptacji skazanych, działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym, organizowanie i prowadzenie szkoleń, organizowanie i zlecanie badań naukowych dotyczących sytuacji osób skazanych.

¹⁹⁵ Tj.: 1. Liczba osób, która skorzystała z zadania: organizowanie i finansowanie pomocy tłumacza w celu udzielenia pomocy prawnej osobie uprawnionej, jeżeli nie władza w wystarczającym stopniu językiem polskim, do czasu wszczęcia postępowania przygotowawczego; 2. Liczba osób, która skorzystała z zadania: organizowanie i finansowanie pomocy tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika w celu udzielenia pomocy prawnej (...); 3. Liczba osób, która skorzystała z zadania: pokrywanie kosztów świadczeń zdrowotnych, lekarstw w zakrocie, w którym lek nie podlegałby refundacji lub w części (...); 4. Liczba osób, która skorzystała z zadania: pokrywanie kosztów związanych z opieką nad dziećmi w żłobkach (...); 5. Liczba osób, które podniosły kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach i kursach; 6. Liczba osób, która skorzystała z zadania: zakup wartości niematerialnych i prawnych.

¹⁹⁶ Tj.: 1. Liczba świadków, którym podmiot planuje udzielić wsparcia, w wyniku którego zastosowana pomoc zminimalizuje traumę z bycia świadkiem czynu zabronionego; 2. Liczba osób, która skorzystała z zadania: organizowanie i finansowanie pomocy udzielanej przez osobę pierwszego kontaktu; 3. Liczba osób, która skorzystała z zadania: finansowanie przejazdów środkami komunikacji publicznej lub pokrywanie kosztów transportu związanych z uzyskiwaniem świadczeń i regulowaniem spraw określonych w § 4 ust. 1 pkt 1-10 ogłoszenia.

jeden zagrożony. W raporcie za 2023 r. w tożsamy sposób (jak w 2022 r.) oceniono i opisano poszczególne rezultaty i produkty.

W raporcie za 2022 r. wskazano na konieczność skierowania dodatkowej informacji do lokalnej Policji oraz szkół i nauczycieli o projekcie i jego celach, w celu dotarcia do potrzebujących.

Prezes wyjaśniła, że Fundacja podjęła dodatkowe działania przy udziale osób pierwszego kontaktu. Osoby pierwszego kontaktu podejmowały rozmowy z lokalną Policją, spotkania z przedstawicielami szkół. Były to rozmowy telefoniczne i spotkania. Nie potrafiła jednak wskazać żadnej szkoły, do której skierowano informację, nie posiadała również żadnej dokumentacji potwierdzającej powyższe twierdzenia.

Z raportu ewaluacji zadania DFS-V.7222.14.2023 wynikało, że spośród 11 zakładanych rezultatów projektu, jeden¹⁹⁷ wymagał nadzoru koordynatora, a realizacja pozostałych produktów, jak i wszystkich siedmiu rezultatów nie była zagrożona. Zgodnie z raportem weryfikacją, stosownie do §11 pkt 13 umowy dotacji, objęło 10% dowodów księgowych oraz wskazano na objęcie analizą 10% wniosków o udzielenie pomocy, przy czym z raportu nie wynika, ile konkretnie i które wnioski. W wyniku analizy stwierdzono, że dwa dowody księgowe wymagały weryfikacji i wyjaśnienia przez Fundację. Ponadto w raporcie wskazano, że konieczne staje się w przyszłości organizowanie warsztatów i kursów na temat podstaw ekonomii, budżetowania, oszczędzania i inwestowania mogłoby pomóc uczestnikom w lepszym zarządzaniu swoimi finansami (...) rozwój programów wspierających zatrudnienie, w tym pomoc w pisaniu CV, przygotowanie do rozmów kwalifikacyjnych oraz współpraca z przedsiębiorcami w celu zwiększenia dostępności miejsc pracy dla byłych więźniów. W przyszłości ważna jest współpraca z organizacjami zapewniającymi tymczasowe zakwaterowanie lub pomoc w znalezieniu stałego mieszkania. (...) organizowanie warsztatów dotyczących praw lokatorskich i obowiązków (...) organizowanie warsztatów i kursów kształcących podstawowe umiejętności życiowe takie jak gotowanie, zarządzanie gospodarstwem domowym, podstawowa opieka zdrowotna i higiena jest ważnym elementem, który należy wziąć pod uwagę w kolejnych latach.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że wskazane błędy w dowodach księgowych wynikają z omyłki pisarskiej, a pozostałe wytyczne wskazane w raporcie dotyczyły 2023 r. (...) działania nie zostały poddane dogłębnej analizie z uwagi na sytuację w której znalazła się Fundacja od początku 2024 r. tj. wstrzymanie środków (...). Ponadto pojawienie się kontroli instytucji państwowych sparaliżowały administracyjnie i wykonawczo fundację (...).

(akta kontroli str. 1249-1279, 3161-3342, 9219-9299, 12641-12646, 12770-12817)

24. Na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono, że w okresie objętym kontrolą w zakresie realizacji umowy nr DFS-VI.7211.67.2021 oraz DFS-V.7222.14.2023, Dysponent Funduszu wszczął z urzędu łącznie trzy postępowania administracyjne w sprawie kontroli prawidłowości wydatkowania dotacji, w celu określenia kwoty przypadającej do zwrotu i terminu, od którego nalicza się odsetki:

1. Obejmujące dotację za 2022 r. na pomoc pokrzywdzonym - pismo DFS-VI.7211.67.2021 z dnia 15 lutego 2023 r. W toku prowadzonego postępowania, w wyniku udzielonych wyjaśnień oraz dostarczonej dokumentacji, MS zatwierdziło w dniu 23 sierpnia 2023 r. rozliczenie dotacji, a w dniu 4 października 2023 r. umorzyło wszczęte postępowanie;
2. Obejmujące dotację za 2023 r. na pomoc pokrzywdzonym - pismo DFS-VI.7211.67.2021 z dnia 12 lutego 2024 r. Pismem z dnia 11 lipca 2024 r. wyznaczono termin załatwienia sprawy do 12 sierpnia 2024 r. ze względu na

¹⁹⁷ Liczba osób pozbawionych wolności, którym podmiot planuje udzielić wsparcia (wartość docelowa 200, osiągnięta 47).

znaczną liczę zgromadzonych w sprawie dokumentów i złożoność zebranego materiału dowodowego, który wymaga analizy;

3. Obejmujące dotację za 2023 r. na pomoc postpenitencjarną – pismo DSF-V.7222.14.2023 z 12 lutego 2024 r. Postępowanie jest w toku i sześciokrotnie wyznaczano nowy termin załatwienia sprawy¹⁹⁸.

(akta kontroli str. 6227-6249, 12019-12028)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Fundacja dokonała opisu zasobu administracyjno-rzeczowego w Ofercie na realizację pomocy postpenitencjarnej oraz w ofercie na pomoc pokrzywdzonym z naruszeniem pkt 2.8 Instrukcji składania ofert w ramach XV otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości oraz Instrukcji składania ofert w ramach XCVI otwartego konkursu ofert na lata 2022-2025 Pomoc Pokrzywdzonym i Świadkom Ośrodek – Włocławek na lata 2022-2025. I tak:

- a) W ofercie na pomoc postpenitencjarną wskazano, że do celów realizacji zadania Fundacja dysponuje w Łodzi na ul. Rewolucji 9 pomieszczeniami biurowymi o powierzchni ponad 100m², z czego jedno pomieszczenie biurowe przeznaczone jest do pracy indywidualnej, a drugie umożliwiać będzie prowadzenie swobodnej, nieskrępowanej rozmowy oraz zapewnia poufność. Zgodnie z ofertą lokal Fundacji miał posiadać również odrębny węzeł sanitarny, kuchnię dla pracowników Fundacji. W dalszej części Oferty dotyczącej lokalizacji biura projektu wskazano, że Fundacja korzystać będzie z pomieszczenia biurowego o pow. 20m² na podstawie umowy użyczenia od 2019 r.

Faktycznie jednak, Fundacja zgodnie z zawartą w dniu 30 grudnia 2022 r. umową podnajmu części lokalu użytkowego, otrzymała w podnajem jedno pomieszczenie, wraz ze zgodą na korzystanie z części wspólnych i socjalnych. Zgodnie ze wskazaną wyżej Instrukcją składania ofert Fundacja powinna była wskazać w Ofercie, jakim zapleczem dysponuje czy jest właścicielem wskazanych składników majątku czy najemcą, lub czy też dopiero planuje zakup/wynajem.

Prezes Fundacji zeznała, że: *tak organizujemy pracę, żeby mieć możliwość korzystania z całego lokalu. Mamy do dyspozycji wszystkie ww. pomieszczenia, ale faktyczna umowa użyczenia obejmuje jedno pomieszczenie*. Ponadto wyjaśniła, że opis lokalu był dla Fundacji jasny niemniej w kolejnych ofertach podjęte zostaną działania celem precyzyjnego opisywania formy prawnej korzystania z zasobów rzeczowo-lokalowych.

- b) W ofercie na pomoc pokrzywdzonym wskazano, że pomoc Fundacji świadczona będzie w Okręgowym Ośrodku Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem we Włocławku oraz w lokalnych punktach pomocy pokrzywdzonym przystępstwem w: Rypinie, Lipnie, Radziejowie, Aleksandrowie Kujawskim, nie określając tytułu prawnego do władania lokalem.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że *Opis zasobów w ofercie według nas był jasny niemniej jednak w kolejnych ofertach postaramy się bardziej precyzyjnie opisywać formy prawne korzystania z zasobów rzeczowo-lokalowych, co wyeliminuje tego typu niejasności*.

(akta kontroli str. 1287-1289, 3343-3378, 9826-9855, 13035-13054)

2. Fundacja, wbrew postanowieniom § 9 pkt 3 i 13 umowy DFS-V.7222.14.2023 oraz pkt 3 Oferty, nie przechowywała dokumentacji źródłowej związanej z realizacją pomocy postpenitencjarnej w biurze projektu w Łodzi przy ul. Rewolucji 1905 r. nr

¹⁹⁸ 12 marca 2024 r., 12 kwietnia 2024 r. 10 maja 2024 r., 10 czerwca 2024 r., 11 lipca 2024 r., 12 września 2024 r.

CP
4

9, lok. 34. Całość dokumentacji przechowywana była w lokalu w Pabianicach, niewyszczególnionym w Ofercie.

Jak wyjaśniła Prezes Fundacji, zaistniała sytuacja była wynikiem niezamierzonej pomyłki (...) W treści oferty użyliśmy tego samego sformułowania „biuro projektu” zarówno w kontekście miejsca realizacji zadania, jak i dla lokalizacji, w której faktycznie przechowujemy dokumentację niezwiązaną bezpośrednio z realizacją projektu. Lokalizacja biura projektu, w którym przechowujemy dokumentację projektową, jest przeznaczona dla wszystkich projektów realizowanych przez Fundację. (...) Dodatkowo, z punktu widzenia logistyki i kosztów, umiejscowienie biura projektu dla wszystkich projektów realizowanych przez Fundację (...) w jednym miejscu ułatwia dostęp do dokumentów (...) i jednocześnie zmniejsza koszty funkcjonowania. Centralizacja dokumentacji pozwala na sprawniejszą organizację pracy i efektywniejsze zarządzanie zasobami. Dokonamy stosownych zmian w ofercie.

NIK wskazuje, że na powyższe uwagę zwracało także MS w prowadzonych kontrolach i wizytacjach, a Fundacja nie dokonała stosownych zmian ani w treści oferty, ani w zakresie miejsca przechowywania dokumentów, co Prezes Fundacji wyjaśniła przeoczeniem oraz spiętrzeniem zadań związanych m.in. z jednoczesnymi kontrolami NIK i Urzędu Celno-Skarbowego.

(akta kontroli str. 297-320, 9826-9910, 2931-2964, 3019-3037, 3343-3378, 10093-10183, 12746-12761, 12822-12866)

3. Fundacja, z naruszeniem obowiązku określonego w ust. 7 (Zasób administracyjno-rzeczowy podmiotu składającego ofertę umożliwiający realizację zadania) pkt 2 (Pozostałe istotne zasoby) swojej oferty w ramach umowy nr DFS-VI.7211.67.2021, nie oznaczyła biura projektu logotypem i nazwą ustaloną przez MS oraz nie opatrzyła informacją o źródłach finansowania.

Prezes wyjaśniła, że zgodnie z podpisaną umową Fundacja miała obowiązek oznaczenia tylko głównego i lokalnego punktu. Jednak po zapoznaniu się z zapisami Oferty wyjaśniła, że Fundacja wystosuje do Dysponenta Funduszu formularz zmian, w którym poprosi o dokonanie korekty w ofercie w zakresie powyższego obowiązku. (akta kontroli str. 3161-3324, 9556-9715, 9826-9910, 10093-10183, 12271-12275)

4. Fundacja z naruszeniem obowiązku określonego w § 1 ust. 15 pkt a umowy dotacji DFS-VI.7211.67.2021 podpisała z Gminą Miasto Radziejów umowę na najem sali konferencyjnej celem prowadzenia LPPP w ramach umowy, w której to umowie strony określiły czas użytkowania lokalu przez maksimum 10 godzin miesięczne, w sytuacji, gdy zgodnie z założeniami ww. umowy Punkty Lokalne miały być czynne 10 godzin w tygodniu. Również stawka czynszu najmu jaką Fundacja płaciła wynajmującemu wyliczana była przy założeniu, iż sala użytkowana będzie przez 10 godzin miesięcznie.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że Punkt Lokalny w Radziejowie był czynny 10 godzin w tygodniu, a błąd jest prawdopodobnie zawarty w umowie przez niedopatrzenie i wpisanie 10 godzin miesięcznie zamiast tygodniowo. Obje umowy zostaną poprawione.

(akta kontroli str. 3343-3378, 5248-5253, 5545-5546, 5573-5690, 9556-9715)

5. Fundacja z naruszeniem wymogu określonego w § 6 pkt 11 Ogłoszenia o konkursie, w Punktach Lokalnych w Radziejowie, Aleksandrowie Kujawskim i Lipnie w których świadczone pomocy pokrzywdzonym w związku z umową DFS-VI.7211.67.2021, nie zapewniła dyskrecji beneficjentom pomocy podczas spotkań z osobami pierwszego kontaktu oraz specjalistami. W Punkcie w Radziejowie kontakt ze specjalistami prowadzony był w tym samym pomieszczeniu, co z osobą pierwszego kontaktu, natomiast w Punktach w Aleksandrowie Kujawskim i Lipnie kontakt ze specjalistami prowadzony był w pomieszczeniu przeznaczonym na Punkt, a osoba pierwszego kontaktu na ten czas wychodziła z pomieszczenia na korytarz budynku, w którym

zlokalizowany był LPPP i w tej sytuacji nie miała możliwości zapewnienia dyskrekcji kolejnemu beneficjentowi podczas świadczenia pomocy.

W ofercie Fundacja z kolei wskazała, że¹⁹⁹ – problemy z poufnością przeprowadzanych rozmów – słyszalność treści rozmów ze specjalistami w poczekalni – zostaną zminimalizowane poprzez: odpowiednie umiejscowienie pomieszczeń, wyciszenie drzwi, ewentualne uruchomienie muzyki w poczekalni. Jak ustalono w toku kontroli takich działań jednak nie podjęto.

(akta kontroli str. 5228-5236, 5573-5690, 9556-9715)

Prezes Fundacji wyjaśniła, że w Radziejowie osoba pierwszego kontaktu wychodziła z pomieszczenia w trakcie udzielania porady przez specjalistę, a w przypadku przyścia kolejnego beneficjenta był on umawiany na inną godzinę. Prezes wyjaśniła, że również w Lipnie i Aleksandrowie Kujawskim beneficjent miał zapewnioną dyskrekcję, jednak nie było sytuacji, aby w jednym czasie udzielana była porada przez specjalistę i osobę pierwszego kontaktu. Gdyby jednak taka sytuacja miała miejsce, beneficjent zostałby umówiony na kolejną godzinę. Wyjaśniła także, że dotychczas żaden z beneficjentów nie zwrócił uwagi na konieczność wyciszenia drzwi lub puszczenia muzyki w poczekalni, dlatego takich działań nie podejmowano.

(akta kontroli str. 5493-5521)

NIK wskazuje, że zgodnie z umową dotacji i ofertą poszczególne LPPP powinny być otwarte dla beneficjentów w określonych dniach i godzinach. Biorąc pod uwagę trudną sytuację osób pokrzywdzonych przestępstwem powyższa sytuacja mogła powodować zniechęcenie lub rezygnację ze skorzystania z pomocy w ramach Funduszu Sprawiedliwości, w szczególności przez osoby zamieszkałe w dalszej odległości od Punktów.

6. Fundacja, z naruszeniem obowiązku określonego w pkt 7. Oferty stanowiącej załącznik do umowy DFS-VI.7211.67.2021, nie zapewniła swobodnego i samodzielnego dostępu do LPPP w Lipnie osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózkach inwalidzkich - z uwagi na bariery architektoniczne (wysoki krawężnik blokujący dostęp do budynku).

(akta kontroli str. 5228-5230, 5573-5690, 13534-13559)

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że Fundacja dysponuje składaną rampą najazdową i osoba niepełnosprawna może skorzystać z oferowanej pomocy lokalnego punktu. Osoby niepełnosprawne mogą skorzystać ze środków komunikacji na odległość.

(akta kontroli str. 5490-5522)

NIK wskazuje, że ww. rampa znajdowała się w Ośrodku we Włocławku a nie w Punkcie w Lipnie, a jedna rampa nie mogła zapewnić dostępu osobom niepełnosprawnym do dwóch Punktów jednocześnie. Osoba pierwszego kontaktu w Lipnie, z którą przeprowadzano oględziny Punktu, nie wskazała na posiadanie w tym Punkcie rampy. Dodatkowo rampa została zakupiona dopiero w październiku 2022 r., tym samym również w Ośrodku we Włocławku nie zapewniono dostępu osobom niepełnosprawnym przez pierwsze dziewięć miesięcy realizacji projektu. Jednocześnie Fundacja wskazała w ofercie, że zarówno Ośrodek, jak i wszystkie LPPP zapewniają dostęp osobom niepełnosprawnym.

7. Fundacja z naruszeniem ust. 6 (*Zasób kadrowy przewidywany do zaangażowania przy realizacji zadania (...)*) część III rozdziału *Sposób i struktura zarządzania projektem* Oferty będącej załącznikiem do umowy DFS-VI.7211.67.2021 nie zapewniła nadzoru członka Rady Fundacji z uprawnieniami doradcy podatkowego nad koordynatorem oraz obsługą finansowo - księgowo - kadrową, w ramach którego winna być weryfikowana prawidłowość prowadzenia dokumentacji merytorycznej i finansowej.

¹⁹⁹ Pkt 17 Analizy ryzyka.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że *wkradł się błąd w treść oferty (...) omyłkowo przepisano informacje z poprzedniej oferty, co spowodowało nieaktualność danych. W międzyczasie doszło do zmiany w składzie Rady Fundacji, a osoba z uprawnieniami doradcy podatkowego, która wcześniej pełniła rolę przewodniczącego Rady Fundacji, nie sprawuje już tej funkcji.* Prezes wyjaśniła, że pomimo zmian w Radzie, Fundacja współpracowała z doradcą podatkowym, który do 31 grudnia 2023 roku prowadził księgi rachunkowe Fundacji. W opinii NIK, brak osoby faktycznie sprawującej ww. nadzór, mógł skutkować licznymi błędami w dokumentacji finansowej i ewidencji księgowej.

(akta kontroli str. 3161-3324, 9556-9715)

8. Fundacja z naruszeniem ust. 7 (*Zasób administracyjno-rzeczowy podmiotu składającego ofertę umożliwiający realizację zadania*) pkt 2 (*Pozostałe istotne zasoby*) Oferty będącej załącznikiem do umowy DFS-VI.7211.67.2021 nie zapewniła elektronicznej bazy klientów, zgodnej z wymogami RODO, w której umieszczone byłyby dane osobowe, a także potwierdzenia każdej odbytej porady wraz z informacją o osobie udzielającej wsparcia oraz źródle finansowania porady. Prezes wyjaśniła, że wszystkie dane osobowe oraz informacje dotyczące porad prawnych i psychologicznych są przechowywane w jednym pliku Excel, który został opracowany przez MS i stanowił załącznik nr 9 do umowy dotacji. Prezes wskazała, że plik ten zawiera szczegółowe informacje dotyczące beneficjentów, zakresu udzielonej pomocy, daty porad oraz danych kontaktowych i umożliwia łatwe wyszukiwanie danych, co pozwala na znalezienie konkretnych osób, zakresu udzielonej pomocy oraz danych kontaktowych. W zakresie wskazania osoby udzielającej wsparcia, Prezes wyjaśniła, że *plik Excel nie ma takiej możliwości, tj. nie ma nazwisk specjalistów, którzy tej pomocy udzielili.*

NIK wskazuje, że sporządzanie i przekazywanie do MS wykazu osób, którym udzielono pomocy, według wzoru stanowiącego załącznik do umowy dotacji, nie czyni zadość realizacji obowiązku polegającego na ewidencjonowaniu w elektronicznej bazie danych udzielonych porad, z zachowaniem wymogów RODO. Ponadto NIK wskazuje, że zapisy Oferty były podstawą oceny merytorycznej w konkursie na powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Sprawiedliwości i tym samym ich realizacja była obligatoryjna.

(akta kontroli str. 3161-3324, 3343-3378, 9556-9715)

9. Prezes Fundacji będąca jednocześnie Koordynatorem obu badanych projektów, z naruszeniem obowiązku określonego w części I rozdziału *Sposób i struktura zarządzania projektem* Oferty będącej załącznikiem do umowy DFS-VI.7211.67.2021 i umowy DFS-V.7222.14.2023, w okresie objętym kontrolą nie składała odrębnego sprawozdania obejmującego wykaz podejmowanych przez siebie działań wraz z podaniem osiągniętych wskaźników.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że był to zapis standardowy, gdyż *koordynator sprawozdaje na bieżąco zarządowi Fundacji swoje działania (najczęściej na spotkaniach osobistych).* W związku z łączeniem funkcji koordynatora i Prezesa Fundacji w ramach dotacji DFS-VI.7211.67.2021 oraz umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023 nie składano sprawozdania – pani Magdalena Stajuda musiałaby składać sprawozdanie pani Magdalenie Stajuda.

NIK wskazuje, że na podstawie ww. zapisów Koordynator zobowiązany był do składania odrębnego sprawozdania obejmującego wykaz podejmowanych przez siebie działań wraz z podaniem osiągniętych wskaźników, a zatem, ww. obowiązek dotyczy odrębnych sprawozdań od tych, które są wymagane na podstawie pozostałych postanowień umów dotacji czy Oferty.

(akta kontroli str. 3161-3324, 9556-9751, 9826-9910)

10. Fundacja, wbrew postanowieniom § 5 ust. 1 i 7 umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023, nie nabyła skutecznie autorskich praw majątkowych do utworu sfinansowanego ze

środków Funduszu Sprawiedliwości, tj. Sprawozdania z badania dotyczącego sytuacji osób skazanych. W konsekwencji powyższego nie mogła udzielić dysponentowi Funduszu licencji jak i zezwolić na wykonywanie zależnego prawa autorskiego do tego utworu.

Jak ustalono w toku kontroli Fundacja zleciła za 14 tys. zł przeprowadzenie badań i stworzenie artykułu opisującego metody i wyniki analizy – spółce z o.o., na podstawie umowy z 10 lipca 2023 r. Co prawda, w umowie tej uregulowano zagadnienia dotyczące praw autorskich majątkowych do utworu, przy czym spółka z o.o. zleciła kompleksowe wykonanie przedmiotu umowy z Fundacją osobie trzeciej, z którą spółka nie zawarła pisemnej umowy dotyczącej przeniesienia autorskich praw majątkowych, której dochowanie jest warunkiem przeniesienia tych praw, zgodnie z art. 53 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych²⁰⁰.

Jak zeznał Prezes spółki, której Fundacja zleciła wykonanie ww. utworu (...) spółka nie miała doświadczenia w zakresie realizacji badań będących przedmiotem umowy z dnia 10.07.2023 r. i dlatego zakres badań i metodykę pozostawiono Pani Profesor w całości. (...) szukałem po publikacjach osób które robiły zbliżone zadania i w ten sposób natrafiłem na publikację Pani (...). Spółka wykonywała jedynie zadania pośrednika pomiędzy Panią Profesor a zakładamy karnymi, a także transport ankiet i ich wstępne zliczenie. (...) Umowa pisemna z Panią Profesor nie była zawierana, ponieważ to Pani Profesor nie widziała takiej potrzeby, spółka z resztą też. (...) Nie zawarto pisemnej umowy na przeniesienie praw autorskich z Panią Profesor, gdyż pani Profesor nie widziała takiej potrzeby. Aprobowała jednak wykorzystanie wyników badań przez Fundację DIES MEI.

Prezes Fundacji zeznała, że (...) badaniami zajmował się Pan (...). Według mojej wiedzy wszystko zostało zrealizowane. Zagadnienia na pewno były ze mną konsultowane, ale z uwagi na upływ czasu i zakres materiału, którym się zajmuję, nie pamiętam szczegółów. Z uwagi na wieloletnią współpracę mamy zaufanie do Pana (...). Ostateczne sprawozdanie sporządziła Pani Profesor (...). Mnie od strony Fundacji interesowało wykonanie zadania. Jak Pan (...) realizował zadanie, czy ponosił dodatkowe koszty i z kim współpracował należało już do obowiązków Pana (...). (...) Nie ma umowy zawartej z Panią Profesor. Uznano, że mamy prawa do dysponowania badaniami. Brak nabycia praw autorskich wynikał z niedopatrzeń i przeoczeń.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że Fundacja nie może przenieść na inny podmiot więcej praw niż sam posiada. Skutkiem powyższego zaniechania jest fakt, iż beneficjentowi nie przysługują prawa autorskie do powstałego utworu na żadnym z wymienionych w umowie dotacji pól eksploatacji i tym samym nie mogą być one przekazane Dysponentowi.

(akta kontroli str. 1372-1406, 2965-2980, 3343-3378, 9826-9855)

11. Fundacja wbrew obowiązкови określönemu w § 7 ust. 1 umowy DFS-VI.7222.14.2023 nie zamieściła na artykule, stanowiącym jedyny produkt umowy o przeprowadzenie badań z dnia 10 lipca 2023 r., którego koszt wyniósł 14,0 tys. zł i został w całości opłacony w 2023 r. ze środków FS, klauzuli *Sfinansowano ze środków z Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości*.

Jak zeznała Prezes Fundacji, powyższe wynikało z niedopatrzeń. Prezes zeznała także, że po kontroli NIK, prezes Spółki z o. o., której Fundacja zleciła przeprowadzenie badań, skontaktował się z autorem utworu celem dokonania jego korekt, także w ww. zakresie i że klauzula zostanie uzupełniona przed publikacją wyników badań na stronie internetowej Fundacji.

(akta kontroli: 1372-1406, 2974-2980, 3343-3378, 9826-9855)

²⁰⁰ Dz.U. z 2022 r. poz. 2509

12. Fundacja z naruszeniem obowiązku określonego w § 7 ust. 4a umowy DFS-VI.7222.14.2023 przekazała do MS wyniki badań, opracowane na podstawie umowy dnia 10 lipca 2023 r. zawartej ze spółką z o.o. dotyczących osób skazanych z niemal półrocznym opóźnieniem. Opracowanie przekazano do MS dopiero w dniu 26 czerwca 2024 r. tj. po rozpoczęciu kontroli NIK w sytuacji, gdy w myśl ww. postanowienia winno być przekazane w terminie 15 dni od dnia zakończenia roku. Sprawozdanie z badań zakończono, a Fundacja dokonała zapłaty za wykonany produkt do 31 grudnia 2023 r.

Jak wyjaśniła Prezes Fundacji (...) *nie było formalnej korespondencji dotyczącej akceptacji tego sprawozdania, a głównym celem było uzyskanie wyników badań, które miały na celu ocenę skuteczności prowadzonych działań.*

(akta kontroli: 1372-1406, 2965-2980, 3343-3378, 9826-9855, 13035-13054)

13. Fundacja, wbrew postanowieniom części III pkt. 37.13-39.13 Oferty stanowiącej załącznik do umowy DFS-VI.7222.14.2023 zadanie, o którym mowa w § 39 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia w sprawie Funduszu, realizowała w niepełnym zakresie. Zgodnie z Ofertą Fundacja zobowiązała się do pokrywania kosztów związanych z organizacją i udzielaniem pomocy rzeczowej w formie: a) żywności lub bonów żywnościowych; b) odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej lub bonów towarowych. Tymczasem, kontrola wykazała, że udzielana przez Fundację w ramach tego zadania pomoc ograniczona była do wydawania bonów żywnościowych i nie obejmowała innych ww. form pomocy rzeczowej.

Jak wyjaśniła Prezes Fundacji, „(...) *w poprzednich projektach Fundacja DIES MEI pozyskiwała odzież, bieliznę, obuwie oraz środki czystości i higieny osobistej, między innymi dzięki współpracy z organizacjami takimi jak [REDAKCYJA]. Czasem wspieraliśmy te zasoby własnymi zakupami, aby kompleksowo zaspokajać potrzeby naszych beneficjentów. Dokonamy zmiany oferty w najszybszym możliwym terminie.*”

(akta kontroli str. 9856-9898, 10039-10084, 10401-10428, 10432-11016, 11026-11584, 11725-11761, 11856-11904, 11927-11977, 11983-12008)

14. Fundacja, z naruszeniem ust. 8 *Jakość przedstawionej oferty* lit. f *Opis zaplanowanych do osiągnięcia rezultatów i produktów zadania* (...) Oferty stanowiącej załącznik do umowy dotacji DFS-VI.7211.67.2021, kilkakrotnie wykazywała w osiągniętych rezultatach osoby, które otrzymywały to samo świadczenie lub pomoc w różnych okresach sprawozdawczych, w sytuacji gdy w myśl ww. postanowienia (określającego sposób monitorowania rezultatów), jedna osoba korzystająca z pomocy OOPP/LPPP na przestrzeni 4 lat winna być uwzględniana do osiągniętych rezultatów w ciągu 4 lat jednokrotnie. Skutkiem powyższego działania było prezentowanie w 13 z 24 rezultatów danych zawyżonych oraz przekazywanie do MS oraz ewaluatorów błędnej informacji na temat wykonania projektu.

Prezes wyjaśniła, że rezultaty były uzupełnianie na podstawie wspólnych weryfikacji z opiekunem projektu po stronie Dysponenta, Fundacja przekazywała do Ministerstwa listę osób, którym, w danym okresie udzielono pomocy, a na tej podstawie opiekun przy pomocy nam nieznanego narzędzia (prawdopodobnie narzędzie oparte na rozwiązaniu Excel z założonymi formułami) informował nas jaka była liczba nowo obsłużonych osób²⁰¹. Prezes Fundacji nie wyjaśniła natomiast czego dotyczyły założone w wykazie osób – formuły. W odniesieniu do wskaźników zaprezentowanych za I półrocze 2024 r. Prezes wyjaśniła, że powyższe wynikało z błędów pracownika.

(akta kontroli str. 5556-5572, 6225-6226, 6735-6737, 9350-9429, 12822-12866)

²⁰¹ W ramach rozmów telefonicznych.

15. Fundacja wbrew § 9 ust. 5 umowy DFS-V.7222.14.2023 oraz § 8 ust. 5 umowy nr DFS-VI.7211.67.2021 nie realizowała prawidłowo obowiązków informacyjnych dotyczących realizowanych projektów, i tak:

- a) nie zawiadomiła Dysponenta, w terminie 14 dni od dnia przekazania informacji odbiorcom o rozpoczęciu udzielania pomocy postpenitencjarnej oraz o jej zakresie; i o wykonaniu tego obowiązku.

Prezes Fundacji, pomimo dwukrotnego pytania NIK, nie wyjaśniła przyczyn ww. nieprawidłowości.

- b) nieterminowo przekazała kuratorom, sądom okręgowym i rejonowym, zakładom karnym i aresztom śledczym z obszaru Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Łodzi informacje o rozpoczęciu udzielania pomocy postpenitencjarnej oraz o jej zakresie. Zgodnie z ww. postanowieniem umowy dotacji Fundacja zobowiązana była do poinformowania o świadczonej pomocy w terminie 14 dni od daty zawarcia umowy głównej oraz każdorazowo w terminie 14 dni kalendarzowych od daty zawarcia umów finansowych. Umowę dotacji podpisano w dniu 28 marca 2023 r., a finansową na 2024 r. w dniu 24 października 2023 r. Tym samym Fundacja zobowiązana była do przekazania ww. informacji w terminach odpowiednio: do 11 kwietnia 2023 r. i do 7 listopada 2023 r. W rzeczywistości informację Fundacja przekazała w dniach 21 listopada 2023 r. (do dziewięciu jednostek penitencjarnych) oraz 9 i 16 stycznia 2024 r. (zarówno do jednostek penitencjarnych, jak i do sądów okręgowych i rejonowych oraz kuratorów), tj. po upływie odpowiednio niemal 8 miesięcy oraz 9,5 miesiąca od daty zawarcia umowy dotacji oraz jednego i 2,5 miesiąca od daty zawarcia umowy finansowej na 2024 r. Jak wyjaśniła Prezes Fundacji *Nieterminowe przekazanie informacji spowodowane było błędnym zrozumieniem zapisu w umowie. Błędnie zinterpretowaliśmy zapis, iż informacje możemy wysłać po rozpoczęciu nowego roku, na który została zawarta umowa finansowa. Wynikające z tego opóźnienie było niezamierzone i wynikało z naszego błędnego przekonania co do terminów realizacji obowiązków informacyjnych określonych w umowie.*

- c) nie poinformowała w terminie 14 dni od zawarcia umowy, o świadczonej pomocy pokrzywdzonym właściwych miejscowo sądów apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, wydziałów zamiejscowych prokuratury krajowej, prokuratury regionalnej, okręgowej, rejonowej oraz wszystkich komendy policji z terenu, na którym realizowane jest zadanie.

Prezes Fundacji w oświadczeniu złożonym w dniu 4 lutego 2022 r. i przekazanym do MS zadeklarowała, że „informacje zostały rozesłane do odpowiednich instytucji”. W wyjaśnieniach do NIK wskazała natomiast, że pracownicy, którzy często są kuratorami sądowymi, osobiście odwiedzali ww. podmioty w celu poinformowania o kontynuacji świadczonej pomocy oraz pozostawienia ulotki, plakatu, kontaktu. Prezes nie posiadała jednak dokumentacji z tych wizyt. Z kolei, z informacji udzielonych NIK od 59 instytucji, które Fundacja miała obowiązek poinformować, tylko trzy²⁰² potwierdziły spełnienie obowiązku informacyjnego w wymaganym terminie.

Odnosząc się do ww. informacji, Prezes wyjaśniła, że dopełniła obowiązku informacyjnego w wymaganym 14-dniowym terminie, jednak nie miała wpływu na to, kiedy informacje te zostaną odebrane i zarejestrowane przez odbiorców. W wyjaśnieniach wskazała, że reakcja ze strony instytucji mogła być opóźniona.

(akta kontroli str. 367-582, 3019-3046, 3161-3324, 4893-5213, 9556-9715, 9754-9765, 9826-9910, 10190-10206, 10271-10272, 13035-13054)

16. Fundacja wbrew wymogom wynikającym z pkt 8 ppkt d Oferty stanowiącej integralną część umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023, nie poinformowała o świadczonej

²⁰² Prokuratura Okręgowa we Wrocławku, Sąd Rejonowy w Radziejowie, Sąd Rejonowy we Wrocławku.

pomocy właściwych miejscowo sądów apelacyjnych, wydziałów zamiejscowych prokuratury krajowej, prokuratur regionalnych, okręgowych, rejonowych oraz wszystkich komend policji z terenu na którym realizowane jest zadanie, nie zapraszała ww. podmiotów do monitoringu potrzeb i sytuacji osób skazanych oraz nie przekazywała im aktualności dotyczących realizowanego wsparcia.

Jak zeznała Prezes Fundacji, „Nie przekazywaliśmy informacji pisemnie do komend policji z uwagi na to, że były przekazane na spotkaniach [REDAKTED] Łódź (stowarzyszenie w którym informowaliśmy o pomocy postpenitencjarnej głównie Pani (...) i Pan (...)). Ja w tych spotkaniach nie uczestniczyłam. Nie wiem, czy przekazano informacje do wszystkich komend i do ilu faktycznie przekazano. Co do sądów wydawało mi się, że poinformowaliśmy wszystkie właściwe miejscowo i że tyle będzie wystarczająco”.

(akta kontroli str. 3038-3324, 3343-3378, 9826-9910, 11983-12008, 12762-12817, 12822-12866)

17. Fundacja porozumienia zawarte z jednostkami penitencjarnymi przekazała Dysponentowi z opóźnieniem od 44 do 101 dni w stosunku do terminu określonego w § 1 pkt 20 umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023. Zgodnie z ww. postanowieniem Fundacja była zobowiązana do przekazania Dysponentowi porozumień o współpracy, zawartych pomiędzy Fundacją a jednostkami służby więziennej (ZK i AŚ) z okręgu łódzkiego, w terminie 14 dni od ich podpisania. Zawarte w okresie od 8 maja 2023 r. do 4 lipca 2023 r. porozumienia Fundacja przekazała do MS w dniu 31 sierpnia 2023 r., tj. z opóźnieniem od 44 do 101 dni.

Jak wyjaśniła Prezes Fundacji, podpisane porozumienia przychodziły z zakładów karnych pocztą tradycyjną, w związku z czym ich skany przekazane zostały do Ministerstwa niezwłocznie po otrzymaniu w oryginale ich kompletnych, uzupełnionych wersji.

(akta kontroli str. 9826-9910, 10210-10238, 10241-10272, 12762-12817, 12822-12866)

18. Fundacja z naruszeniem obowiązków określonych w § 1 ust. 21 umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023, a także § 2 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2 porozumień o współpracy, nie realizowała części postanowień porozumień zawartych z ZK/AŚ, dotyczących organizacji – minimum raz na kwartał – spotkań przedstawicieli Fundacji z wyznaczonymi w ZK/AŚ koordynatorami a także nie opracowywała rocznych harmonogramów tych spotkań. Wg informacji pozyskanych z ZK/AŚ, współpraca pomiędzy Fundacją a jednostkami penitencjarnymi odbywała się głównie w postaci kontaktów telefonicznych i mailowych, podejmowanych głównie z inicjatywy tych jednostek, a umawiane spotkania były wielokrotnie przekładane przez Fundację. Nie organizowano odrębnych, przewidzianych w § 2 ust. 1 pkt 3 porozumień o współpracy, spotkań przedstawicieli Fundacji z wyznaczonymi w ZK/AŚ koordynatorami oraz nie opracowano rocznych harmonogramów spotkań, o których mowa w § 2 ust. 2 tych porozumień.

W sprawie braku harmonogramów spotkań, Prezes wyjaśniła, że osoby współpracujące z Fundacją w zakładach karnych nie są w stanie precyzyjnie określić, ilu osadzonych zdecyduje się na udział w szkoleniach. Dodatkowo, w okresie wakacyjnym pracownicy zakładów karnych i aresztów śledczych, jak również specjaliści Fundacji, przebywają na urloпах, co utrudnia wcześniejsze ustalenie terminu spotkań. Prezes wyjaśniła również, że Fundacja jest w stałym kontakcie osobistym/telefonicznym/zdalnym ze służbami więziennymi, a przedstawiciele Fundacji wzięli udział w trzech odprawach organizowanych w OISW. Ponadto Prezes podała, że (...) od podpisania umowy z Ministerstwem Sprawiedliwości byliśmy osobiście w dziesięciu ZK/AŚ. Do spotkania nie doszło tylko w IV kwartale 2023 z uwagi na wyczerpanie limitów związanych z pomocą w ZK/AŚ (zadanie nr 12).

NIK wskazuje, że zgodnie z informacjami uzyskanymi od dyrektorów jednostek penitencjarnych, spotkania te związane były z przeprowadzeniem przez psychoterapeutów szkoleń dla osadzonych, z czego tylko w jednym spotkaniu²⁰³ uczestniczyła Prezes Fundacji.

(akta kontroli str. 9826-9910, 10210-10238, 10241-10400, 11983-12008, 12762-12817, 12822-12866)

19. W okresie od 27 marca 2024 roku do 31 lipca 2024 r.²⁰⁴ oraz od 27 marca 2024 roku do 26 września 2024 r.²⁰⁵ Fundacja, z naruszeniem wymogu określonego w § 1 ust. 15 lit. a umowy nr DFS-VI.7211.67.2021, nie zapewniła w LPPP w Aleksandrowie Kujawskim oraz w Rypinie bezpośredniego dostępu do osoby pierwszego kontaktu. Prezes wyjaśniła, że pomoc w tych punktach była dostępna w formie zdalnej (telefonicznie, online), a również fizycznie w sposób ciągły w LPPP w Lipnie i OOPP we Włocławku. Prezes wyjaśniła, że sytuacja ta wynikała z faktu, że od stycznia 2024 roku Dysponent Funduszu nie przekazywał transz pieniężnych na realizację zadań projektowych, nie informując o przyczynach, zaś pracownicy wykonywali swoje obowiązki bez pewności co do wynagrodzenia i terminu jego wypłaty. W wyniku tej sytuacji pracownik pierwszego kontaktu, który wykonywał obowiązki w LPPP w Aleksandrowie Kujawskim oraz Rypinie zrezygnował z pracy.

(akta kontroli str. 367-587, 5693-5697, 5728-5737, 9300, 9552-9555, 13035-13054)

NIK wskazuje, że zgodnie z § 1 ust. 15 a. umowy w LPPP beneficjenci mieli mieć zapewniony bezpośredni dostęp do osoby pierwszego kontaktu w dniach od poniedziałku do soboty, dwa razy w tygodniu po pięć godzin, tj. łącznie tj. 10 godzin tygodniowo. Co więcej ponowne uruchomienie środków finansowych nastąpiło 24 maja 2024 r. podczas gdy umowa z nową osobą pierwszego kontaktu w LPPP w Aleksandrowie Kujawskim Fundacja zawarła dopiero w dniu 1 sierpnia 2024 r., zaś z osobą pierwszego kontaktu w LPPP w Rypinie w dniu 27 września 2024 r.

20. Fundacja, wbrew obowiązkowi określonemu w art. 149 § 1 Kodeksu pracy²⁰⁶, w zw. z § 6 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie dokumentacji pracowniczej²⁰⁷, nie prowadziła ewidencji czasu pracy²⁰⁸ dwóch osób pierwszego kontaktu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę na potrzeby realizacji dotacji nr DFS-VI.7211.67.2021 oraz dwóch osób zatrudnionych do realizacji zadań wynikających z umowy DFS-V.7222.14.2023 tj. specjalisty aktywizacji zawodowej oraz osoby pierwszego kontaktu w PPP w Łodzi. Prezes zeznała, że Fundacja nie gromadzi takich szczegółowych danych. Wyjaśniła, także że ewidencja czasu pracy nie została wprowadzona z uwagi na specyfikę i elastyczność zadań realizowanych przez osoby pierwszego kontaktu, które wykonywały pracę na zasadzie zadaniowego czasu pracy. Prezes wyjaśniła, że (...) ich obowiązki obejmowały nie tylko dyżury w stałych lokalizacjach, ale także przygotowanie znacznej ilości dokumentacji, przydzielania pomocy pokrzywdzonym, ustalenie zakresu wsparcia – wymagały elastyczności czasowej i miejscowej. (...) z zasady założyliśmy, że osoby w punktach pomocy będą wykonywały swoje obowiązki na zasadzie zadaniowego czasu pracy. Wynika to z niskich kosztów – inne działanie, wprowadzenie zasady czterech oczu przy

²⁰³ W Areszcie Śledczym w Ostrowie Wielkopolskim w dniu 24 czerwca 2024 r.

²⁰⁴ Dni LPPP w Aleksandrowie Kujawskim.

²⁰⁵ Dni LPPP w Rypinie.

²⁰⁶ Dz.U. z 2023 r. poz. 1465.

²⁰⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 535.

²⁰⁸ Obejmującej m.in. dokumenty dotyczące ewidencjonowania czasu pracy, w skład których wchodzi: ewidencja czasu pracy, zawierająca informacje o: liczbie przepracowanych godzin oraz godzinie rozpoczęcia i zakończenia pracy, liczbie godzin przepracowanych w porze nocnej, liczbie godzin nadliczbowych, dniach wolnych od pracy, z oznaczeniem tytułu ich udzielenia, liczbie godzin dyżuru oraz godzinie rozpoczęcia i zakończenia dyżuru, ze wskazaniem miejsca jego pełnienia, rodzaju i wymiarze zwolnień od pracy, rodzaju i wymiarze innych usprawiedliwionych nieobecności w pracy, wymiarze nieusprawiedliwionych nieobecności w pracy.

obsłudze beneficjentów, zwiększyłoby koszty wynagrodzeń dwukrotnie (...). Prezes zeznała ponadto, odnosząc się do ww. wyjaśnień, że zadaniowy czas pracy dotyczył możliwości udzielania pomocy w innych godzinach niż wynikających z umów o pracę. W moich zapisach nie chodziło o faktyczny, zadaniowy czas pracy tylko o możliwość udzielania pomocy po godzinach.

(akta kontroli str. 367-582, 3038-3160, 3343-3378, 13035-13054)

NIK wskazuje, że na podstawie przedłożonej dokumentacji nie było możliwości ustalenia miejsca i czasu świadczenia pracy. Zgodnie z art. 149 § 1 Kodeksu pracy pracodawca jest obowiązany prowadzić ewidencję czasu pracy pracownika do celów prawidłowego ustalenia jego wynagrodzenia, ale również innych świadczeń związanych ze świadczoną pracą.

21. Fundacja w latach 2022-2023 świadczyła pomoc specjalisty-prawnika w czasie i zakresie niezgodnym z pkt 4. Streszczenie zadania Oferty, stanowiącym załącznik do umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023, gdzie wskazano, że *prawnik będzie pełnił dyżur w raz w miesiącu, kiedy będą umawiani beneficjenci, ale kiedy będzie też możliwa wizyta bez umówienia lub w szczególnych sytuacjach kontakt zdalny. Dodatkowo obecny będzie jeszcze 8 godzin w miesiącu w innych dniach zgodnie z umówionymi wizytami*. W Ofercie wskazano, że taki układ pracy wynika z konieczności uzupełnienia dokumentów do udzielania pomocy – osoba pierwszego kontaktu może odebrać dokumenty, a prawnik zapoznać się z nimi i później podczas wizyty udzielić pomocy.

Jak wyjaśniła osoba pierwszego kontaktu, ww. specjaliści *nie pełnią dyżurów w (...) punkcie pomocy pokrzywdzonym (...) w Łodzi. W momencie wizyty nie ma na miejscu w punkcie dostępnego prawnika, psychologa czy osoby wspierającej aktywizację zawodową. Dopiero po wstępnej rozmowie i zapoznaniu się z ofertą beneficjent decyduje czy chce skorzystać z pomocy psychologa, prawnika czy wsparcia przy aktywizacji zawodowej*.

Jak zeznała Prezes Fundacji (...) ww. osoby *nie mają wyznaczonych terminów dyżurów w punkcie w Łodzi (...) dyżur telefoniczny pod numerem wskazanym na stronie internetowej pełni tylko Pan (...²⁰⁹). Pozostali pracownicy, w tym ja jesteśmy dostępni pod nr telefonu Fundacji i pod adresem mailowym. Prawnik nie ma oficjalnie wyznaczonych godzin dyżuru w Fundacji w Punkcie, ale jest tam obecny wtedy, kiedy jest Pan (...)²¹⁰ lub kiedy są szkolenia i według mojej wiedzy wypada to co najmniej raz w miesiącu, pewnie częściej, także przy współpracy z beneficjentami, nie tylko na szkoleniach. Natomiast obecność Pana (...²¹¹) w Punkcie nie jest w żaden sposób rejestrowana i ewidencjonowana*.

NIK wskazuje, że organizacja pracy specjalistów w formie dyżurów została ustalona przez samą Fundację w Ofercie, która była przedmiotem oceny na etapie przyznawania dotacji i stanowi załącznik do umowy dotacji. W konsekwencji inna forma organizacji pracy mogłaby zostać inaczej oceniona przez Dysponenta. Ponadto Fundacja zobowiązana jest do pełnej realizacji postanowień Oferty, nie tylko w zakresie merytorycznym, ale także organizacyjnym.

(akta kontroli: 2931-2964, 3343-3378, 9826-9910, 10039-10084)

22. Fundacja świadczyła pomoc specjalisty ds. aktywizacji zawodowej w czasie i zakresie niezgodnym z wymogami określonymi w pkt 4. Streszczenie zadania, pkt III. Szczegółowy opis i kosztorys Oferty, stanowiącej załącznik do umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023 oraz § 4 pkt 1 Ogłoszenia w sprawie przeprowadzenia otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości.

²⁰⁹ Osoba pierwszego kontaktu w PPP w Łodzi.

²¹⁰ J.w.

²¹¹ Specjalista prawnik.

Ww. specjalista w PPP w Łodzi przebywał jedynie podczas szkoleń przeprowadzanych przez psychoterapeutę, nie prowadził indywidualnych spotkań i konsultacji z beneficjentami, w trakcie realizacji Projektu jedynie 2-3 razy udzielił pomocy przy opracowaniu CV. Specjalista w głównej mierze zajmował się wyszukiwaniem zbiorczych ofert pracy dla beneficjentów, podczas gdy zgodnie z powyższymi postanowieniami Oferty i Ogłoszenia, miał być umawiany z beneficjentami niezwłocznie po zaistnieniu potrzeby, co najmniej raz w tygodniu lub częściej, co wynikało z konieczności szybkiego wsparcia. Aktywizacja zawodowa miała być skoncentrowana na pracy z klientem i na informowaniu o dostępnych formach i instytucjach pomocowych. Specjalista miał w sposób profesjonalny i merytoryczny planować indywidualny program pomocy oraz utrzymywać kontakt z klientem w celu udzielenia mu pomocy socjalnej, przyczyniając się do zwiększenia motywacji klientów do pracy nad sobą. Ponadto, zgodnie z Ogłoszeniem realizacja ww. świadczeń powinna mieć na celu szeroko pojętą aktywizację społeczno-zawodową osób, którym udzielana jest pomoc. Działania te powinny mieć za zadanie znalezienie pracy przez beneficjenta, a także jej utrzymanie. W tym celu Fundacja została także zobowiązana do nawiązania kontaktu z przedsiębiorcami, którzy realizują Program *Praca dla Więźnia*, w celu zbadania możliwości kontynuacji świadczenia pracy w warunkach wolnościowych. Kluczowe miało być podjęcie konkretnych działań zmierzających do przywrócenia osób zwalnianych z ZK i AŚ na rynek pracy, także poprzez wskazanie, do jakich instytucji mogą zwrócić się o wsparcie w znalezieniu zatrudnienia.

Jak zeznała Prezes Fundacji informacje o których mowa w ofercie były dostępne w poradnikach *ABC Łodzi i Rynek Pracy*. Tam wymieniono inne instytucje, gdzie można ubiegać się o pomoc. O powyższym można dowiedzieć się także podczas spotkania w Punkcie. Nie weryfikowaliśmy później czy beneficjent utrzymał zatrudnienie. Kontakt z nimi w późniejszym czasie jest znacznie utrudniony. Szkolenia przeprowadzane są z reguły raz w miesiącu, nie wiem jak i czy zapis dotyczący obecności Pani (...) (specjalista ds. aktywizacji zawodowej) w Punkcie był realizowany. Wizyty Pani (...) w punkcie mają miejsce wtedy gdy do Pani (...) wpłynie informacja od Pana (...) (osoba pierwszego kontaktu), że jest umówione spotkanie z beneficjentem. Nie dostaliśmy wykazu ww. miejsc z MS (przedsiębiorców, którzy realizują Program „Praca dla Więźnia”). Prezes wyjaśniła, że nie podjęto współpracy w ww. zakresie.

NIK wskazuje, że to Koordynator projektu, będącym jednocześnie Prezesem Fundacji, odpowiada za całość realizacji zadania w zakresie organizacyjnym, merytorycznym i finansowym.

(akta kontroli str. 2931-2964, 3019-3033, 3343-3378, 9722-9753, 9826-9910)

23. Prezes Fundacji, wbrew § 1 ust. 1 i 3 umów zlecenia i § 2 ust. 1 i 3 umów o współpracy, zawartych ze specjalistami w ramach realizacji umowy DFS-V.7222.14.2023²¹² oraz umowy DFS-VI.7211.67.2021, nie sporządzała harmonogramów prac, przez co brak było możliwości ustalenia miejsca i czasu wykonywanych obowiązków, w sytuacji gdy zgodnie z ww. postanowieniami dyżury specjalistów miały być pełnione wg harmonogramu ustalonego przez zleceniodawcę, zaś miejscem świadczenia pracy miały być miejsca udzielania wsparcia, praktyki specjalistów lub punkty wskazane przez Fundację.

Prezes wyjaśniła, że zapis ten odnosił się do organizacji pracy w Fundacji, która opierała się na określonym czasie otwarcia lokalnych i okręgowych punktów pomocy, zgodnie z informacjami zamieszczonymi na stronie internetowej. W swoich wyjaśnieniach Prezes wskazała, że zapis o harmonogramie pracy w umowach był ich standardowym elementem, który odnosił się do ogólnych zasad organizacji

²¹² Dotyczy tylko umów zlecenia.

pracy. Mimo że Fundacja nie tworzyła indywidualnych harmonogramów dla każdego pracownika, harmonogram punktów pomocy stanowił ramy czasowe, w których nasi pracownicy mogli kontaktować się swobodnie między sobą, wykonując swoje obowiązki, gdyż w tym czasie dyżurowały osoby pierwszego kontaktu.

(akta kontroli nr 1512-1552, 2931-2964, 3038-3160, 3343-3378, 9722-9753, 9826-9910, 12241-12275)

NIK wskazuje, że powyższe wyjaśnienia stoją w sprzeczności z wyjaśnieniami dotyczącymi dodatkowych obowiązków wykonywanych przez poszczególnych pracowników, z których wynikało, że obowiązki osoby pierwszego kontaktu obejmowały nie tylko dyżury w stałej lokalizacji, ale także przygotowanie znacznej ilości dokumentacji, przydzielenie pomocy pokrzywdzonym, ustalenie zakresu wsparcia. Wynikało z nich również, że zastępstwa w trakcie nieobecności organizowane były pomiędzy wszystkimi osobami pierwszego kontaktu lub koordynatorem. Prezes nie była w stanie odtworzyć, kto kogo dokładnie i kiedy zastępował. Wyjaśniła jedynie, że pracownicy zastępowali siebie nawzajem w razie potrzeby tak aby punkty utrzymywały ciągłość pracy. Powyższe zdaniem NIK jednoznacznie wskazuje na potrzebę tworzenia harmonogramów, które mogłyby się przyczynić do bardziej uporządkowanego sposobu zarządzania kapitałem ludzkim.

24. Podpisy beneficjentów na kartach pomocy w części B załącznika nr 3 – w ramach świadczenia pomocy obejmującej aktywizację zawodową i promocję zatrudnienia, były pozyskiwane od beneficjentów przed odnotowaniem na tych kartach zakresu wsparcia, liczby godzin i łącznego kosztu, w sytuacji, gdy w myśl § 9 ust. 2 lit. e) umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023, beneficjent powinien potwierdzić odbiór wsparcia na ww. karcie każdorazowo po jego uzyskaniu wraz ze wskazaniem danych zawartych w części B.

We wszystkich 91 kartach pomocy udzielonej osobom osadzonym specjalista ds. promocji i zatrudnienia odnotował realizację zadania *organizowanie i finansowanie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej*, pomimo, iż nie uczestniczył fizycznie w szkoleniach organizowanych dla osób osadzonych, a nawet nie został wyznaczony przez Fundację do współpracy z jednostkami penitencjarnymi. Wynagrodzenie wypłacone ww. pracownikowi z tytułu aktywizacji osadzonych, według kart pomocy, wyniosło łącznie [REDAKTOWANO] w tym [REDAKTOWANO] w II kw. 2023, [REDAKTOWANO] tys. zł w III kw. 2023, [REDAKTOWANO] w I kw. 2024, [REDAKTOWANO] w II kw. 2024.

Jak wynika z zeznań i wyjaśnień ww. specjalisty, w ramach realizacji zadania brał wyłącznie udział w opracowaniu – w pierwszych miesiącach realizacji Projektu - broszur informacyjnych *ABC Łodzi* i *Rynek pracy*, które były przekazywane osadzonym i nie realizował wobec tych osób innych zadań w zakresie promocji zatrudnienia/ aktywizacji zawodowej, a przekazywane beneficjentom karty pomocy zawierały jedynie informację o rodzaju planowanej do udzielenia formy wsparcia i podpisywane były przez osadzonych przed odnotowaniem zakresu wsparcia, liczby godzin i łącznego kosztu.

Ww. pracownik zeznał, że w przypadku zgłaszających się do Fundacji osób zwolnionych z ZK/AS i ich najbliższych, beneficjenci z reguły podpisują na karcie B fakt udzielenia pomocy „in blanco”. Pracownik zeznał, że (...) wniosek wypełniany jest w momencie, kiedy beneficjent jest w punkcie na szkoleniu (...). Pierwsze strony wniosku o udzielenie pomocy wypełnia Pan (...²¹³) razem z beneficjentem i jest on wypełniany jednorazowo w trakcie szkolenia. Część B wypełniana jest również w dniu, kiedy jest realizowane szkolenie. Beneficjent z reguły podpisuje na karcie B fakt udzielenia pomocy przed moim wypełnieniem.

Prezes Fundacji, odnosząc się do sytuacji podpisywania karty przez beneficjenta „in blanco” zeznała, że staramy się unikać takich sytuacji. (...) trudno powiedzieć, czym

CP
S
E
W

ww. sytuacja była spowodowana. Materiały przez pracownika były przygotowane i przekazane beneficjentowi. Więc beneficjent podpisał otrzymanie pomocy w zakresie aktywizacji zawodowej. Pan (...) ²¹⁴ przekazujący beneficjentowi te materiały nie chciał uzupełniać części Karty B, która powinna być uzupełniona przez Panią (...) ²¹⁵ i dlatego doszło do opisanej wyżej sytuacji.

NIK zauważa, że zgodnie z zapisami § 9 pkt 2 lit. e) umowy dotacji, beneficjent podpisem potwierdzać powinien otrzymanie konkretnej pomocy we wskazanym zakresie i czasie, a przyjęty w Fundacji, powyższy sposób wypełniania ww. kart nie dawał gwarancji, że dokumentacja odzwierciedlała pomoc faktycznie udzieloną beneficjentom. W opinii NIK, takie działanie może utrudnić weryfikację stopnia realizacji zadania, a co za tym idzie prawidłowe rozliczenie poniesionych wydatków. Ponadto, zgodnie z § 3 pkt 9 i pkt 10 umowy dotacji, w zw. z § 13 umowy, wydatki poniesione niezgodnie z wytycznymi określonymi z umowie stanowią wydatki niekwalifikowane, podlegające zwrotowi na pisemny wniosek Dysponenta.

(akta kontroli str. 3019-3037, 3343-3378, 10210-10238, 10241-10270, 10283-10412, 10432-11584)

25. Część kart udzielonej pomocy postpenitencjarnej, wypełniana była z naruszeniem wymogów określonych § 9 ust. 2 lit d) umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023, zgodnie z którymi wykonawca zobowiązany był do bieżącego prowadzenia dokumentacji, dla każdej z osób otrzymujących pomoc, części B załącznika. Wskazane dokumenty wypełniać powinny na bieżąco osoby realizujące pomoc, a zbiorczo potwierdzać udzielenie pomocy winien Koordynator zadania, najpóźniej na koniec każdego półrocza wykonywania zadań. Powyższe stwierdzono w następujących przypadkach:

- a) sześciu z siedmiu specjalistów zaangażowanych w realizację projektu, nie wypełniało godzin świadczonej na rzecz beneficjentów pracy, pomimo że zgodnie z ww. postanowieniami umowy, karty pomocy stanowią dokumentację rzeczową realizowanego zadania, która powinna być prowadzona bieżąco i kompletnie. Pomimo powyższych braków, część kart była zatwierdzana przez Prezes Fundacji. Wyjaśniając przyczyny tego stanu rzeczy, specjalista ds. promocji i zatrudnienia zeznał, że ogólnie we wnioskach nie wykazywałam godzin pracy świadomie, ponieważ nie da się jednoznacznie tego określić uwzględniając powyższy system rozliczania mojego czasu pracy liczony zbiorczo na przygotowanie ofert pracy a nie indywidualnie do każdego beneficjenta.

Natomiast Prezes Fundacji zeznała, że Powyższe wynika z niedopatrzenia. Nie zauważyłam ww. braków we wnioskach.

NIK wskazuje, że na powyższą nieprawidłowość zwracało już uwagę MS w piśmie DFS-V.7220.28.2023 z 21 grudnia 2023 r. informującym o najczęstszych nieprawidłowościach i uchybieniach stwierdzanych podczas wizyt monitoringowych.

(akta kontroli str. 3019-3037, 3343-3378, 11001-11584)

- b) Wniosek o udzielenie pomocy, złożony w dniu 3 czerwca 2024 r., został wypełniony przez specjalistę [redacted] długopisem zmatywalnym albo ołówkiem, następnie skorygowany w zakresie czasu udzielonej pomocy i kwoty. W toku kontroli NIK kontrolującym przedłożono dwa egzemplarze karty udzielonej pomocy na wniosek beneficjenta złożony z datą 3 czerwca 2024 r.: jeden w kopii potwierdzonej za zgodność z oryginałem i drugi w oryginale, różniące się między sobą w wymiarze czasu pomocy udzielonej przez specjalistę ds. promocji i zatrudnienia, zakresie/opisie udzielonego wsparcia oraz wartości kosztów udzielenia tej pomocy ²¹⁶.

²¹⁴ I w.

²¹⁵

²¹⁶ W egzemplarzu potwierdzonym za zgodność z oryginałem wykazany czas udzielanej pomocy wynosił 3,5 godziny, a koszt [redacted], a w przedłożonym egzemplarzu oryginalnym – wielkość ta skorygowano na: 4 godzin [redacted]

Specjalista [redacted] zeznał, że powyższe wynika ze stosowanej w Fundacji praktyki, mającej na celu zapewnienie zgodności z wykazem osób którym udzielono pomocy i listą płac, celem uniknięcia późniejszych korekt na dokumentach.

Prezes Fundacji zeznała, że *Powyższa sytuacja związana była z koniecznością dokonania korekty w zakresie kwoty i godzin, żeby dopasować kwotę do ustalonej stawki wynagrodzenia miesięcznego Pani (...). (...) korekta powinna być dokonana poprzez skreślenie i parafkę pracownika. Omówiłam problem z pracownikiem by nie powtarzać takich sytuacji w przyszłości.*

(akta kontroli str. 3019-3037, 3343-3378, 10933-10948)

- c) Prezes Fundacji nie zatwierdziła 22 karty pomocy (16,2%) spośród 136 sporządzonych dla objętych analizą 67 spraw. Dotyczyło to kart sporządzonych dla 15 beneficjentów, którzy wnioski o udzielenie pomocy postpenitencjarnej złożyli w terminie do końca 2023 r.

Prezes Fundacji zeznała, że brak podpisu wynikał z niedopatrzenia, a weryfikacja kart dokonywana była przy wypłacie wynagrodzenia specjalistom.

(akta kontroli str. 3019-3037, 3343-3378, 10933-10948)

NIK wskazuje, że w kartach pomocy wskazuje się czas świadczonej pomocy, który podlega rozliczeniu i finansowaniu ze środków z FS. To na Fundacji, zgodnie z § 9 ust. 1 umowy dotacji, ciąży obowiązek uzasadnienia celowości wydatkowania środków z dotacji. Z kolei zgodnie z § 3 pkt 9 ww. umowy, za kwalifikowane uznaje się te wydatki które m.in. są udokumentowane i poniesione zgodnie z wytycznymi określonymi w umowie i z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

26. W wyniku analizy 129 Wniosków o udzielenie pomocy w ramach umowy DFS-VI.7211.67.2021 stwierdzono, że część ww. wniosków nie była zgodna z wymogami określonymi w załączniku nr 3 do umowy stanowiącym wzór wniosku o udzielenie pomocy osobie pokrzywdzonej przestępstwem, świadkowi, osobie najbliższej:

- a) w pięciu przypadkach nie wskazano źródeł utrzymania, w tym w czterech dochodu przypadającego na członka rodziny, natomiast w odrębnym przypadku nie wskazano dochodu na członka rodziny pomimo wskazania źródła utrzymania²¹⁷. Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że w trzech przypadkach wnioskodawcy zostali zaliczeni jako świadkowie, wobec czego uznano brak konieczności ustalania sytuacji materialnej, skoro pomoc rzeczowa i finansowa nie mogłaby być im przyznana, zgodnie z § 37 rozporządzenia w sprawie Funduszu. W dwóch przypadkach brak informacji o źródłach utrzymania i wysokości dochodu wynikał z niedopatrzenia pracownika, w kolejnych dwóch przypadkach Prezes wskazała, że w jednym brak było dochodu, a w kolejnym osoba nieletnia była na utrzymaniu rodziny zastępczej.

NIK wskazuje, że wzór wniosku o udzielenie pomocy określa wymogi w zakresie sposobu wypełniania Wniosków bez rozróżniania na rodzaj wnioskodawcy. W ramach tego wzoru nie wskazano przypadków, w których możliwe jest nieustalenie źródeł utrzymania. W zakresie zaś przypadku osoby, w zakresie której we wniosku wskazano brak dochodu Prezes wyjaśniła, że we wniosku odnotowano jako źródło utrzymania rentę, świadczenie Rodzina 500 plus i zasiłek rodzinny²¹⁸, więc była możliwość ustalenia wysokości dochodu na członka rodziny.

- b) w pięciu przypadkach nie wskazano stanu rodziny, w czterech nie wskazano, a w jednym nieprawidłowo wskazano, informację o niepełnosprawności beneficjenta²¹⁹.

Prezes Zarządu wyjaśniła, że było to spowodowane niedopatrzeniem pracownika.

²¹⁷ O nr wew [redacted]

²¹⁸ Podobnie jak w wielu innych wnioskach i na tej podstawie ustalono wysokość dochodu na członka rodziny.

²¹⁹ O nr wew [redacted]

(akta kontroli str. 3407, 3456, 3464, 3902, 4072, 4077, 4372, 4688, 4695, 4720, 5214-5221, 5307-5341)

27. W wyniku analizy 129 Wniosków o udzielenie pomocy w ramach umowy DFS-VI.7211.67.2021 stwierdzono, że część wniosków nie była zgodna z załącznikiem nr 3 do umowy oraz Instrukcją wypełniania wniosków o udzielenie pomocy osobie pokrzywdzonej przestępstwem, świadkom, osobie najbliższej, ponieważ:

a) W jednym przypadku nie wskazano rodzaju i skutku przestępstwa w odpowiedniej rubryce.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że wynikało to z błędu redakcyjnego.

b) W dwóch przypadkach nie wskazano dat przestępstwa, a w trzech miejsc popełnienia przestępstwa.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że wynikało to z przeoczenia i pomyłki pisarskiej.

NIK wskazuje, że brak tych danych uniemożliwia rozliczenie i potwierdzenie kwalifikowalności wydatków.

c) W 105 przypadkach, w części A wniosków, nie wskazano listy załączników, w tym w 18 przypadkach, gdzie do wniosku załączniki te były dołączone²²⁰.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że wynikało to z niedopatrzenia pracownika.

d) W ośmiu przypadkach nie wskazano rodzaju wnioskowanej pomocy, a pomimo tego w siedmiu udzielono pomocy w wysokości od 100 do 6 051,30 zł (łącznie 12 949,54 zł).

Prezes Fundacji wyjaśniła, że formy pomocy mogą ewaluować podczas całego procesu, a brak ich oznaczenia wynikał z niedopatrzenia pracownika. We wnioskach dokonane zostaną korekty wszystkich form udzielenia pomocy.

e) Po jednym przypadku we wnioskach: nie wskazano statusu beneficjenta, wskazano nieprawidłowy status oraz w dwóch na trzy części B wniosków nie wskazano statusu²²¹.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że w dwóch pierwszych przypadkach wynikało to z omyłki osoby pierwszego kontaktu, natomiast kolejny z przeoczenia psychologa.

f) W jednym przypadku [REDAKOWANE] dotyczącym udzielenia pomocy w formie opłacenia środków czystości w wysokości 50 zł, beneficjent nie potwierdził podpisem udzielonej pomocy w części B wniosku o udzielenie pomocy²²².

Prezes Fundacji przy złożonych na piśmie wyjaśnieniach przekazała skan ww. strony części B wniosku, na której widniał już podpis beneficjenta, odmiennie niż na dokumencie przekazanym do kontroli. Wyjaśniła jednocześnie, że na dzień udzielenia pomocy omyłkowo nie został pobrany podpis od beneficjenta. Podpis został uzupełniony w związku z kontrolą NIK, poprzez zwrócenie się do beneficjenta z prośbą o uzupełnienie podpisu.

g) Na 29 przypadków, w których pomoc została udzielona przez prawników:

- u pięciu beneficjentów na łącznie 18 opisów udzielonej pomocy przez prawników w dziewięciu przypadkach nie zawarto krótkiego opisu przeprowadzonych czynności,
- u siedmiu beneficjentów dane osobowe prawników były nieczytelne,
- u sześciu beneficjentów nie wykazano przygotowanych pism w ramach udzielonej pomocy przez prawników,
- u pięciu beneficjentów na łącznie 12 części B3 Wniosków w sześciu przypadkach nie wskazano liczby godzin udzielenia pomocy prawnej,
- w dziewięciu przypadkach w części B3 brak było podpisu koordynatora potwierdzającego przyznanie liczby godzin pomocy prawnej²²³.

²²⁰ Zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosków we wnioskach powinny być wpisane dokumenty dostarczone przez wnioskodawcę.

²²¹ Zgodnie z Instrukcją należało wskazać status wnioskodawcy ustalony na podstawie danych zawartych w części A1 wniosku.

²²² Zgodnie z Instrukcją każdorazowo beneficjent składa czytelny podpis potwierdzający udzielenie pomocy.

²²³ Zgodnie z Instrukcją: krótkie opisanie czynności przeprowadzonych przez specjalistów (wpisanie sformułowanie „pomoc prawna” jest niewystarczające), dane specjalistów udzielających pomoc powinny być wypełnione czytelnie, należy wpisać

Prezes Fundacji wyjaśniła, że specjaliści zostali pouczeni w zakresie prawidłowego wypełniania dokumentacji, natomiast brak podpisu koordynatora wynikał z uwagi na ilość wytwarzanej dokumentacji i przeoczenie rubryki z podpisem.

- h) Na 47 przypadków, w których pomoc została udzielona przez psychologów, u 14 beneficjentów nie dokonano krótkiego opisu przeprowadzonych czynności, a u sześciu dane osobowe psychologów były nieczytelne²²⁴.

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że dotychczas, dla dobra podopiecznych i dla zachowania tajemnicy zawodowej, nie wymagano od psychologów opisywania nad jakimi problemami pracują z podopiecznymi. Osoby pierwszego kontaktu nie miały problemów z odczytaniem danych specjalistów. Prezes zadeklarowała, że Fundacja prześle informację do specjalistów, aby wypełniali dane w sposób bardziej czytelny.

(akta kontroli str. 3386-4892, 5214-5221, 5307-5492, 5555, 12746-12761)

28. Jednemu psychologowi udzielającemu w ramach pomocy pokrzywdzonym świadczenia beneficjentowi [REDAKOWANE] w dniach 12 i 18 marca 2023 r. oraz 8 maja 2023 r., naliczono i wypłacono wynagrodzenie zawyżone o 30 zł²²⁵, co naruszyło postanowienia § 3 ust. 3 pkt c umowy dotacji, zgodnie z którym wydatki na realizację przedmiotu umowy winny być dokonywane w wysokościach wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że wynagrodzenie psychologa zostało zmienione aneksem z kwietnia 2022 r.

NIK potwierdza, że ww. aneksem zostało zmienione wynagrodzenie psychologa do [REDAKOWANE] zł za godzinę, nie mniej jednak wynagrodzenie zostało zapłacone w zawyżonej kwocie niż wynikająca z ww. zmiany. Wyliczenie wynagrodzenia za udzielanie po 1,5 godziny świadczeń w ww. dniach dokonano w wysokości 205,00 zł, zamiast 195,00 zł [REDAKOWANE].

(akta kontroli str. 3599-3613, 5307-8328, 5355-5377, 5555)

29. Jednej beneficjentce [REDAKOWANE] wbrew postanowieniom umowy, której przedmiotem było udzielanie pomocy m.in. osobom pokrzywdzonym przestępstwem, udzielono wsparcia w ramach projektu z Funduszu Sprawiedliwości, w wymiarze dwóch godzin pomocy prawnej (220 zł) pomimo, że to ona dopuściła się wykroczenia poprzez zagłuszanie ciszy nocnej, z tytułu czego otrzymała mandat.

(akta kontroli str. 3400-3406, 5380-5382)

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że w związku z pomówieniami i częstym interweniowaniem mieszkańców niedawno powstałego bloku obok sadu, który już tam istniał, beneficjentka czuła się zaszczuta i nie miała możliwości swobodnego wykonywania działalności rolniczej, tak jak wcześniej. Została skierowana do prawnika w celu informacji jak może się odwołać od niesłusznie nałożonego mandatu szczególnie, że jej działalność była prowadzona wcześniej niż powstał tam blok mieszkalny.

(akta kontroli str. 5307-5341)

NIK wskazuje, że rolą osoby pierwszego kontaktu nie jest dokonywanie oceny prawidłowości nałożenia na wnioskodawcę mandatu karnego. Ponadto, zgodnie z § 3 pkt 9 i pkt 10 umowy dotacji, w zw. z § 12 umowy, wydatki poniesione niezgodnie z wytycznymi określonymi z umowie stanowią wydatki niekwalifikowane, podlegające zwrotowi na pisemny wniosek Dysponenta.

30. W 75 przypadkach na 129 badanych, koordynator projektu z naruszeniem obowiązku określonego w § 8 ust. 2 pkt 4 umowy DFS-VI.7211.67.2021 nie

wszystkie pisma, które zostały wytworzone przez prawników udzielających pomocy, część B3 powinna być podpisana przez koordynatora.

²²⁴ Zgodnie z Instrukcją: krótkie opisanie czynności przeprowadzonych przez specjalistów (wpisanie sformułowanie „pomoc psychologiczna” jest niewystarczające), dane specjalistów udzielających pomoc powinny być wypełnione czytelnie.

²²⁵ Zgodnie z Instrukcją: w tej części należy wskazać kwoty – zgodnie z przyjętymi w ofercie stawkami.

potwierdził podpisem udzielenia pomocy w wymiarze i kwotach wskazanych w załączniku B.

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że wynikało to prawdopodobnie z przeoczenia, które już zostało uzupełnione, a nie miało wpływu na jakość i prawidłowość udzielonej pomocy. Każde wsparcie jest merytorycznie akceptowane przez koordynatora co najmniej w formie rozmowy telefonicznej, a później potwierdzone podpisem.

(akta kontroli str. 3386-4892, 5214-5221, 5307-5341, 5355-5492, 5555, 12746-12761)

31. Fundacja z naruszeniem obowiązku określonego w § 1 ust. 12 umowy dotacji nr DFS-VI.7211.67.2021, formularzem zmian przekazała w dniu 11 czerwca 2024 r. do Dysponenta informację o rozwiązaniu²²⁶ umowy o pracę z osobą pierwszego kontaktu, pełniącą dyżury w LPPP w Aleksandrowie Kujawskim i Rypinie, dopiero, tj. po 2 miesiącach i 14 dniach od zaistniałej sytuacji²²⁷, podczas gdy zgodnie z ww. postanowieniem, w przypadku każdorazowej zmiany danych kontaktowych miejsc świadczenia pomocy, Fundacja zobowiązana była niezwłocznie poinformować o tym fakcie opiekuna projektu, przysyłając aktualne dane na adres mailowy opiekuna.

Prezes wyjaśniła, że w LPPP znajdowały się dane kontaktowe do pracowników Fundacji, a specjaliści z tego terenu wciąż mogli świadczyć pracę dla pokrzywdzonych. Prezes wyjaśniła, że informację zgłoszono telefonicznie, jednak nie pamiętała kiedy dokładnie. Jak wyjaśniła, formularz wysłała dopiero wtedy, kiedy znalazła zastępstwo za pracownika.

(akta kontroli str., 3038-3160, 3343-3378, 5693-5697)

32. Fundacja w ramach realizacji umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023 przeprowadzała szkolenia w zakresie podnoszenia kompetencji społecznych, o których mowa w § 39 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie Funduszu, niezgodnie z postanowieniami części III pkt. 13.5-15.5 Oferty, stanowiącej integralną część ww. umowy dotacji. Szkolenia te prowadzono w Punkcie Pomocy Postpenitencjarnej w Łodzi i objęto nimi tylko osoby zwolnione z jednostek penitencjarnych oraz osoby dla nich najbliższe, podczas gdy zgodnie z Ofertą szkolenia te miały być prowadzone w więzieniach.

W związku z wątpliwościami w trakcie kontroli prowadzonej przez MS, formularzem zmian z 7 marca 2024 r. Fundacja zmieniła zapis sekcji III pkt 14.5 – „Harmonogram” w zakresie miejsca przeprowadzania w 2024 r. szkoleń podnoszących kompetencje społeczne z treści „szkolenie będzie przeprowadzane w więzieniach i będzie obejmowało zindywidualizowane” na: „szkolenie będzie przeprowadzane poza więzieniami i będzie obejmowało zindywidualizowane podejście do problemów byłego osadzonego”. Zapisy dotyczące miejsca realizacji zadania w roku 2023 i 2025 r. (pkt 13.5 i 15.5) pozostały jednak bez zmian i wskazywały na konieczność przeprowadzania tych szkoleń w więzieniach.

Jak wynika z wyjaśnień Prezes Fundacji, szkolenia prowadzone były poza włączeniami, a oferta zawiera błąd. Prezes wyjaśniła, że zmiana została zgłoszona w marcu a wprowadzona w czerwcu „bo w ministerstwie nie mieli czasu zająć się naszym formularzem i został zaakceptowany 3 czerwca, zmiany dokonaliśmy 5 czerwca bo 3 i 4 czerwca Państwo byli u nas w biurze na kontroli”.

(akta kontroli str. 2931-2694, 3343-3378, 9754-9765, 9856-9898, 10030-10084, 10401-10428, 10432-11000, 11026-11584, 11983-12008, 12762-12817, 12822-12866)

33. Specjalista [REDAKTOWANE] realizując pomoc w ramach umowy dotacji nr DFS-V.7222.14.2023, wbrew postanowieniom § 3 pkt 9 umowy dotacji oraz

²²⁶ Rozwiązanie umowy nastąpiło z dniem 27 marca 2024 r.

²²⁷ Informacja o braku ww. osoby nie pojawiła się również na stronie internetowej Fundacji.

§ 9 ust. 1 i 2 ww. umowy oraz niezgodnie ze wymogami wynikającymi ze wzoru Karty Pomocy, stanowiącego załącznik do umowy dotacji, odnotowywał w ww. Kartach wsparcie udzielane w wymiarze niebędącym indywidualnym czasem pracy z konkretnym beneficjentem, np. 13,25 godz. w dniu 23 sierpnia 2023 r., 14 godzin w dniu 10 sierpnia 2023 r., 14 godzin w dniu 11 sierpnia 2023 r., 15 godzin w dniu 6 czerwca 2023 r. oraz 15,25 godz. w dniu 19 czerwca 2023 r. wobec jednego wnioskodawcy. Stwierdzono również przypadki, gdy odnotowany w Kartach Pomocy w tym samym dniu łączny czas realizacji zadań w ramach promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej przekraczał 24 godziny i wynosił:

- 24,5 godziny łącznie dla siedmiu osób w dniu 4 grudnia 2023 r.,
- 25 godzin łącznie dla pięciu osób w dniu 24 maja 2023 r.,
- 31,5 godziny łącznie dla dziewięciu osób w dniu 11 marca 2024 r.,
- 32 godziny łącznie dla czterech osób w dniu 26 kwietnia 2023 r.;
- 34 godziny łącznie dla sześciu osób w dniu 15 kwietnia 2024 r.
- 36 godzin łącznie dla ośmiu osób w dniu 23 października 2023 r.,
- 39 godzin łącznie dla siedmiu osób w dniu 20 maja 2024 r.

Zgodnie z ww. postanowieniami umowy dotacji na Fundacji ciąży obowiązek uzasadnienia celowości wydatkowania środków z dotacji, celem czego Fundacja zobowiązana została do bieżącego i kompletnego prowadzenia dokumentacji rzeczowej i księgowej dotyczącej realizowanych zadań, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym m.in. kart pomocy. Zgodnie ze wzorem, każdorazowo w ramach pomocy udzielanej indywidualnie każdemu beneficjentowi osoba świadcząca pomoc powinna określić godziny pracy w formie „od – do”, a osoba na rzecz której świadczone było wsparcie, każdorazowo po jego uzyskaniu powinna potwierdzić jego odbiór w określonym czasie (w przypadku braku potwierdzenia otrzymania pomocy, koszt może być uznany przez Dysponenta jako niekwalifikowany). Ponadto zgodnie z umową dotacji wydatki ponoszone na realizację zadań mogą zostać uznane za kwalifikowane, jeżeli będą m.in. racjonalne i efektywne, faktycznie poniesione w okresie realizacji zadania, udokumentowane, zgodne z wytycznymi określonymi w umowie i odrębnymi przepisami.

Z zeznań pracownika zatrudnionego jako specjalista [REDAKTOWANE] wynika, że „(...) Karty i liczba godzin to nie jest liczba faktycznie udzielonej pomocy konkretnemu beneficjentowi ale cały czas związany z moją pracą i przygotowaniem ofert pracy dla beneficjentów. Fakt takiej wysokiej liczby godzin wynikał z tego, że był to czas spędzony przez cały wcześniejszy np. tydzień pracy, a ponieważ tego dnia był w Punkcie beneficjent to na ten dzień został rozpisany cały ten czas który wcześniej poświęciłam na realizację zadania. (...) Przyjęty system ustalania czasu udzielonej pomocy nie daje pełnej możliwości ustalenia konkretnie czasu mojej pomocy na danego beneficjenta, gdyż w głównej mierze przygotowuje zbiorcze oferty pracy. Przyjęty w Karcie czas pracy (...) wynika z (...) mojej kwoty wynagrodzenia wynikającego z umowy o pracę. Czas ten muszę podzielić tak by zgadzał się z czasem pracy z umowy i kwotą wynagrodzenia. Jak z przedstawionych dowodów wynika, że w jednym dniu przepracowałam 32 lub 36 godzin, to w rzeczywistości w tych dniach nie poświęciłam faktycznie tyle czasu na pracę z beneficjentami/beneficjentem, a ta liczba godzin związana jest z opisanym powyżej systemem czasu pracy.

Natomiast Prezes Fundacji zeznała, że Powyższy czas dotyczy przygotowania materiałów na rzecz beneficjentów tj. zbiorcze zestawienia ofert pracy oraz broszur ABC i Rynek Pracy. Czas trzeba było podzielić tak, by przełożyć faktyczną realizację czasu pracy na liczbę beneficjentów pomocy w tym okresie, którzy faktycznie otrzymali pomoc np. w postaci szkolenia”. Prezes zeznała również, że taki system wynagrodzenia wynikał z oferty, gdzie ustalona była stawka godzinowa. (...) faktycznie są trudności w rozliczeniu ww. czasu pracy i kosztów. Trudno

zorganizować aktywizację zawodową indywidualnie, gdyż osoby te nie zawsze chcą współpracować. Dlatego oferty wyszukiwane są zbiorczo i przekazywane najczęściej na grupowych szkoleniach. Szczegóły zmiany oferty ww. zakresie rozliczania czasu pracy na aktywizację zawodową nie były omawiane. Prawdopodobnie wymagane będą zmiany. (...)"

W opinii NIK, taki sposób dokumentowania udzielonej pomocy, z uwagi na trudności w precyzyjnym rozliczeniu czasu pracy przeznaczonego na jednego beneficjenta, a co za tym idzie także kosztów pracy specjalisty [REDAKTOWANE] uniemożliwia potwierdzenie ich kwalifikowalności, a w konsekwencji może skutkować uznaniem przez Dysponenta części wydatków za niekwalifikowane.

(akta kontroli str. 367-582, 3019-3037, 3343-3378, 9754-9765, 9826-9855, 10401-10428, 10432-11000, 11026-11584, 11983-12008)

34. Osoby udzielające pomocy postpenitencjarnej w 40 wypadkach uzupełniały karty pomocy w sposób niezgodny z wymogami określonymi w części III Oferty Szczegółowy Opis i Kosztorys, dopasowując wysokość wynagrodzeń w taki sposób, aby był zgodny z ofertą, poprzez wykazywanie w nich stawki za godzinę lub szkolenie wskazane wysokościami innych niż wynikające z ww. części Oferty, stanowiącej załącznik do umowy dotacji nr DFS-V.7222.14.2023.

Dotyczyło to w szczególności przypadków rozliczeń:

- a. zadania promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa, gdzie wykazano stawkę wynoszącą: [REDAKTOWANE] zł zamiast [REDAKTOWANE] 0 zł w dniu 18 grudnia 2023 r.²²⁸ oraz w poszczególnych miesiącach 2024 r.: [REDAKTOWANE] zł²²⁹ i [REDAKTOWANE] zł²³⁰ w lutym, [REDAKTOWANE] zł²³¹ w marcu, [REDAKTOWANE] zł²³² w kwietniu oraz [REDAKTOWANE] zł²³³ w maju, zamiast [REDAKTOWANE] zł za godzinę;
- b. szkoleń z zakresu podnoszenia kompetencji społecznych i stawki wynoszącej [REDAKTOWANE] zł²³⁴ [REDAKTOWANE] zł²³⁵ zamiast [REDAKTOWANE] zł;
- c. szkoleń z zakresu readaptacji osadzonych i stawki wynoszącej [REDAKTOWANE] zł²³⁶, zamiast [REDAKTOWANE] zł;
- d. indywidualnych konsultacji psychologicznych, dla stawki wynoszącej [REDAKTOWANE] zł²³⁷, zamiast [REDAKTOWANE] zł za 2 godziny porad;
- e. porad prawnych i stawki wynoszącej [REDAKTOWANE] zł za 5 godzin porad²³⁸, zamiast [REDAKTOWANE] zł.

Wnioski zawierające nieprawidłowo wypełnione karty zostały następnie zatwierdzone przez koordynatora.

Jak wynika z wyjaśnień pracownika ds. promocji i zatrudnienia, kwoty stawek w przypadku aktywizacji zawodowej wynikają m.in. przyjętego sposobu rozliczenia, polegającego na takim dopasowaniu poszczególnych stawek godzinowych, aby w sumie uzyskać kwotę wynagrodzenia pracownika, a w pozostałych przypadkach – jak wyjaśniła Prezes Fundacji – stawki są wskazane w ofercie jako średnie w roku, a różnice wynikają z zaokrągleń.

NIK zauważa, że taki sposób rozliczania kosztów pracy specjalistów nie pozwala na rozliczenie udzielonej pomocy, a w przypadku specjalistów prowadzących szkolenia oraz udzielających pomocy prawnej i psychologicznej, był dodatkowo niezgodny z zawartymi z tymi osobami umowami, w określającymi wysokość stawek jednostkowych za realizowane zadania.

²²⁸ W karcie jednej osoby.

²²⁹ W dniu 27 lutego 2024 r. w kartach trzech beneficjentów.

²³⁰ W dniach 26 i 27 lutego 2024 r. w kartach odpowiednio: ośmiu i sześciu beneficjentów.

²³¹ W dniu 11 marca 2024 r. w karcie jednego beneficjenta.

²³² W dniu 22 kwietnia 2024 r. w karcie jednego beneficjenta.

²³³ W dniach 13 i 20 maja 2024 r. w kartach odpowiednio: sześciu i siedmiu beneficjentów.

²³⁴ W dniu 24 maja 2023 r., w karcie jednego beneficjenta.

²³⁵ W dniu 18 września 2023 r. w karcie jednego beneficjenta.

²³⁶ Po jednym przypadku w dniach: 15 września, 18 września, 25 września 2023 r., 26 lutego, 18 marca, 22 kwietnia, 13 maja i 24 czerwca 2024 r., łącznie w kartach ośmiu beneficjentów.

²³⁷ Po jednym przypadku w dniach: 20 listopada i 18 grudnia 2023 r.

²³⁸ W dniu 21 listopada 2023 r. w karcie jednego beneficjenta.

(akta kontroli str. 3019-3046, 3343-3378, 10401-10412, 10415-10428, 10432-11000, 11026-11584, 12746-12761)

35. Półroczne sprawozdania z realizacji pomocy pokrzywdzonym przestępstwem, prowadzone w formie elektronicznej za lata 2022-2023, sporządzane były z naruszeniem wymagań określonych w Instrukcji wypełniania wniosków o udzielenie pomocy, dotyczących sposobu wypełniania wniosków. I tak: w przypadku 55 beneficjentów (na 1869 ujętych w sprawozdaniach), którym nie udzielono żadnej pomocy finansowej lub pomocy specjalisty, nie wykazano w nich faktu udzielenia im pomocy przez osobę pierwszego kontaktu²³⁹. W przypadku natomiast 239 beneficjentów, którym została udzielona pomoc finansowa lub specjalisty, w sprawozdaniach wykazano udzielenie im pomocy przez osobę pierwszego kontaktu. pkt „Zgodnie z ww. Instrukcją: wartości godzinowe i kosztowe w przypadku udzielania pomocy przez osobę pierwszego kontaktu należy wpisywać w dwóch przypadkach: [1] jeżeli osoba była nieuprawniona do uzyskania pomocy w ramach projektu, ale pomoc osoby pierwszego kontaktu została jej udzielona, [2] jeżeli osoba nie uzyskała żadnej pomocy w trakcie danego półrocza.

(akta kontroli str. 5214-5221, 5555)

Prezes Fundacji wyjaśniła, że odnośnie ww. 55 beneficjentów nieprawidłowość powstała w dwóch przypadkach przez omyłkę i błąd osoby pierwszego kontaktu, a w pozostałe przypadki dotyczyły sytuacji gdzie wnioski były wypełnione, a żadna pomoc nie została im udzielona, gdyż osoby te nie pojawiły się na umówionych wizytach. W zakresie 239 beneficjentów nie było jasne czy osoby te zdecydują się na dalsze wsparcie. Jednak gdy się zdecydowały rodzaje wsparcia były dopisywane do sprawozdań. W związku z tym początkowo wykazywano godziny i koszty pomocy przez osobę pierwszego kontaktu. Prezes zwróciła uwagę, że jest to bez związku z wydatkowaniem środków, ponieważ osoby pierwszego kontaktu mają stałe wynagrodzenie.

(akta kontroli str. 5307-5328, 5355-5377, 5493-5501)

NIK wskazuje, że zgodnie ze sprawozdaniami w I połowie 2022 r. w przypadku dwóch beneficjentów wskazanych jako osoby nieuprawnione, tylko w jednym przypadku wskazano udzielenie pomocy przez osobę pierwszego kontaktu. W II połowie 2022 r. również wykazano dwóch beneficjentów jako osoby nieuprawnione i w obu nie wskazano udzielenia pomocy przez osobę pierwszego kontaktu. W II połowie 2023 r. wykazano jedną osobę nieuprawnioną, przy której wykazano osobę pierwszego kontaktu, jak również udzielenie pomocy prawnej w ilości 4 godzin (520 zł).

Jednocześnie, w analizowanej próbie 129 wniosków, w 9 przypadkach²⁴⁰ w dniu, w którym został wypełniony wniosek dla osoby pokrzywdzonej/świadka/najbliższej, jednocześnie wskazano udzielenie pomocy (pn. w formie bonu lub porady pranej) oraz godziny i koszty pomocy przez osobę pierwszego kontaktu.

(akta kontroli str. 3470-3482, 3492-3499, 3773-3788, 4106-4122, 4308-4317, 4340-4348, 4349-4364, 4428-4450, 4618-4626, 5555, 13481-13509)

36. Wykazy osób którym udzielono pomocy w ramach realizacji umowy DFS-VI.7211.67.2021, przekazywane do Ministerstwa Sprawiedliwości, sporządzane były przez osoby pierwszego kontaktu w sposób niezgodny z Instrukcją nowy wykaz v. 5.0. W wykazach tych nie ujmowano bowiem pomocy udzielonej w ramach psychoterapii bądź grup wsparcia, pomimo, że była ona faktycznie udzielana beneficjentom.

(akta kontroli str. 5555, 9556-9715, 12746-12761)

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że w ww. wykazie psychoterapia i grupy wsparcia wykazywane były jako pomoc psychologiczna (...) W Polsce nadal

²³⁹ TJ, nie wykazano 1 godziny i 50 zł w kolumnie 5 – Godzinowy wymiar pomocy i koszty pomocy.

²⁴⁰ TJ

UP
24
25

jeszcze nie istnieje ustawa o psychiatrii jako takiej i o zawodzie psychoterapeuty. W związku z tym kursy psychoterapii są na bardzo różnym i co istotne trudnym do oceny poziomie. Z tym problemem spotykają się wszystkie jednostki. (...) Z zasady prowadzenie psychoterapii przez psychologów, którzy uzupełnili wykształcenie jest w Polsce normą i jest to właściwe, gdyż zapewnia wysoki poziom wiedzy i umiejętności. Dopiero ustawa o ochronie zdrowia psychicznego w treści od stycznia 2024 roku wprowadza pierwszą w polskim prawie definicję psychoterapii. Dlatego w ramach naszej działalności psychoterapię prowadzą wyłącznie osoby, które mają także ukończone studia psychologiczne i funkcja „psycholog” jest podstawą przy określaniu wykształcenia mają tytuł magistra psychologii”.

NIK wskazuje, że Instrukcja wprowadza jednoznaczne wytyczne dotyczące sporządzania wykazów osób i w sytuacji, gdy Fundacja udzielała pomocy w formie psychoterapii lub grup wsparcia, takie dane powinny zostać zawarte w dokumencie przekazywanym do Dysponenta Funduszu.

(akta kontroli str. 12746-12761)

37. W ramach umowy nr DFS-VI.7211.67.2021, Fundacja realizując zadanie, o którym mowa w § 36 ust. 1 pkt 17 rozporządzenia w sprawie Funduszu, wydatkowała kwotę 35,9 tys. zł w sposób niezgodny z postanowieniami części III Oferty Szczegółowy opis i kosztorys, stanowiącej integralną część ww. umowy dotacji oraz § 36 ust. 1 pkt 17 rozporządzenia w sprawie Funduszu. Dokumentacja 15 sfinansowanych ze środków Funduszu pobyków nie potwierdzała świadczenia w ich trakcie na rzecz beneficjentów pomocy w postaci psychoterapii, pomocy psychiatrycznej lub psychologicznej. Z dokumentacji tej wynikało również, iż ze środków FS sfinansowano w ramach tych wyjazdów w 14 przypadkach wyłącznie usługi hotelowe lub noclegowe oraz gastronomiczne, a w jednym przypadku turnus rehabilitacyjny. Zgodnie z ww. przepisami pomoc osobom pokrzywdzonym oraz osobom im najbliższym udziela się w szczególności na finansowanie kosztów wyjazdu: a) osoby uprawnionej wraz z małoletnim, nad którym sprawuje pieczę, b) uprawnionego małoletniego wraz z osobą, pod której pieczęą pozostaje, podczas którego udzielana będzie pomoc, o której mowa w pkt 4. Pkt 4 powyższego rozporządzenia odnosi się do kosztów związanych z psychoterapią, pomocą psychiatryczną lub psychologiczną. Ponadto w Ofercie Fundacja zobowiązała się, że w ramach kategorii 17 wydatków realizowane będą wyjazdy, podczas których prowadzone będą zajęcia psychoedukacyjne z odpowiednim programem profilaktycznym dostosowanym do uczestników.

Prezes zeznała, że „Beneficjenci sami szukali miejsca, gdzie mogliby wyjechać i przedstawiali nam FV wystawioną na fundację. Nie ingerowaliśmy w to jak osoby spędzają czas na miejscu, na wyjeździe. (...) nie uczestniczyliśmy w organizacji czasu na miejscu dla tych osób. Osoby miały możliwość konsultacji na odległość z psychologiem Fundacji. Psychologowie nie byli obecni na miejscu na wyjeździe”. NIK wskazuje, że zgodnie z § 3 pkt 9 i pkt 10 umowy dotacji, w zw. z § 12 tej umowy, wydatki poniesione niezgodnie z wytycznymi określonymi z umowie stanowią wydatki niekwalifikowane, podlegające zwrotowi na pisemny wniosek Dysponenta.

(akta kontroli str. 3038-3160, 3161-3324, 3343-3378, 8963-9027, 9072-9218)

38. W kartach informacyjnych (część B karty wniosku o pomoc, stanowiącej załącznik do umowy dotacji nr DFS-VI.7211.67.2021), składanych w związku z realizacją zadania, o którym mowa w § 36 ust. 1 pkt 17 rozporządzenia w sprawie Funduszu, pięciu beneficjentów pomocy, którzy łącznie 19 razy kontaktowali się telefonicznie z psychologiem, widniał wyłącznie wpis dokonany przez psychologa wskazujący na rozmowę telefoniczną, bez potwierdzenia ze strony beneficjenta faktu otrzymania pomocy psychologicznej, pomimo że zgodnie z § 6 ust 17 b ogłoszenia

w sprawie przeprowadzenia XCVI otwartego konkursu ofert, potwierdzenie otrzymania pomocy udzielonej przez specjalistę za pomocą środków komunikacji na odległość następuje poprzez późniejsze pisemne potwierdzenie przez beneficjenta otrzymania pomocy.

Prezes nie wyjaśniła przyczyny, a jedynie wskazała, że podpisy zostaną uzupełnione.

NIK wskazuje, że zgodnie z § 8 ust. 2 pkt 5 ww. umowy w przypadku braku potwierdzenia otrzymania pomocy, koszt ten będzie uznany przez Dysponenta Funduszu jako niekwalifikowany.

(akta kontroli str. 9072-9218, 12762-12819, 13534-13559)

39. Fundacja, dokonywała wydatkowania środków z dotacji DFS-VI.7211.67.2021 na osoby, które nie zostały wykazane jako beneficjenci pomocy pokrzywdzonym. Z informacji uzyskanych od dwóch z sześciu firm, które wystawiły fakturę za wyjazd w ramach § 36 ust. 1 pkt 17 rozporządzenia w sprawie Funduszu wynikało, że:

- jedna z faktur²⁴¹ obejmowała pobyt pięciu, a nie czterech osób – jak wskazano w załączniku do faktury oraz półrocznym sprawozdaniu;
- jedna z faktur²⁴² opisana przez Fundację na załączniku do faktury oraz w półrocznym sprawozdaniu jako dofinansowanie do wyjazdu matki z dzieckiem w dniach 26-28 marca 2022 r. dotyczyła pobytu w terminie 26-28 marca 2022 r. – dwóch osób dorosłych w łącznej cenie 1,9 tys. zł oraz w terminie 28-29 marca 2022 r. – jednej osoby dorosłej oraz dziecka w łącznej cenie 0,8 tys. zł. W przekazanej do NIK informacji wskazano, że goście zgłosili chęć otrzymania faktury wyłącznie na kwotę 2,0 tys. zł, zaś pozostała część kwoty została uregulowana przez gości indywidualnie.

Prezes wyjaśniła oraz okazała oświadczenie beneficjenta, z którego wynikało, że druga osoba wykazana na fakturze to osoba, która sama za siebie zapłaciła i nie korzystała z finansowania w ramach projektu. Prezes wskazała, że pracownicy Fundacji wyrywkowo weryfikowali podmioty mogące świadczyć usługi turystyczne czy faktycznie istnieją i czy dany rodzaj usługi jest możliwy do spełnienia. Weryfikacja odbywała się na podstawie danych znajdujących się w Internecie jak również rozmów telefonicznych.

NIK wskazuje, że firma świadcząca usługi hotelarskie wskazała, że pobyt czterech osób wynosiłby o 375,0 zł mniej w stosunku do kwoty wskazanej na fakturze.

(akta kontroli str. 3028-3324, 3343-3378, 8963-9027, 9072-9218, 12762-12819)

40. W przyjętych w Fundacji w okresie objętym kontrolą zasadach polityki rachunkowości²⁴³ z naruszeniem obowiązku określonego w § 8 pkt 13 umowy DFS-VI.7211.67.2021 oraz § 9 pkt 10 DFS-V.7222.14.2023, nie opisano zasad postępowania przy ewidencji i rozliczeniu środków otrzymanych na realizację zadań objętych ww. umowami, w tym także zmian stosowanych od 2023 r.²⁴⁴

Prezes wyjaśniła, że sprawami księgowymi zajmowały się osoby rozliczające Fundację od strony księgowej. Osoby te miały przygotować politykę rachunkowości tak by spełniała wszystkie wymogi, w tym umów dotacji z Funduszu Sprawiedliwości. Prezes wyjaśniła (...) *wydawało mi się, że polityka rachunkowości i zmiany są przygotowane prawidłowo i spełniają wymogi ww. umów dotacji. Nie potrafię wskazać przyczyn nieumieszczenia tych zapisów w polityce rachunkowości.* Prezes wyjaśniła ponadto, że w styczniu 2023 r. sporządzono aktualizację polityki rachunkowości 2023 r.

²⁴¹ O nr ewid. DOFI 40/IV/2022.

²⁴² O nr ewid. DOFI 37/III/2022.

²⁴³ Wprowadzonej Uchwałą Zarządu Fundacji z dnia 3 stycznia 2018 r.

²⁴⁴ W 2023 r. zmieniła sposób ewidencjonowania kosztów związanych z realizacją umowy DFS-VI.7211.67.2021 z 3 stycznia 2022 r., tj. w 2022 r. ewidencja dokonywana była w ewidencji pozabilansowej (na koncie 930-9) natomiast w 2023 r. i 2024 r. na potrzeby rozliczenia projektu wydzielono konta analityczne (500-1-8).

NIK wskazuje, że ww. przedłożona aktualizacja polityki rachunkowości nadal nie zawierała zapisów dotyczących sposobu ewidencjonowania środków pochodzących z MS oraz wydatków finansowanych z tych źródeł, jak również nie znalazły się w niej zapisy dotyczące zmiany sposobu ewidencjonowania ww. kosztów.

(akta kontroli str. 583-633, 3343-3378)

41. Fundacja wbrew obowiązkom, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości nie zaktualizowała polityki rachunkowości w zakresie nowego programu księgowego wprowadzonego do użytkowania od stycznia 2024 r. Prezes zeznała, że brak aktualizacji polityki rachunkowości po zmianie programu księgowego w 2024 roku wynikał z nagłych zmian organizacyjnych i operacyjnych. Prezes zadeklarowała, że Fundacja niezwłocznie zaktualizuje politykę rachunkowości, aby zapewnić pełną zgodność z umową oraz obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli str. 583-633, 3343-3378, 12241-12275)

42. Fundacja nie prowadziła w okresie od stycznia do czerwca 2024 r. ksiąg rachunkowych, w tym wyodrębnionych dla dwóch kontrolowanych projektów w ramach umowy nr DFS-VI.7211.67.2021 i umowy nr DFS-V.7222.14.2023. Powyższe stanowiło naruszenie art. 4 ust. 2, 11-13 i 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którymi to przepisami zdarzenia gospodarcze (każde zdarzenie, które nastąpiło w okresie sprawozdawczym) jednostka powinna ujmować w swoich księgach rachunkowych²⁴⁵, które powinny być prowadzone przez cały okres jej działalności, rzetelnie²⁴⁶, bezbłędnie²⁴⁷, sprawdzalnie²⁴⁸ i bieżąco²⁴⁹.

Prezes Spółki, której Fundacja powierzyła prowadzenie ksiąg rachunkowych na podstawie umowy z dnia 1 stycznia 2024 r. wyjaśnił, że Fundacja DIES MEI to (...) pierwsza aktywna, czynna fundacja, którą rozliczam w pełnej księgowości (...) w związku z powyższym zatrudniłem na pół etatu osobę, która miała rozliczać Fundację. Zaczęła prowadzenie Fundacji w systemie (...) gdzie prawidłowo wystawiała listy płac (...) W związku z błędami w innych dokumentach nie przedłużałem umowy o pracę zatrudnionego u mnie pracownika. Jednocześnie w związku z brakiem wpływu środków z FS nie było możliwości zatrudnienia innego pracownika (...) Prezes spółki wyjaśnił, że wszystkie dokumenty w systemie (...) były ujęte w buforze. Żadna pozycja nie została przeniesiona do ksiąg rachunkowych. Żadne dokumenty księgowe nie zostały zaksięgowane. Księgi rachunkowe w systemie (...) nie zostały założone. Z systemu (...) nie ma możliwości przekazać do kontroli NIK żadnych dokumentów księgowych (dowodów) dotyczących obu ww. umów dotacji z uwagi na fakt, że nie zostały założone księgi rachunkowe. Z przekazanych wyjaśnień wynika, że Prezes spółki pozyskał informację o tym, że wszystkie dane były ujęte w buforze w pierwszym tygodniu czerwca po rozpoczęciu kontroli NIK w Fundacji DIES MESI (...) około 11/15 czerwca 2024 r. zakupiono program (...). Od 11/15 czerwca rozpoczęło także prace na ww. systemie.

²⁴⁵ Których prowadzenie może być powierzone innemu podmiotowi na podstawie art. 11 urach.

²⁴⁶ Księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

²⁴⁷ Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe, zapewniono ciągłość zapisów oraz bezbłędność działania stosowanych procedur obliczeniowych.

²⁴⁸ Księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (saldo) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych.

²⁴⁹ Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli: pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych; zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej są sporządzane przynajmniej za poszczególne okresy sprawozdawcze, nie rzadziej niż na koniec miesiąca, w terminie, o którym mowa w pkt 1, a za rok obrotowy - nie później niż do 85 dnia po dniu bilansowym; ujęcie wpłat i wypłat gotówką, czekami i weksłami obcymi oraz obrotu detalicznego i gastronomii następuje w tym samym dniu, w którym zostały dokonane.

Prezes Fundacji zeznała, że nie miała wiedzy, że księgi nie są prowadzone, podpisałam umowę z Panem (...) od stycznia 2024 r. i byłam przekonana, że wszystko jest prowadzone jak w poprzednich latach. Dowiedziałam się o ww. sytuacji w trakcie kontroli NIK.

W konsekwencji ww. nieprawidłowości Fundacja w okresie styczeń – czerwiec 2024 r. wbrew postanowieniom art. 18 urach oraz rozdziału II pkt 5 i 6 polityki rachunkowości Fundacji DIES MEI, nie zamykała okresów sprawozdawczych.

(akta kontroli str. 583-1082, 1145-1150, 2965-2979, 3343-3378, 12039-12240, 13363-13479)

43. Fundacja, pomimo zmiany od stycznia 2024 r. podmiotu odpowiedzialnego za prowadzenie ksiąg rachunkowych Fundacji i tym samym miejsca prowadzenia ksiąg rachunkowych i ich przechowywania, nie zawiadomiła właściwego urzędu skarbowego w terminie wynikającym z art. 11a pkt 1 urach, o nowym miejscu prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Jak wyjaśnił Prezes Spółki, której Fundacja powierzyła prowadzenie ksiąg rachunkowych, zgłoszenie wysłano 12 czerwca 2024 r. tj. po rozpoczęciu kontroli NIK.

Jak zeznała Prezes Fundacji w okresie wcześniejszym wszystkimi takimi sprawami zajmowała się księgowa z Biura (...). Odtwarzając tożsamą umowę z Panem (...) w styczniu 2024 r. zakładałam, że dopilnuje wszystkich tego typu spraw. Dowiedziałam się o ww. sytuacji w trakcie kontroli NIK.

(akta kontroli str. 294-296, 2965-3018, 3343-3378, 12866-12894)

44. Fundacja dokonywała opisów dowodów księgowych, finansowanych ze środków FS, z naruszeniem postanowień § 3 ust. 9, § 9 ust. 8 i 9 umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023, § 8 ust. 1 oraz § 8 ust. 2 umowy DFS-VI.7211.67.2021 oraz art. 21 i 22 urach. I tak:

- a. dowody księgowe za okres 2022-2023 w przypadku umowy dotacji DFS-VI.7211.67.2021 oraz dowody księgowe za I połowę 2023 r. w przypadku umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023 opisano dopiero²⁵⁰ po dokonaniu zapłaty oraz zaksięgowaniu w księgach rachunkowych. Ponadto w przypadku drugiej z ww. umów w lipcu 2023 r. dokonano opisu i zatwierdzenia do wypłaty (trzech) dowodów księgowych, przed datą ich faktycznego wpływu do siedziby Fundacji, a według daty ich wystawienia przez kontrahenta²⁵¹.

Prezes Fundacji zeznała, że opis FV wynikał z omyłki i błędnie wpisanych dat do pliku excel, z którego zaciągamy dane pod opisy do załączników pod FV. Odnosząc się do opisów na 30 czerwca 2023 r. wynika to z faktu, że opisu dokonywano pod sprawozdanie za I półrocze 2023 r.

NIK wskazuje, że opis dowodu księgowego tj. jego sprawdzenie pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym powinno mieć miejsce przed faktyczną zapłatą za ten dowód księgowy, celem weryfikacji prawidłowości dowodu, w tym kwot, a także zasadności jego opłacenia.

(akta kontroli str. 1750-2702, 3378, 6909-8904)

- b. Fundacja nie opisała wszystkich dowodów księgowych wystawionych w okresie styczeń – czerwiec 2024 r. na kwotę odpowiednio 116,2 tys. zł (pomoc postpenitencyjna) i 237,3 tys. zł (pomoc pokrzywdzonym) dotyczących kosztów merytorycznych.

Jak zeznał Prezes Spółki, której Fundacja powierzyła prowadzenie ksiąg rachunkowych (...) musiałoby to wynikać z przeoczenia, czasu, w którym pobierałem te dokumenty od Fundacji. (...) załącznik nr 6 do umów dotacji przygotowuje i wypełnia zespół Fundacji DIES MEI, na etapie sprawozdań półrocznych, a ja uzupełniam tylko pkt 5 i 6. Te wydruki do mnie trafiają raz na pół roku i ostateczną

²⁵⁰ W przypadku umowy dowody opisano i zatwierdzono do wypłaty z dniem 30 czerwca 2023 r.

²⁵¹ Data zawarcia umowy najmu przez strony.

23
40
11/10

wersję z wszystkimi podpisami przybierają w terminie sporządzenia sprawozdania tj. do 15 dnia następnego miesiąca po zakończeniu półrocza. Nie są przygotowywane na bieżąco, przed dokonaniem wydatku.

Jak zeznała Prezes Fundacji na moment przekazania do NIK dokumentacji księgowej ze względu na natłok spraw związanych z kontrolami nie zdążyliśmy wydrukować załączników. Dopiero teraz udało nam się to zrobić, tzn. skończyć uzupełnianie oraz wydrukować wszystkie opisy do ww. faktur. Załączniki do FV na których zamieszczany jest opis dokonywane są w okresach półrocznych, pod sprawozdania. Dokumenty nie są na bieżąco opisywane.

NIK wskazuje, że zgodnie z § 9 pkt 11 umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023 oraz § 8 ust. 14 umowy DFS-VI.7211.67.2021, wydatki, do których odnoszą się dokumenty niespełniające określonego umowami dotacji kryterium ich opisywania mogą zostać uznane przez Dysponenta za niekwalifikowane.

(akta kontroli str. 2477-2551, 2965-3979, 3343-3378, 8905-8962)

- c. Dokumenty dotyczące kosztów administracyjnych za lata 2022-2024 w obu kontrolowanych umowach nie były opisywane zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości i nie spełniały wymagań stawianych dowodom księgowym, tj. nie zawierały stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazania miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

Prezes zeznała, że brak opisu ww. dowodów księgowych wynikał z faktu, że zarówno pracownicy biura księgowego obsługującego Fundację w 2022 i 2023 r. jak i właściciel biura zajmujący się obsługą księgową od 2024 r. nie zwracali uwagi na ww. obowiązek stąd też nie został on wdrożony do stosowania.

(akta kontroli str. 1407-0449, 2477-2551, 2552-2707, 2965-3979, 3343-3378, 9263, 9317-9347)

45. Fundacja dokonywała zapisów na wyodrębnionych do obu umów dotacji kontach księgowych, w sposób niezgodny z art. 24 urach, zgodnie z którym księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. I tak:

- a. na koncie wyodrębnionym do ewidencjonowania operacji związanych z świadczeniem pomocy postpenitencjarnej (500-1-10) saldo operacji na dzień 31 grudnia 2023 r. było niższe o 0,3 tys. zł od kwoty poniesionych wydatków ujętych w sprawozdaniu z realizacji zadania za II półrocze 2023 r. a ponadto na koncie zaewidencjonowano operację Pomoc prawna Łódź A1/12/2023 na kwotę 2,2 tys. zł, pomimo że faktycznie Fundacja nie dokonała takiego wydatku

Prezes Fundacji wyjaśniła, że kwota 300 zł wynika z błędnego księgowania jednej z operacji, a w zakresie drugiej wyjaśniła, że na wyciągach bankowych z Łodzi za 2023 r. nie odnaleźliśmy takiej kwoty i dokumentu (...) wystąpił błąd – nie ponoszono takich kosztów w ramach projektu (...)

(akta kontroli 694-696, 947-948, 2369-2476, 3038-3324, 3166, 3179-3208, 11778-11830, 12133-12240)

- b. na koncie 930-9252 wyodrębnionym do ewidencjonowania operacji związanych z pomocą pokrzywdzonym w 2022 r.:
- nie dokonano korekty księgowania kwoty 29,15 zł, pomimo że MS w piśmie z dnia 19 grudnia 2022 r. uznało, że ww. kwota podlega zwrotowi w związku z przekroczeniem wydatków określonych w kosztorysie;
 - dwukrotnie zaewidencjonowano fakturę nr FS/22/11/4 (nr ewid. FVZ 760/XI/2022 oraz FVZ 771/XII/2022) w wysokości 1,1 tys. zł za pomoc psychologiczną;

²⁵² Pominęto różnice pomiędzy zapisami księgowymi a sprawozdaniem, w kwotach na poszczególnych pozycjach poniżej 1 zł.

- pod nr FKZ 8/XII/2022 zaewidencjonowano fakturę korygującą nr 5/12/2022 (nr ewid. FKZ 8/XII/2022) w wysokości (–) 1,3 tys. zł, która wystawiona była na 6,0 tys. zł. Powyższa faktura nie była wykazywana w rozliczeniu wydatków związanych z realizacją ww. umowy.
- Prezes wyjaśniła, że wezwanie do zapłaty dot. 29,15 zł zostało wykonane w styczniu 2023 r. (przelew) i wtedy dopiero „zaksięgowano na koncie 764-3-8; bez odniesienia na „5” – PK 8/I/2023”, numery księgowe FVZ 760 i 771 dotyczyły dwóch różnych faktur na tę samą kwotę – faktury FS/22/11/4 i FS/22/11/5, z czego faktura pod nr FS/22/11/4 (nr ewid. FVZ 760/XI/2022) dotyczyła pomocy psychologicznej świadczonej w Toruniu i została rozliczona w ramach projektu dotyczącego Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym w Toruniu, zaś faktura korygująca nr 5/12/2022 została zaewidencjonowana w błędnej wysokości z powodu zwykłego błędu ludzkiego.
- c. Na koncie księgowym 500-1-8²⁵³ wyodrębnionym do ewidencjonowania operacji związanych z pomocą pokrzywdzonym w 2023 nie zaewidencjonowano, pomimo faktycznie dokonanych wydatków:
- faktury nr FS/23/7/4 na kwotę 130 zł, wystawionej w dniu 31 lipca 2023 r. (nr ewid. FVZ 440/VIII/2023) za pomoc psychologiczną w ramach realizacji projektu;
 - faktury nr 235/2023 na kwotę 4,9 tys. zł, wystawionej w dniu 31 października 2023 r. (nr ewid. FVZ 713/XI/2023) za pomoc psychologiczną w ramach realizacji projektu;
 - faktury nr A1/12/2023 na kwotę 2,2 tys. zł, wystawionej w dniu 06 grudnia 2023 (nr ewid. FVZ 774/XII/2023) za pomoc psychologiczną w ramach realizacji projektu;
- Prezes wyjaśniła, że w przypadku tych trzech faktur doszło do pomyłki.
(akta kontroli str. 3038-3324, 6881-6908, 9430-9458)
46. Fundacja z naruszeniem § 2 umów współpracy zatwierdzała i następnie wypłacała w okresie 2023 r. dwóm specjalistom przeprowadzającym w ramach pomocy postpenitencjarnej szkolenia z zakresu kompetencji zawodowych jak i readaptacji społecznych wynagrodzenie w stawkach innych niż wynikające z ww. zapisu umowy. I tak:
- a. Na mocy umowy z dnia 28 marca 2023 r. Fundacja zleciła *promowanie i wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć służących skutecznej readaptacji skazanych, działań o charakterze edukacyjnym, informacyjnym, organizowanie i przeprowadzenie szkoleń* – za stawkę w wysokości [REDAKOWANO] za jedną osobę zakwalifikowaną i objętą szkoleniem.
- Za realizację ww. szkoleń²⁵⁴ kontrahent wystawił m.in. następujące FV (nr wg opisu dowodu księgowego) FVZ 317/VI/2023 dotycząca szkolenia dla sześciu osób na kwotę ogółem [REDAKOWANO] tys. zł od osoby); FVZ 584/IX/2023 za szkolenie dla dziewięciu osób za kwotę ogółem [REDAKOWANO] od osoby); FVZ 709/XI/2023 za szkolenie dla ośmiu osób za kwotę ogółem [REDAKOWANO] zł za osobę); FVZ 773/XII/2023 za szkolenie dla ośmiu osób za kwotę ogółem [REDAKOWANO] zł za osobę) i FVZ 776/XII/2023 za szkolenie dla siedmiu osób za kwotę ogółem [REDAKOWANO] zł za osobę). Prezes Fundacji zatwierdziła ww. wydatki i dokonała płatności.
- b. Umową z 28 marca 2023 r. Fundacja zleciła *organizowanie i finansowanie programów podnoszących kompetencje społeczne* – za stawkę w wysokości [REDAKOWANO] zł za jedną osobę zakwalifikowaną do programu.

²⁵³ Pominięto różnice pomiędzy zapisami księgowymi a sprawozdaniem, w kwotach na poszczególnych pozycjach poniżej 1 zł.

²⁵⁴ Na wystawionych rachunkach wskazano, że dotyczą zadania nieprzewidzianego umową z 28 marca 2023 r. tj. zorganizowania i przeprowadzenia szkoleń podnoszących kompetencje społeczne.

²⁵⁵ FV skorygowano FV PKZ 6/VII/2023 z lipca 2023 r. o 8,8 tys. zł tj. [REDAKOWANO] za osobę.

Za realizację ww. szkoleń²⁵⁶ kontrahent wystawił m.in. następujące FV (nr wg opisu dowodu księgowego) FVZ 232/VI/2023 za szkolenie dla czterech osób za kwotę [REDACTED] tys. zł za osobę²⁵⁷); FVZ 395/VII/2023 za szkolenie dla 11 osób za kwotę [REDACTED] zł za osobę); FVZ 585/IX/2025 za szkolenie dla dziewięciu osób za kwotę [REDACTED] zł za osobę). Prezes Fundacji zatwierdziła ww. wydatki i dokonała płatności.

Jak zeznała Prezes Fundacji Powyższe wynika z opisanej (...) sytuacji, gdzie Pani (...) i Pan (...) wspólnie realizowali szkolenia te same tematycznie, pomimo że zgodnie z umową każdy z nich zobowiązany był do realizacji jednego tematu szkolenia i za inną kwotę. Na pewno ww. osoby nie wystawiały jednej wspólnej faktury. Możliwe, że umawiali się, że raz FV wystawi Pani (...) innym razem Pan (...), ale nie znam szczegółów jak dzielili się wynagrodzeniem. Od momentu wizytacji MS w lutym 2024 r., rozdzieliliśmy te zadania.

Ww. osoby nie składały korekt ww. FV na których kwoty nie były zgodne z umowami współpracy. Nie weryfikowałam zgodności z umową współpracy (zarówno w zakresie kwoty wydatku jak i miejsca przeprowadzenia szkolenia). Sprawdziałam tylko, czy zgadza się kwota w ramach danego zadania, w którym udzielana była pomoc.

(akta kontroli str. 1100-1144, 1290-1314, 1349-1356, 1890-1893, 1905, 1949-1954, 2000-2001, 2030-2032, 2152-2157, 2363-2365, 2466-2468, 2471-2473, 3343-3378)

47. Środki w łącznej kwocie 60,0 tys. zł brutto wydatkowane przez Fundację, w latach 2022 - 2023, w ramach ryczałtu, na zakup usług doradztwa i kompleksowej obsługi marketingowej oraz Public Relations, zgodnie z umową o współpracy z dnia 29 grudnia 2021 r. nie spełniały warunków kwalifikowalności określonych § 3 ust. 1, 3 i 9 umowy dotacji DFS-V.7222.14.2023 i umowy DFS-VI.7211.67.2021, zgodnie z którymi za wydatki kwalifikowane można uznać te, które są niezbędne do realizacji zadania. Ponadto zgodnie z § 9 ust. 1 umowy dotacji, na Fundacji ciąży obowiązek uzasadnienia celowości wydatkowania środków z dotacji.

W związku z realizacją ww. umowy Spółka wystawiła Fundacji 24 faktury, każda na kwotę 2 tys. zł netto (2,5 tys. zł brutto), opisanej jako Usługi zgodne z umową z dn. 01.06.2019 dot. Włocławek. Pod fakturami nie wskazano co zostało w ramach danego zlecenia wykonane. Żadna z FV, analogicznie jak inne dotyczące kosztów administracyjnych, nie była też opisana według wymogów art. 21 i 22 urach w sposób umożliwiający identyfikację przedmiotu realizacji, a pod FV nie załączano protokołów potwierdzających odbiór prac. Także Prezes Fundacji nie była w stanie potwierdzić co konkretnie i kiedy zlecała ww. spółce.

Jak zeznała Prezes Fundacji wszystkie zlecenia były ustne. Nie mam, jak potwierdzić co konkretnie i kiedy zlecałam. Tak się umówiliśmy i tak realizowaliśmy zadanie od samego początku. Pisemne zlecenia były niepotrzebne. Może gdyby spółka nie wywiązała się z tego na co się umawialiśmy zmienilibyśmy formę. Nie miało to miejsca więc ta forma kontaktu i zlecenia była wystarczająca. Prezes wyjaśniła także, że nie jesteśmy w stanie wypisać enumeratywnie produktów zrealizowanych przez spółkę (...) ponieważ działaliśmy na podstawie podpisanej umowy rozliczanej ryczałtowo. (...) z kosztów administracyjnych wykonywane były wszystkie opracowania graficzne, tablice informacyjne do punktów, ulotki informacyjne, plakaty jak również aktualizacje strony internetowej w zakresie realizowanych umów. Prezes Fundacji zeznała także, że w związku z realizacją umowy DFS-VI.7211.67.2021 Spółka wykonała Ulotki, plakaty, tablice informacyjne, prowadzenie ogólne strony Fundacji, wraz ze zmianami

²⁵⁶ Na wystawionych rachunkach wskazano, że dotyczącą zadania nieprzewidzianego umową z 28 marca 2023 r. tj. promowania i wspierania inicjatyw i przedsięwzięć służących skutecznej readaptacji skazanych.

²⁵⁷ FV skorygowano FV FKZ 7/III/2023 z lipca 2023 r. o 5,9 tys. zł [REDACTED]

obejmującymi dodatkowe działanie związane z pomocą pokrzywdzonym, prowadzenie Facebooka Fundacji. Pomimo, że żadna z wystawionych przez spółkę FV nie wskazywała na wykonywanie zadań na rzecz umowy DFS-V.7222.14.2023 Prezes zeznała, że w ramach tego projektu Spółka wykonała Ulotki, tablice informacyjne, broszury ABC Łodzi, Rynek Pracy. Nie pamiętam ilości zleconych produktów. Zamówienie odbywało się na zasadzie dodruku, gdy skończył się przekazany materiał, wnioskowaliśmy o dodruk (broszury i dodruk). Możliwe, że błędnie opisano na FV czego dotyczy dana usługa i dlatego nie wskazano Łodzi na żadnej FV. Zapotrzebowanie do Spółki jest telefonicznie składane, nie mam śladu rewizyjnego. Nie sprawdzam zakresu zadań pod daną Fakturę VAT.

NIK wskazuje, że brak dokumentacji źródłowej potwierdzającej zakres wykonanych prac uniemożliwia potwierdzenie celowości dokonanych wydatków ze środków Funduszu, a tym samym potwierdzenie ich kwalifikowalności.

(akta kontroli str. 1407-1449, 3161-3324, 3343-3378, 9556-9715, 9826-9855, 13035-13054)

48. Fundacja wbrew obowiązкови określoneму w § 5 ust. 1 umowy dotacji nr DFS-V.7222.14.2023, w umowie dnia 29 grudnia 2021 r. o współpracy w przedmiocie doradztwa i kompleksowej obsługi marketingowej oraz PR nie zawarła postanowień umożliwiających jej skuteczną realizację zobowiązania dotyczącego nabycia autorskich praw majątkowych w tym praw zależnych, a także własności nośników i egzemplarzy utworów powstałych w ramach realizacji zadań finansowanych ze środków Funduszu, na wszystkich polach eksploatacji wskazanych w ww. umowie dotacji. W umowie tej określono bowiem, że z chwilą otrzymania przez Wykonawcę wynagrodzenia, na zamawiającego przechodzą autorskie prawa majątkowe w stosunku do wykonanych w danym miesiącu prac na następujących polach eksploatacji: utrwalenie w formie elektronicznej na wszelkich nośnikach cyfrowych, zwielokrotnianie techniką druku, kopii kserograficznej lub kopii pliku komputerowego, wprowadzenie do obrotu, w tym poprzez sieć Internetową oraz wprowadzenie do pamięci komputera. Umowa dotacji zobowiązywała z kolei do przeniesienia autorskich praw majątkowych do każdego utworu/utworów powstałych w związku z realizacją zadań składających się na przedmiot tych umów, nie wprowadzają przy tym wyjątków w zakresie umów sfinansowanych w ramach kosztów administracyjnych, tj. zobowiązywała do nabycia praw autorskich na polach eksploatacji obejmujących także: [1] tworzenie nowych wersji i adaptacji (tłumaczenie, przystosowanie, zmiana układu lub jakiegokolwiek inne zmiany), [2] nadanie, za pomocą wizji lub fonii przewodowej lub bezprzewodowej przy pomocy jakichkolwiek środków technicznych niezależnie od standardu, systemu, formatu, w tym nadanie za pośrednictwem satelity, transmisję przewodową lub bezprzewodową przy pomocy jakichkolwiek środków technicznych; [3] prawo do wykorzystania utworu w celach promocyjnych, a także do oznaczenia lub identyfikacji produktów i usług oraz innych przejawów działalności, przedmiotów jego własności, a także dla celów edukacyjnych i szkoleniowych; [4] zezwolenie na tworzenie opracowań, przeróbek i modyfikacji utworu, prawo do rozporządzania opracowaniami, przeróbkami i adaptacjami utworu oraz udostępniania ich do korzystania, w tym udzielania licencji na rzecz osób trzecich, na wszystkich polach eksploatacji.

Jak wyjaśniła Prezes Fundacji według naszej interpretacji przeniesienie praw autorskich zgodnie z zapisami § 5 umowy dotyczy wyłącznie utworów powstałych w ramach zadań merytorycznych. Wskazana umowa była zawarta w ramach kosztów administracyjnych. Prezes zeznała dalej, że (...) Dla mnie było to oczywiste, że muszą być zaakceptowane przez Ministerstwo, m.in. z uwagi na to,

że jest tam logo MS. Ale z uwagi na to, że nie jest to wydatek merytoryczny, nie wprowadzaliśmy do umowy postanowień dotyczących praw autorskich.

(akta kontroli str. 1407-1449, 3047-3324, 3343-3378, 9826-9910)

49. Fundacja z naruszeniem § 5 umowy podnajmu z dnia 30 grudnia 2022 r., w 2023 r. dokonywała płatności tytułem czynszu najmu pomieszczeń dot. Punktu Pomocy Postpenitencjarnej w Łodzi w stawkach niezgodnych z określonymi w ww. umowie. Fundacja łącznie wydatkowała na ten cel kwotę wyższą o 409 zł netto/503,10 zł brutto. Płatność czynszu dokonywana była na podstawie nieprawidłowo wystawionych przez wynajmującego faktur. Zgodnie z umową najmu strony ustaliły miesięczny czynsz w kwocie 569 zł netto tj. 699,9 zł brutto. Z kolei według faktur Fundacja dokonała płatności za kwiecień i maj 2023 r. w kwocie 813,0 zł netto tj. 999,99 zł brutto miesięcznie, za czerwiec, lipiec i sierpień 2023 r. w kwocie 597,0 zł netto tj. 734,31 zł miesięcznie, za październik 2023 r. kwocie 406,0 zł netto tj. 499,38 zł brutto²⁵⁸.

Powyższe działanie naruszało również § 3 ust. 3 lit. c) umowy dotacji, zgodnie z którym wydatki na realizację przedmiotu umowy powinny być dokonywane w wysokości wynikającej z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Jak zeznała Prezes Fundacji prawdopodobnie w FV wpisano błędną kwotę na FV. Nie wiem czemu nie zostało to zweryfikowane podczas kontroli merytorycznej przed wydatkiem. Może uzgadniałam wysokość FV telefonicznie z Panią (...).

W toku kontroli NIK Prezes Fundacji przekazała skorygowane faktury, informując, że różnice będziemy rozliczać w kolejnych miesiącach.

(akta kontroli str. 1287-1114, 3361, 9826-9855, 12641-12745)

50. Fundacja przeprowadziła ewaluację zadania DFS-VI.7211.67.2021 za lata 2022 i 2023 oraz ewaluację zadania DFS-V.7222.14.2023 za 2023 r. z naruszeniem odpowiednio § 10 ust. 12 umowy dotacji na pomoc pokrzywdzonym i §11 ust. 13 umowy dotacji na pomoc postpenitencjarną. Zgodnie z ww. przepisami ewaluacja powinna mieć na celu wykazanie czy realizowane zadanie odpowiada na zdiagnozowane potrzeby, czy osiąga zaplanowane cele, rezultaty i produkty. Coroczna ewaluacja miała być uzupełnieniem procesu półrocznej sprawozdawczości oraz miała pozwolić podmiotowi jak i Dysponentowi w utrzymaniu kontroli nad projektem oraz zadaniami niezbędnymi do jego wypełnienia. Minimalny zakres ewaluacji obejmować powinien m.in. weryfikację stopnia realizacji założonych celów²⁵⁹. Powyższa nieprawidłowość dotyczy następujących przypadków:

- a) W raportach z ewaluacji zadania DFS-VI.7211.67.2021 za 2022 i 2023 r. wydano opinię dotyczącą oceny stopnia realizacji wyłącznie na podstawie danych zaprezentowanych w sprawozdaniach z realizacji zadania składanych przez Fundację do MS. Nie zweryfikowano prawidłowości ujętych wysokości rezultatów, pomimo, że w sprawozdaniach znajdowały się liczne błędy, w tym sformułowania odnoszące się do innych realizowanych przez Fundację projektów. Zespół ewaluacyjny stwierdził m.in., że na fakturach²⁶⁰ dokumentujących pomoc prawną oraz na nocie księgowej naliczającej stawkę ryczałtową kosztów administracyjnych składki na ubezpieczenia i podatek dochodowy zostały obliczone prawidłowo czy też, w rezultacie pięć i sześć²⁶¹ w ocenie prawdopodobieństwa realizacji: *Realizacja zagrożona-brak zgłoszeń oraz fakt obsługi takich osób przez MOPS w Toruniu (brak konieczności ponoszenia wydatków)*. W raportach nie zaprezentowano danych dotyczących stopnia realizacji założonych rezultatów i produktów, a jedynie ich plan. Zespół ewaluacyjny sformułował wniosek, że realizacja celów OOPP we Włocławku

²⁵⁸ Zgodnie z wyjaśnieniem Prezes Fundacji nie wystawiono i w konsekwencji nie opłacono czynszu za wrzesień 2023 r.

²⁵⁹ A także weryfikację 10% losowej próby dokumentów finansowo-księgowych i weryfikację 10% losowej próby wniosków osób pozbawionych wolności, zwalnianych z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osób im najbliższych.

²⁶⁰ Poz. 7, 8, 9 ujętych w pkt 5 (Ewaluacja dokumentów księgowych raportu z ewaluacji za 2022 r. umowy DFS-VI.7211.67.2021.

²⁶¹ W raportach z ewaluacji za 2022 r. i 2023 r. do umowy dotacji DFS-VI.7211.67.2021.

CP
nr kw w

została skutecznie osiągnięta, pomimo, że Fundacja na koniec 2023 r. nie objęła pomocą docelową liczbą 2500 osób pokrzywdzonych przestępstwem i 400 osób im najbliższych oraz 100 świadków, o czym była mowa w punkcie 8b oferty.

Ewaluator wyjaśnił, że mimo że projekt nie został zakończony nie było ryzyka nieosiągnięcia założonych celów, zaś przy ocenie dokumentów księgowych oraz rezultatów popełniono omyłki pisarskie. Prezes Fundacji, również wskazała na oczywiste pomyłki.

Na str. 8 raportu z ewaluacji za 2023 r. można przeczytać m.in. *Końcowy etap pomocy, czyli uniezależnienie od instytucji pomocowych, również został zrealizowany. (...) Przez pierwsze dwa miesiące skoncentrowano się na szerokim rozpropagowaniu wiedzy o planowanych działaniach.*

Z informacji przekazanych NIK przez firmę przeprowadzającą ewaluację wynika, że ocenę działań w zakresie rozpropagowaniu wiedzy o planowanych działaniach, ewaluator pozyskał wyłącznie na podstawie rozmów bezpośrednich z Prezes Fundacji.

- b) Raport projektu DFS-V.7222.14.2023 za 2023 r. w części dotyczącej oceny osiąganych celów odniósł się do celów szczegółowych ujętych w Ofercie, przy czym wskazano w nim, że ich realizacja dokonana została przez zadania, których realizacja nie wynikała z dokumentacji dotyczącej realizowanego projektu tj. np. coaching, mentoring, sesje edukacyjne, treningi pamięciowe, gry strategiczne. Wskazano także, że Fundacja zapewniała indywidualne konsultacje z doradcami zawodowymi, a także świadczyła pomoc rzeczową obejmującą poza żywnością także odzież, środki higieny, leki, wsparcie w zakresie materiałów dydaktycznych i biurowych, co jak opisano we wcześniejszej części wystąpienia nie miało miejsca. Podmiot przeprowadzający ewaluację, odpowiadając na pytanie skąd pozyskał ww. informację i na czym polegały poszczególne sesje i który z pracowników Fundacji je realizował, wyjaśnił, że (...) *informacja na temat poszczególnych form pomocy pochodziła z rozmów z Prezes Fundacji i (...)*²⁶². *Każda sesja była realizowana w inny sposób z uszanowaniem specyfiki osoby. W tym przypadku jest to uzasadnione. Nie każda osoba potrzebuje zespołu narzędzi tj. coachingu, mentoringu, sesji edukacyjnych. Sesje edukacyjne polegały na prostych wskazówkach jak zdobyć nowy zawód, pracę, jak radzić sobie z napięciami stresowymi itp. (...) Zgodnie z pozyskaną informacją działania były prowadzone przez specjalistów (...)*²⁶³, *w ramach szkoleń organizowanych zarówno w zakładach karnych jak i poza nimi (...). Informacje na ten temat zostały pozyskane podczas rozmów z rozmów z Prezes Fundacji i (...)*²⁶⁴. Odnosząc się do źródła informacji o aktywizacji zawodowej ewaluator wyjaśnił, że *Chodzi o działania pozyskane przez pracownika aktywizacji zawodowej. Działania były realizowane przez Panią (...)*²⁶⁵ *zgodnie z pozyskaną informacją. Z kolei w zakresie pomocy rzeczowej wyjaśnił, że Podstawą ustalenia były dokumenty księgowe. Osoby otrzymywały m.in. bony.* W części raportu z ewaluacji odnoszącej się do rezultatów i produktów nie odniesiono się do poziomu ich realizacji, wskazując jedynie wartość docelową i ocenę prawdopodobieństwa realizacji, skupiając się na zagrożeniach. Jednocześnie wskazano²⁶⁶, że realizacja rezultatów i produktów nie jest zagrożona, pomimo, że ze sprawozdania za 2023 r. złożonego do MS wynikało, że realizacja

²⁶² Specjalista prawnik.

²⁶³ Specjaliści z którymi Fundacja miała podpisane umowy współpracy w przedmiocie: promowania i wspierania inicjatyw i przedsięwzięć służących skutecznej readaptacji skazanych, działań o charakterze edukacyjnym, informacyjnym organizowanie i przeprowadzanie szkoleń; oraz organizowania i finansowania programów podnoszących kompetencje społeczne.

²⁶⁴ Specjalista prawnik.

²⁶⁵ Specjalista ds. aktywizacji zawodowej.

²⁶⁶ Po uwzględnieniu wyjaśnień Fundacji, w których wskazano: w przypadku rezultatu 7 i produktu 6 - nie zgłosiło się dość chętnych, w przypadku produktu 3 - wynika to prawdopodobnie z efektywnej pracy z osobami opuszczającymi więzienia, w przypadku zadania nr 5 - planowane rozwinięcie aktywizacji zawodowej w kolejnych latach.

produktu nr 3²⁶⁷ była na poziomie 15%, nr 5²⁶⁸ na poziomie 20%, a produktu nr 6²⁶⁹ i rezultatu nr 7²⁷⁰ na poziomie 16,67%.

Ewaluator wyjaśnił, że skupiono się na działaniach miękkich realizacji projektów. To było kluczowe w świetle realizacji umowy. (...) Stwierdzono, że projekt realizowany jest prawidłowo a niski stopień wykonania niektórych produktów nie skutkuje brakiem możliwości ich wykonania w czasie realizacji projektu. Pomoc realizowana była sprawnie.

Ponadto odnosząc się do rezultatów wskazano w raporcie, że po ukończeniu programu wielu uczestników wykazało znaczącą zmianę w swoim podejściu do życia społecznego i zawodowego. Byli bardziej chętni do angażowania się w różnorodne aktywności zarówno te związane z pracą zawodową jak i wolontariatem czy uczestnictwem w lokalnych inicjatywach społecznych (...) często byli bardziej zmotywowani do poszukiwania zatrudnienia, skorzystania z oferowanych szkoleń i rozwijania swoich umiejętności. (...) Program Ośrodka często wspierał ich w tych działaniach, oferując pomoc w pisaniu CV, przygotowaniu do rozmów kwalifikacyjnych, a także nawiązywaniu kontaktów zawodowych. Dzięki temu uczestnicy czuli się bardziej pewni siebie w kontekście zawodowym i byli bardziej skłonni do podejmowania wyzwań na rynku pracy.

Jak wyjaśnił ewaluator wszystkie wnioski zostały wyciągnięte po rozmowach z pracownikiem biura projektu. Ze względu na specyfikę projektu Wykonawca nie powinien kontaktować się bezpośrednio z rodzinami objętymi wsparciem. Większość informacji musi pochodzić z wywiadów z pracownikami realizującymi projekt.

Prezes Fundacji wskazując na przyczyny nieprawidłowości wyjaśniła, że Początek roku 2024 przyniósł zablokowanie środków przez Fundusz Sprawiedliwości. Fundacja podjęła wszelkie działania, aby kontynuować realizację zadań wynikających z umowy. Równocześnie rozpoczęły się kontrole prowadzone przez

Najwyższą Izbę Kontroli oraz

Od początku roku Fundacja intensywnie walczy o utrzymanie działalności, mierząc się z ogromną liczbą pytań i wniosków o wyjaśnienia. Dodatkowo realizowane są standardowe czynności Funduszu Sprawiedliwości, takie jak rozliczenia i weryfikacja sprawozdań, które wymagają dostarczania dodatkowej dokumentacji. Fundacja dostosowała liczbę pracowników administracyjnych do rzeczywistych potrzeb związanych z realizacją projektów. Niestety, natłok kontroli od początku 2024 roku, a także odejścia pracowników (spowodowane prowadzonymi kontrolami lub brakiem środków), wywołały paraliż administracyjny – sytuację, której nie mogliśmy przewidzieć. Fundacja nie dysponuje rozbudowaną administracją, gdyż nadrzędnym celem Funduszu Sprawiedliwości jest niesienie pomocy osobom potrzebującym wsparcia.

(akta kontroli str. 1255-1279, 3161-3342, 9219-9299, 9826-9855, 13035-13054, 13351-13355)

51. Fundacja, z naruszeniem obowiązku określonego w § 4 ust. 1 umów dotacji nr DFS-V.7222.14.2023 oraz nr DFS-VI.7211.67.2021, w zw. do § 33 rozporządzenia w sprawie Funduszu, nie prowadziła ewidencji kosztów administracyjnych obu ww. projektów, wynoszących odpowiednio 92,4 tys. zł i 633,5 tys. zł, w sposób zapewniający jednoznaczne ich powiązanie z daną umową dotacji. Na koncie księgowym i rachunku bankowym przeznaczonym do ewidencji ww. kosztów

²⁶⁷ Liczba osób najbliższych, którym podmiot planuje udzielić wsparcia (narastająco).

²⁶⁸ Liczba osób, która skorzystała z zadania: organizowanie i finansowanie poradnictwa prawnego, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej – w tym obowiązkowo promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej, m.in. w zakresie poradnictwa i pomocy w uzyskaniu wsparcia innych instytucji rynku pracy.

²⁶⁹ Liczba osób, która skorzystała z zadania: organizowanie i finansowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz pokrywanie kosztów egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe.

²⁷⁰ Podniesienie poziomu umiejętności poszukiwanych przez pracodawców u określonej liczby osób.

administracyjnych Fundacja ewidencjonowała wszystkie koszty administracyjne związane z realizacją także pozostałych umów zawartych z Funduszem Sprawiedliwości oraz z innych źródeł, w tym ze środków własnych Fundacji.

Zgodnie z ww. przepisami nie więcej niż 25% wartości kosztów kwalifikowanych realizacji przedmiotu umowy może być przeznaczane przez wykonawcę na koszty administracyjne związane z realizacją przedmiotu umowy. Natomiast cała realizacja powierzonego zadania zostaje rozliczona z Dysponentem na podstawie poniesionych kosztów.

W toku kontroli Fundacja nie była w stanie wskazać jakie koszty administracyjne i na co poniesiono tytułem obu badanych umów dotacji.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że (...) koszty administracyjne były pobierane na zasadzie ryczałtu. Zgodnie z zapisami regulaminu § 7 Kosztorys wykonania zadania Podmiot określi w kosztorysie: zbiorczą wysokość kosztów administracyjnych w podziale na poszczególne lata realizacji zadania. Wskazała, że (...) zasady dotyczące dokumentacji finansowo-księgowej nie dotyczą kosztów administracyjnych oraz § 11 Wymogi dotyczące dokumentacji finansowo-księgowej i kwalifikowalności wydatków. Z uwagi na ryczałtowy sposób rozliczania kosztów administracyjnych wydatki te traktowane były jako wydatki poniesione, z zastrzeżeniem weryfikacji poziomu kosztów administracyjnych do zatwierdzonych przez Dysponenta Funduszu wydatków kwalifikowalnych w ramach realizacji zadania (merytorycznego) (...). Koszty administracyjne w rozumieniu umów DFS-V.7222.14.2023 i DFS-VI.7211.67.2021 obejmowały nie tylko bezpośrednie wydatki związane z prowadzeniem biura, ale także inne koszty, które były niezbędne do funkcjonowania Fundacji, a które nie mogą być pokryte z kosztów merytorycznych. Było to m.in.: wsparcie dla ubogich i potrzebujących: fundacja przeznacza środki administracyjne na wsparcie osób ubogich, co jest częścią naszej działalności statutowej; nie objęte refundacją koszty pomocy prawnej i psychologicznej - gdy pomoc prawna czy psychologiczna nie może być uznana za wydatek merytoryczny, ale jest niezbędna do udzielenia pomocy, jest finansowana z kosztów administracyjnych; koszty współpracy z innymi organizacjami; zwroty odsetek bankowych i inne zwroty do MS. Czyli „koszty administracyjne” w rozumieniu umów DFS-V.7222.14.2023 i DFS-VI.7211.67.2021 obejmują koszty działalności statutowej.

Prezes wyjaśniła, że (...) stosowanie ryczałtowego modelu rozliczania kosztów administracyjnych upraszcza dokumentację, eliminując konieczność szczegółowego rozpisywania i ewidencjonowania poszczególnych wydatków administracyjnych. To podejście pozwala skupić się na realizacji merytorycznych zadań projektu. Upraszczając dokumentację poprzez stosowanie ryczałtu, Fundacja znacznie obniża koszty administracyjne związane z obsługą księgową i raportowaniem. Dzięki temu więcej środków może być przeznaczonych na bezpośrednie wsparcie beneficjentów projektu.

NIK nie uznaje ww. wyjaśnień. Zgodnie z przytoczonymi powyżej postanowieniami umów dotacji, za kwalifikowane wydatki w ramach kosztów administracyjnych mogą być uznane tylko te, związane z realizacją przedmiotu umowy dotacji. Takimi kosztami nie są koszty ogólnej działalności statutowej Fundacji czy m.in. inne zwroty do MS. Ponadto zgodnie z § 33 rozporządzenia w sprawie Funduszu realizacja powierzonego zadania zostaje rozliczona z Dysponentem na podstawie poniesionych kosztów. Nie można zatem uznać, że samo przelanie środków z rachunku wyodrębnionego na potrzeby realizacji zleconego zadania równoznaczne jest z poniesieniem kosztów administracyjnych, prawidłowym wydatkowaniem środków na te cel i przypisaniem tym wydatkom przymiotu kwalifikowalności. Ponadto zgodnie z postanowieniami umów dotacji, wydatki poniesione niezgodnie z wytycznymi określonymi z umowie stanowią wydatki

JP
S2 22/11

niekwalifikowane, podlegające zwrotowi na pisemny wniosek Dysponenta. Dlatego też zdaniem NIK, w związku z brakiem zapewnienia jednoznacznego powiązania ww. kwoty wydatków administracyjnych z realizowanymi zadaniami na dzień realizacji kontroli NIK, wydatki te należy uznać za niekwalifikowane.
(akta kontroli str. 3047-3242, 3343-3378, 9826-9855, 8982-9910, 12271-12276, 12635-12745)

52. Fundacja, wbrew obowiązki określonej w art. 47 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i art. 38 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych dokonała płatności składki ZUS (1,3 tys. zł) i zaliczki na podatek dochodowy z tytułu zatrudnienia na stanowisku osoby pierwszego kontaktu w PPP w Łodzi (0,3 tys. zł), na podstawie umowy o pracę za luty 2024 r. dopiero w czerwcu 2024 r. tj. z niemal półrocznym opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w ww. przepisach

Jak wyjaśniła Prezes Fundacji przyczyną późniejszej płatności jest wstrzymanie finansowania projektów przez Dysponenta Funduszu, a wszystkie zobowiązania uregulowano niezwłocznie po uruchomieniu środków.

NIK wskazuje, że I transza za 2024 r. uruchomiona została z miesięcznym opóźnieniem w lutym 2024 r., a zaległej płatności dokonano w czerwcu 2024 r., zatem wstrzymanie środków z dotacji nie uzasadniało tak długiej zwłoki w płatności.
(akta kontroli str. 1695-1749, 3166, 3209-3238)

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Podjęcie stosownych działań celem skorygowania i zapewnienia zgodności ze stanem rzeczywistym Oferty, stanowiącej załącznik do umowy DFS-V.7222.14.2023 oraz do umowy DFS-VI.7211.67.2021, w zakresie, o którym mowa we wcześniejszej części wystąpienia pokontrolnego tj.: tytułu prawnego do użytkowanych lokali, prowadzenia elektronicznej bazy klientów, zgodnej z wymogami RODO, w której umieszczone byłyby dane osobowe, a także potwierdzenia każdej odbytej porady wraz z informacją o osobie udzielającej wsparcia oraz źródle finansowania porady; oznaczenia biura projektu pomocy pokrzywdzonym oraz zapewnienia nadzoru członka Rady Fundacji z uprawnieniami doradcy podatkowego.
2. Przechowywanie dokumentacji źródłowej związanej z realizacją pomocy postpenitencjarnej w biurze projektu.
3. Podjęcie skutecznych działań zmierzających do zapewnienia dyskrecji beneficjentom pomocy w LPPP w Radziejowie, Aleksandrowie Kujawskim i Lipnie oraz dostępu osobom niepełnosprawnym do LPPP w Lipnie.
4. Realizacja pomocy postpenitencjarnej zgodnie z umową dotacji w zakresie dotyczącym aktywizacji zawodowej oraz pomocy rzeczowej obejmującej zakup odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej lub bonów towarowych.
5. Zapewnienie dostępności specjalisty-prawnika w punkcie pomocy postpenitencjarnej zgodnie z umową dotacji.
6. Realizacja pomocy pokrzywdzonym w części dotyczącej finansowania kosztów wyjazdu osoby uprawnionej zgodnie z umową dotacji.
7. Przygotowywanie przez Koordynatora obu projektów odrębnych sprawozdań obejmujących wykaz podejmowanych przez siebie działań wraz z podaniem osiągniętych wskaźników, wymaganych oboma Ofertami.
8. Podjęcie czynności w celu nabycia praw autorskich do utworu powstałego ze środków Funduszu Sprawiedliwości, tj. sprawozdania z badania dotyczącego

- sytuacji osób skazanych, a następnie przekazanie zależnego prawa autorskiego i udzielenie licencji do utworu Dysponentowi.
9. Wywiązywanie się z obowiązków informacyjnych zgodnie z umową dotacji w zakresie zamieszczania klauzul o sfinansowaniu wytworzonych materiałów, utworów itp. ze środków z Funduszu Sprawiedliwości.
 10. Podjęcie skutecznych działań zmierzających do pełnej realizacji porozumień o współpracy zawartych z Zakładami Karnymi i Aresztami Śledczymi.
 11. Terminowe przekazywanie Dysponentowi Funduszu informacji o wykonaniu obowiązków określonych w § 9 ust. 5 umowy DFS-V.7222.14.2023.
 12. Wprowadzenie ewidencji czasu pracy pracowników oraz nadzoru nad ewidencją czasu pracy specjalistów.
 13. Wzmocnienie nadzoru zarządu nad prawidłowym wypełnianiem kart pomocy, w tym w szczególności: poprzez podjęcie skutecznych działań celem zapewnienia bieżącego uzupełniania kart pomocy postpenitencjarnej w zakresie faktycznej liczby godzin pomocy świadczonej na rzecz beneficjentów oraz wypełniania tych kart w sposób trwały; wykazywania w ww. kartach oraz rozliczanie udzielonej pomocy postpenitencjarnej z zastosowaniem stawek ujętych w kosztorysie Projektu oraz umowach zlecenia i współpracy; uzyskiwanie podpisów beneficjentów po uzyskaniu wsparcia i odnotowaniu jego zakresu, liczby godzin i łącznego kosztu; każdorazowe odpowiednie wskazywanie w kartach pomocy pokrzywdzonym rodzaju, skutku, daty popełnienia przestępstwa, listy załączników do wniosku, rodzaju wnioskowanej pomocy, oraz czytelne uzupełnianie opisu przeprowadzonych przez specjalistów czynności oraz danych osobowych osób udzielających pomocy pokrzywdzonym, a także zatwierdzanie przez Koordynatora projektu wszystkich kart udzielonej pomocy postpenitencjarnej i pomocy pokrzywdzonym.
 14. Udzielanie pomocy wyłącznie osobom uprawnionym.
 15. Podjęcie skutecznych działań celem dokonania korekt finansowo-księgowych obejmujących dowody księgowe wystawione w ramach pomocy postpenitencjarnej, udzielonej przez specjalistów oraz w związku z najmem lokalu na punkt pomocy postpenitencjarnej.
 16. Terminowe wywiązywanie się z obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych wobec Dysponenta.
 17. Wprowadzenie mechanizmów zapewniających zwymiarowanie faktycznie osiągniętych rezultatów w ramach pomocy pokrzywdzonym, zgodnie ze sposobem monitorowania określonym w Ofercie.
 18. Wprowadzenie skutecznych mechanizmów mających na celu zapewnienie bieżącej kontroli dokumentacji źródłowej przekazywanej przez beneficjentów, stanowiącej podstawę do wypłaty pomocy.
 19. Bieżące opisywanie dowodów księgowych finansowanych ze środków Funduszu Sprawiedliwości w ramach obu kontrolowanych projektów, w tym dowodów finansowanych z kosztów administracyjnych, celem ich weryfikacji, przed dokonaniem płatności.
 20. Zaktualizowanie polityki rachunkowości w zakresie sposobu ewidencjonowania przychodów i kosztów (wpływów i wydatków) związanych z dwoma kontrolowanymi projektami oraz w zakresie stosowanego programu komputerowego, a także bieżące aktualizowanie ww. informacji.
 21. Wprowadzenie skutecznych mechanizmów zapewniających jednoznaczne powiązanie kosztów administracyjnych finansowanych z Funduszu Sprawiedliwości z zadaniami realizowanymi w związku z umową dotacji DFS-V.7222.14.2023 oraz nr DFS-VI.7211.67.2021.
 22. Przeprowadzanie ewaluacji projektów, zgodnie z postanowieniami umów dotacji.

CP
24

23. Dokonanie zwrotu do Dysponenta Funduszu wydatków niekwalifikowanych o których mowa we wcześniejszej części wystąpienia pokontrolnego tj. tych, które nie dotyczyły realizowanego zadania oraz złożenie do Dysponenta Funduszu korekty sprawozdań z obu realizowanych zadań, uwzględniających prawidłową wysokość wydatków kwalifikowanych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

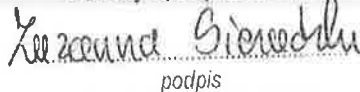
Łódź, 16.01.2025 r.

Kontrolerzy:

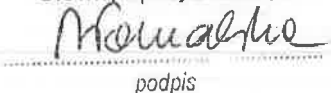
Grażyna Tuzikiewicz-Gnitecka
p.o. Wicedyrektor Delegatury NIK w
Łodzi

podpis

Zuzanna Sieradzka
Główny specjalista k.p.

podpis

Agnieszka Tomalska
Główny specjalista k.p.

podpis

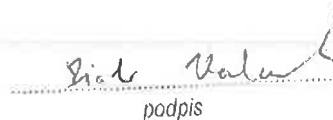
Magdalena Walicka-Bąk
Główny specjalista k.p.

podpis

Dominik Golacki
Główny specjalista k.p.

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektor
Piotr Walczak

podpis